

Drechtsteden

Jaarstukken 2019

Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden

VOORWOORD

Met dit document sluiten we het jaar 2019 voor de GRD af. Een jaar waarin voor de regio en onze inwoners mooie resultaten zijn behaald en tegelijkertijd een jaar met veel veranderingen voor de organisatie. Een organisatie waarin onze medewerkers zich, ondanks de soms noodzakelijke aanpassing van taken, aansturing en kaders, vol enthousiasme dagelijks inzetten voor onze inwoners, onze bedrijven, onze steden en dorpen. Met resultaten die aandacht krijgen in de krant of in een bericht op Twitter. Maar evenzo met resultaten die die aandacht niet krijgen en als vanzelfsprekend worden ervaren. En juist ook op die resultaten zijn wij trots. Want dát zijn de resultaten die maken wat we als GRD zijn: een gemeenschappelijke regeling met circa 1.000 medewerkers die zich dagelijks inzetten om gemeenten te ondersteunen en te versterken, om onze inwoners namens die gemeenten te helpen waar dat nodig is en om kansen te verzilveren die we door samenwerking kunnen creëren.

De vaststelling van de nieuwe visie voor het Sociaal Domein in 2019 is een van de mooie resultaten van de Sociale Dienst Drechtsteden. De visie bestaat uit drie opgaven: 'bestaanszekerheid versterken', 'ontwikkelen naar werk' en 'zorgen voor ondersteuning'. Doel is dat alle inwoners zelfstandig en volwaardig kunnen leven, werken, wonen en meedoen. Een andere mooie opsteker waar we erg trots op zijn is de verkiezing van onze medewerker van de Afdeling Budgetadvies en Schuldbemiddeling, Ilona van Beusekom, tot Schuldhulpverlener van het jaar 2019. Met haar inzet is zij het beste voorbeeld van toepassing van de ambities van de visie naar de praktijk.

Het Servicecentrum Drechtsteden is een drijvende kracht achter de primaire processen van de gemeenten. We steken, samen met onze opdrachtgevers, veel tijd in het verbeteren van de dienstverlening, want dat is soms nodig. Een belangrijk traject in dit kader is ICT Verandert!, waarin we in 2019 de eerste stap in de meerjarige transitie hebben gezet op het gebied van het regiemodel en de invoering van cloudtechnologie. Naast grote projecten als deze, is een groot deel van de dienstverlening van het SCD vaak 'onzichtbaar' maar zeer belangrijk. Het elke maand verzorgen van meer dan 4.200 salarisstroken, het jaarlijks verwerken van zo'n 150.000 facturen, het verzorgen van de post en het archief (7,5 strekkende kilometer!) en het beheer van 800 gebouwen. Zomaar wat voorbeelden die bijna vanzelfsprekend zijn maar zeker een keer mogen worden genoemd.

Ons Ingenieursbureau Drechtsteden brengt jaarlijks zo'n 250 projecten en ideeën tot uitvoering. Mooie projecten zoals het nieuw te ontwikkelen DistriPark Dordrecht op Dordtse Kil IV waarvan de engineering onder verantwoording van het IBD wordt uitgevoerd. Van het aanleggen van onder meer ontsluitingswegen, bufferzones, een gemaal, persleidingen en een fietsbrug over het Beerpolderviaduct. Ook de herinrichting van de Zwijndrechtse Koninginneweg, één van de belangrijkste en drukste wegen in Zwijndrecht, is door het IBD verzorgd. En om de levensduur van de 42 jaar oude Kiltunnel tussen Dordrecht en 's Gravendeel te verlengen en kwaliteit te verbeteren voert het IBD de regie op de renovatie. Prachtige projecten met zichtbaar resultaat.

De Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden (GBD) leveren veel verschillende producten aan de aangesloten gemeenten, waarbij de jaarlijkse belastingheffing en, inning (120 miljoen euro) en de WOZ, waarderingen het meest bekend zijn. Maar de GBD is ook de partner voor ruimtelijke informatie en landmeetkunde. En het Smart Data Center, een open data platform dat door vele partijen benut en geraadpleegd kan worden, is de trots van het Onderzoekcentrum Drechtsteden (OCD).

En met een compacte staf in de vorm van Bureau Drechtsteden sluiten we deze rij af. Het bureau als drager van de regiogedachte, als organisator van de regionale bestuurlijke samenwerking én de verbindingsofficier tussen de 5 dochters van de GRD. Die samen een sterke organisatie vormen ten dienste van dit gebied en onze inwoners.

Inhoud

VOORWOORD	1
JAARVERSLAG	3
1. SAMENVATTING	3
1.1. <i>Algemeen</i>	3
1.2. <i>Beleidsinhoudelijke samenvatting</i>	3
1.3. <i>Financiële samenvatting</i>	10
1.4. <i>Voorstel resultaatbestemming per begrotingsprogramma</i>	15
2. PROGRAMMAVERANTWOORDING	16
2.1. <i>Beleid, bestuur en Regiogriffie</i>	16
2.1.1. <i>Beleid</i>	16
2.1.2. <i>Bestuur</i>	22
2.1.3. <i>Regiogriffie</i>	23
2.2. <i>Sociale Dienst Drechtsteden</i>	25
2.2.1. <i>Werk & Inkomen</i>	25
2.2.2. <i>Minimabeleid</i>	32
2.2.3. <i>Wmo</i>	35
2.2.4. <i>Budgetadvies en schuldbemiddeling</i>	40
2.2.5. <i>Apparaatskosten</i>	42
2.3. <i>Bedrijfsvoering</i>	43
2.3.1. <i>Ingenieursbureau Drechtsteden</i>	43
2.3.2. <i>Servicecentrum Drechtsteden</i>	45
2.3.3. <i>Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden</i>	50
2.3.4. <i>Bureau Drechtsteden (CIO office)</i>	53
2.4. <i>Algemene dekkingsmiddelen</i>	54
2.5. <i>Overhead</i>	55
2.6. <i>Bedrag heffing vennootschapsbelasting</i>	55
3. VERPLICHTE PARAGRAFEN	56
3.1. <i>Weerstandsvermogen en risicobeheersing</i>	56
3.2. <i>Bedrijfsvoering</i>	62
3.2.1. <i>Algemeen</i>	62
3.2.2. <i>Dienstverlening</i>	63
3.3. <i>Onderhoud kapitaalgoederen</i>	66
3.4. <i>Financiering</i>	67
3.5. <i>Verbonden partijen</i>	70
3.6. <i>Rechtmatigheid</i>	75
JAARREKENING	77
4.1. <i>Overzicht van baten en lasten en de toelichting</i>	77
4.2. <i>Wet normering topinkomens</i>	80
4.3. <i>Balans en toelichting</i>	84
4.3.1. <i>Balans</i>	84
4.3.2. <i>Waarderingsgrondslagen</i>	86
4.3.3. <i>Toelichting op de balans</i>	89
4.3.4. <i>Niet uit de balans blijvende verplichtingen</i>	96
4.4. <i>Gebeurtenissen na balansdatum</i>	97
4.5. <i>SiSa</i>	98
5. CONTROLEVERKLARING	101
6. VASTSTELLING	106
BIJLAGEN	107

JAARVERSLAG

1. Samenvatting

1.1. Algemeen

De jaarstukken 2019 bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening. Het jaarverslag bestaat uit de samenvatting, de programmaverantwoording en de paragrafen. Dit hoofdstuk geeft inzicht in het gevoerde beleid en het financiële resultaat per programmaonderdeel van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden (GRD). De belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting worden verklaard.

Ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting¹ bedraagt het jaarresultaat over 2019 in totaal € 149.000 positief. Het jaarresultaat bestaat uit twee onderdelen, namelijk (i) resultaatbestemming en (ii) resultaatbepaling. Het resultaat dat ter bestemming wordt voorgelegd is € 830.000 positief. De Drechtraad neemt een besluit over de bestemming van dit resultaat. In paragraaf 1.4 'Voorstel resultaatbestemming per begrotingsprogramma' wordt hiervoor een voorstel aan de Drechtraad voorgelegd. Op de resultaat-bepalende onderdelen is een resultaat behaald van € 681.000 negatief. Doordat hier met gemeenten op basis van voor- en nacalculatie wordt afgerekend, maakt dit geen onderdeel uit van het resultaat van de GRD waarover resultaatbestemming plaatsvindt. Het totale netto-effect van de 2^e bestuursrapportage 2019 GRD voor de gemeenten was € 1,1 miljoen negatief. Het jaarresultaat 2019 is aanvullend ten opzichte van de 2^e bestuursrapportage 2019.

Hieronder wordt per programmaonderdeel eerst een inhoudelijke samenvatting gegeven. Vervolgens wordt per programmaonderdeel kort het financieel resultaat toegelicht. Tot slot is een voorstel tot resultaatbestemming opgenomen.

1.2. Beleidsinhoudelijke samenvatting

Bureau Drechtsteden

In vervolg op het advies van commissie-Deetman om de ruimtelijk-economische dossiers ('Bouwen en wonen', 'Bereikbaarheid en mobiliteit', 'Economie en werken' en 'Duurzaamheid en energietransitie') los te weken uit de structuur van de GRD, is in 2019 gestart met de implementatie om de uitvoering via bestuurlijke themagroepen meer netwerkachtig aan te sturen onder regie van de lokale raden.

Toch is het budget van de Groeiagenda op dit moment nog een onderdeel van de begroting en jaarrekening van de GRD. Om die reden is de inhoudelijke verantwoording van de uitvoering van de Groeiagenda in 2019 in deze jaarrekening opgenomen onder het programma Beleid en Bestuur. De uitvoering van de Groeiagenda ligt met ingang van 2020 bij de gemeenten, 2019 is daarom het laatste jaar van verantwoording van de Groeiagenda via de GRD.

Met de overgang van bevoegdheden op ruimtelijk-economisch domein (de Groeiagenda) naar de gemeenten is er voor Bureau Drechtsteden een nieuwe situatie ontstaan. Door de commissie-Deetman is aangegeven dat bedrijfsvoering, sociaal domein, financiën en externe betrekkingen taken blijven van de GRD. Deze ontwikkeling heeft consequenties voor de bestuursadvisering en -ondersteuning door Bureau Drechtsteden.

Regiogriffie

De Regiogriffie geeft ondersteuning aan de Drechtraad in brede zin van het woord en op politiek-neutrale basis, zonder aanzien des persoons en met een kleine, maar professionele griffie. In verband met verwachte wijzigingen als gevolg van het advies van de commissie-Deetman, is de vacature voor raadsadviseur in 2019 niet ingevuld. Voor (een deel van) deze werkzaamheden is gebruik gemaakt van tijdelijke inhuur.

In 2019 bestonden de werkzaamheden voor de Drechtraad onder andere uit de organisatie van tien Drechtstedendinsdagen, de vergaderingen van commissies van de Drechtraad.

Op 20 september hebben (Drecht)raadsleden deelgenomen aan het jaarlijkse werkbezoek, waarbij dit keer de regio Food Valley bezocht werd.

¹ 2^e bestuursrapportage 2019

De voor 2019 geplande bijeenkomst voor de voorzitters van de Carrousel heeft niet plaatsgevonden, in verband met verwachte wijzigingen als gevolg van het advies van de commissie-Deetman.

Sociale Dienst Drechtsteden

In 2019 werd duidelijk dat de in 2018 al verwachte groei van de uitgaven in het sociaal domein als gevolg van demografische factoren en wijzigingen in het rijksbeleid zich daadwerkelijk voor zou doen. Gemeenten werden geconfronteerd met oplopende uitgaven, niet alleen op de aan ons gedelegeerde taken maar ook in de jeugdzorg. De effecten zijn verwerkt in de primaire begroting 2020, die door de Drechtraad op 1 juli is geamendeerd met een taakstellende bezuiniging. Door de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) is in nauwe verbintenis met de financiële- en beleidsteams van de Drechtsteden gemeenten actief meegewerkt aan de ontwikkeling van mogelijke bezuinigingsmaatregelen en is gezocht naar maatregelen om nu al de effecten van de wijzigingen in het rijksbeleid te mitigeren.

Tegelijkertijd met het zoeken naar maatregelen om kosten te beperken, is de regionale visie op het sociaal domein *'Iedereen een zelfstandig en volwaardig bestaan'* gereed gekomen. Gemeenten, maatschappelijke partners, adviesraden en inwoners hebben actief geparticipeerd in deze ontwikkeling. Zo is een meerjarige regionale visie tot stand gekomen die nauw aansluit bij de maatschappelijke trends, behoeften en ontwikkelingen van onze regio. In deze visie staan drie maatschappelijke opgaven centraal:

1. Vergroten bestaanszekerheid;
2. Ontwikkelen naar werk;
3. Zorgen voor ondersteuning.

Niet langer staan wetten centraal, maar de vraag van onze inwoner en de achterliggende maatschappelijke opgaven. De implementatie van de visie vraagt om een omslag in het denken en handelen binnen de SDD: werken vanuit de bedoeling, dicht bij de inwoner en maatschappelijke organisaties en meer dienstverlening op maat. Tegelijkertijd vragen de in de visie geformuleerde ambities om een herijking van het beleid, zowel regionaal als in samenhang met lokaal. Op 1 oktober 2019 stelde de Drechtraad de visie vast met ruim 90% van de stemmen.

De visie gaf ook richting aan de behandeling van de begroting 2020 en de hierbij opgenomen mogelijkheden om te bezuinigen. In de Drechtraad van november 2019 werd besloten tot een taakstelling voor 2020 van 3,6 miljoen euro op het sociaal domein en is verzocht om een uitwerking van maatregelen. Hierover zal besloten worden in het tweede kwartaal van 2020.

Terwijl in 2019 actief werd gewerkt aan de invulling van een regionale visie en een nieuw financieel perspectief, liepen de reguliere ondersteuning van de klanten van onze sociale dienst uiteraard gewoon door. De ontwikkeling van het klantenbestand in het domein van Werk & Inkomen verliep boven verwachting. Er is een goed resultaat behaald op de uitstroom. Tegelijkertijd is ingezet op het activeren van een groter deel van het bestand, zodat ook naar de komende jaren een goede uitstroom kan worden behouden. Hiervoor is het onderdeel Perspectief opgericht in samenwerking met Drechtwerk, om ontwikkeling en doorstroom naar een reële plek op de arbeidsmarkt mogelijk te maken.

De ontwikkelingen in de WMO dienstverlening in 2019 bevestigen de opgenomen raming van de groei in kosten en aantallen die in de begroting 2020 is opgenomen. De voorspelde groei doet zich daadwerkelijk en iets meer dan voorspeld voor als gevolg van autonome factoren (dubbele vergrijzing: meer mensen worden ouder) en ontwikkelingen in het rijksbeleid (invoering abonnementstarief HO). De inzet om de kostengroei, ondanks deze hogere vraag, te beperken met behulp van contractmanagement heeft in 2019 gewerkt.

In de schulddienstverlening is ingezet op een proactieve benadering van mensen met financiële problematiek en preventie van de ontwikkeling van schulden door eerder ingrijpen. Ook de samenwerking tussen betrokken partijen bij schulddienstverlening, lokaal en regionaal is verder ontwikkeld.

Financieel gezien sluit de SDD 2019 af met een negatief saldo van € 437.000. In de onderstaande tabel is het financieel overzicht weergegeven. In hoofdstuk 2.2. Sociale Dienst Drechtsteden wordt een nadere beschouwing gegeven op de te onderscheiden onderdelen en hun resultaat.

Programma <i>Bedragen x € 1.000</i>	Actuele begroting 2019			Realisatie 2019			Afwijking			Mutatie Reserve (bestemming)	Fin. Effect gemeenten (bepaling)
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo		
Werk & Inkomen	140.010	145.854	5.844	140.385	146.079	5.694	375	225	-150	0	-150
Minimabeleid	11.091	11.659	568	10.373	11.670	1.297	-718	11	729	0	729
Wmo	54.788	54.788	0	55.430	54.246	-1.184	642	-542	-1.184	-30	-1.184
Budgetadvies en schuldbemiddeling	30	30	0	17	30	13	-13	0	13	0	13
Apparaatskosten	44.965	38.553	-6.412	44.633	38.376	-6.257	-332	-177	155	0	155
Totaal	250.884	250.884	0	250.838	250.401	-437	-46	-483	-437	-30	-437

Uitwerking 2019 per maatschappelijke opgave:

Hieronder gaan we in op de belangrijkste ontwikkelingen binnen deze 3 maatschappelijke opgaven in 2019.

Opgave 1: vergroten bestaanszekerheid

Het vergroten van de bestaanszekerheid van onze inwoners is een belangrijke opgave. Wij proberen met de SDD met het aanbod zo veel mogelijk aan te sluiten bij de behoefte van de doelgroep en in het lokale domein. Hiervoor zetten we in op vroegsignalering en preventief werken. Samen met partners en gemeenten wordt de doelgroep met schuldsignalen actief benaderd en bijgestaan.

Het lijkt er op dat de groeiende groep met armoedeproblematiek dit jaar minder bereikt is en dat andere diensten zoals budgetadvies of andere gemeentelijke ondersteuning de groei in het minimabeleid afremmen. De groep werkende armen, die niet bekend is bij de SDD, is minder makkelijk te bereiken dan de bijstandpopulatie. Deze groep doet minder dan verwacht beroep op minimabeleid. Het bewaken van het bereik van mensen die hulp nodig hebben, maar het niet komen halen, zal de komende periode, in samenspraak met gemeenten, aandacht blijven vragen.

We zien uit diverse landelijke onderzoeken een groeiende groep die financieel niet zelfredzaam is en ontzorgd moet worden. Het aanbod hierop is in 2019 uitgebreid. Zo is gestart met bewindvoering vanuit de SDD en er wordt goed gebruik gemaakt van de adviseurs geldzaken. De inzet op intensivering /verbetering van de samenwerking met ketenpartners om de dienstverlening rondom de klant beter met elkaar te verbinden werd voortgezet. De eerste stappen in een meer integrale samenwerking tussen werk & inkomen en schuldenaanpak zijn gezet. Mede hierdoor zien we het aantal schuldhulpverleningstrajecten stijgen.

In 2019 werd, conform de regionale visie, meer dan ooit aandacht voor het perspectief van de klant. Zo zijn alle medewerkers bekend en getraind met het principe van de omgekeerde toets. Hierbij wordt gekeken naar de specifieke vraag van de klant maar ook naar de totale (gezins-)situatie van de klant en naar de belemmeringen van wetgeving. Ook is een aantal medewerkers, waaronder schuldhulpverleners, getraind om stress sensitieve dienstverlening toe te kunnen passen. Dit is van belang voor klanten die te maken hebben met grote financiële problemen. Door deze problemen zijn zij niet meer in staat om zich op andere zaken dan de financiële problemen te richten. Door de stress sensitieve aanpak, ontstaat weer ruimte voor ontwikkeling. Daarnaast groeit ook de aandacht voor publieke waarde. Zo wordt niet alleen gekeken wat onze inzet kost, maar ook naar het effect van die kosten voor de klant.

Opgave 2: ontwikkelen naar werk

Binnen deze opgave is ingezet om zoveel mogelijk mensen met een bijstandsuitkering te laten meedoen in de samenleving door ze naar betaald werk te ontwikkelen. Deze opgave wordt steeds lastiger. De mensen die nu nog in de bijstand zitten, kunnen dit niet zelfstandig realiseren en we zien dat naarmate zij langer in de bijstand (blijven) zitten, psychische en lichamelijke belemmeringen een steeds grotere barrière vormen om zonder ondersteuning aan het werk te komen.

Tegen deze achtergrond is het in 2019 gelukt om het bijstand met 3,3% te laten dalen, waar in eerste instantie de verwachting was dat dit niet meer dan 2,7% zou zijn. De bijgestelde doelstelling (3,5%) is niet gehaald, maar desalniettemin is dit een prima resultaat. Daarmee bedraagt het aantal inwoners binnen de Drechtsteden die afhankelijk zijn van bijstand nu 2,1% tegenover landelijk 2,3%. Dat is op zich een goede startpositie voor de te verwachten stijging die volgens het CPB de komende jaren op ons afkomt.

De inwoners die nu richting arbeid ontwikkeld worden, zijn veelal niet in staat om zelfstandig het wettelijk minimum loon te verdienen. Het beleid binnen de Drechtsteden richt zich dan ook op het breed inzetten van Loonkostensubsidie om dit verlies voor werkgevers te compenseren. De Drechtsteden hebben ook in 2019 hier fors op ingezet. Baanbrekend Drechtsteden heeft vanuit dit beleid verder gewerkt aan het binden van werkgevers die werkplekken creëren voor inwoners die niet geheel zelfstandig in staat zijn om te werken. Daardoor zijn er in de Drechtsteden momenteel meer

dan 500 werkgevers actief die betaald werk bieden aan inwoners met een uitkering, waarvan 170 ook plaatsen bieden aan inwoners met beperkingen. Uit de evaluatie, uitgevoerd in opdracht van het UWV over de uitvoering van de Wet Banenafpraak, blijkt dat de Drechtsteden landelijk koploper is in het bieden van betaald werk aan mensen met beperkingen.

Staatssecretaris Van Ark is in 2019 het Breed Offensief gestart, met als doel om meer mensen met een beperking aan het werk te helpen. Zij werkt met het ministerie van VWS, werkgevers, UWV en gemeenten aan een set van maatregelen die bijdragen aan de doelstelling om mensen met een beperking een kans te bieden op de arbeidsmarkt. De Drechtsteden zijn nauw betrokken bij deze ontwikkelingen, maar we lopen hier ook tegen de grenzen aan van wetgeving en financiën. Zo is de huidige financiering van loonkostensubsidie nog altijd ongunstig voor gemeenten die meer doen dan het landelijk gemiddelde. De verwachting is wel dat dit vanuit het Breed Offensief anders gaat worden, wat financieel gunstig zal uitpakken voor de Drechtsteden.

Vergroten van perspectief op maatschappelijke en arbeidsmatige ontwikkeling

Er is hard gewerkt aan het implementeren van een aanpak om de arbeidsmarktwaarde van onze inwoners te vergroten. De SDD werkt aan het wegnemen van belemmeringen die de weg naar betaald werk (of het behouden van betaald werk) moeilijker maken. Hiervoor werken we samen met diverse partners zoals Drechtwerk. De Rijksoverheid heeft in het kader van het Breed Offensief hiertoe extra middelen beschikbaar gesteld voor arbeidsmarktregio's in het kader van 'Perspectief op werk'. Samen met werkgevers, vakbonden en UWV zijn voorstellen ingediend en goedgekeurd. Dit maakte het mogelijk om investeringen te doen in ontwikkeling naar werk. Deze middelen zetten we in voor onder andere:

- PERSPCT: Een werkervaringsroute die in samenwerking met Drechtwerk, Smile en andere leerwerkbedrijven wordt ingezet om de arbeidsmarktwaarde van bijstandsgerechtigden te vergroten door ze werkfit te maken en ze aan het werk te helpen;
- Doorontwikkeling leerlijn zorg: samen met onderwijs- en zorgaanbieders richting werken in de zorg;
- Gestart met de leerlijn vervoer via een door Stroomlijn ontwikkelde opleidingsroute werken in het personenvervoer;
- De ontwikkeling van een Arbeidsonderzoekcentrum (AOC) dat per februari 2020 van start gaat voor nieuwe bijstandsklanten.

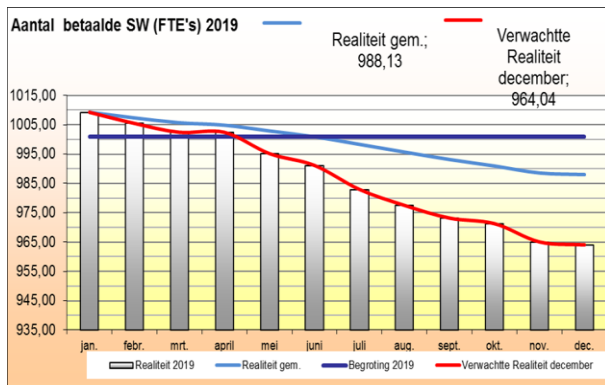
PERSPCT heeft ervoor gezorgd dat 102 inwoners in 2019 de stap naar werk hebben kunnen maken.

Daarnaast wordt extra ondersteuning geboden aan 50-plussers in de bijstand om deze doelgroep aan het werk te helpen. Ook wordt extra ingezet op handhaving. De resultaten van deze projecten liggen ruim op schema. Omdat voor handhaving het zwaartepunt voor de projecten in 2020 ligt, is er sprake van onderbesteding voor wat betreft het budget in 2019. De Drechttraad wordt met een separate raadsinformatiebrief over het project 'Intensivering Handhaving' verder geïnformeerd.

Drechtwerk

Om de opgave 'Ontwikkelen naar Werk' goed in te kunnen (blijven) vullen, is in 2019 de samenwerking als het gaat om het ontwikkelen van Wsw en Bijstandsgerechtigden verder verstevigd en geïntensiveerd. In navolging hiervan heeft in juli 2019 hebben beide besturen ook aangegeven voordelen te zien in de verdere intensivering van de samenwerking tussen Drechtwerk en de GRD/SDD. Een groot deel van PERSPCT wordt binnen de locatie Drechtwerk vormgegeven en langzaam vormt zich hier een integraal ontwikkelcentrum die erop gericht is om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt te ontwikkelen, te bemiddelen en te begeleiden.

We zien in de huidige ontwikkeling van de doelgroepen dat de diversiteit binnen de Participatiewet toeneemt en het aantal Wsw'ers afneemt. Om de locatie, mensen en middelen die we beschikbaar hebben binnen onze regio ook de komende jaren doelmatig en efficiënt te blijven inzetten, is deze intensivering van samenwerken hard nodig.

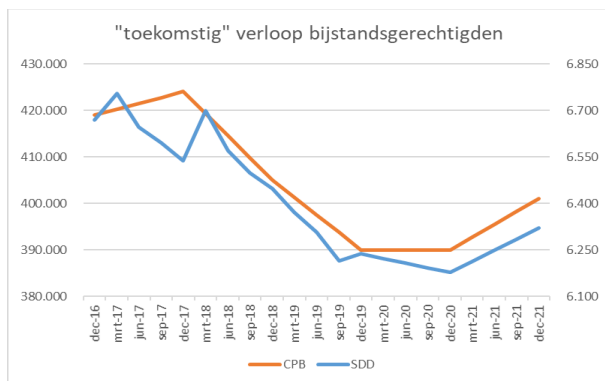

In de laatste bestuursrapportage 2019 van de GR Drechtwerk is de grafiek, die hiernaast staat, gepresenteerd. Hierin was al de verdere daling van de SW-populatie te zien.

Verloop aantal uitkeringsgerechtigden

De daling van 3,3% van het aantal bijstandsgerechtigden is in aantal tussen 1 januari 2019 en 31 december 2019 vertaald van 6.447 naar 6.237. Inmiddels is in januari 2020 weer een daling van het bestand gerealiseerd. De daling van het klantenbestand zal volgens het CPB niet voortduren. Er wordt juist een stijging verwacht in de komende jaren.

De lage instroom in 2019 sluit aan bij de landelijke conjuncturele ontwikkelingen. Aanvullend is hier de inzet op preventie zichtbaar. Het preventiequotum ligt hoog (83%). Mede door de inzet van preventieprojecten, zoals de aanpak Max WW en de brede aanpak voor kwetsbare jongeren, wordt voorkomen dat inwoners afhankelijk worden van een bijstandsuitkering. Vervolgens is de uitstroom naar werk nog steeds de belangrijkste reden van uitstroom. De focus hierop zal ook in 2020 worden voortgezet.

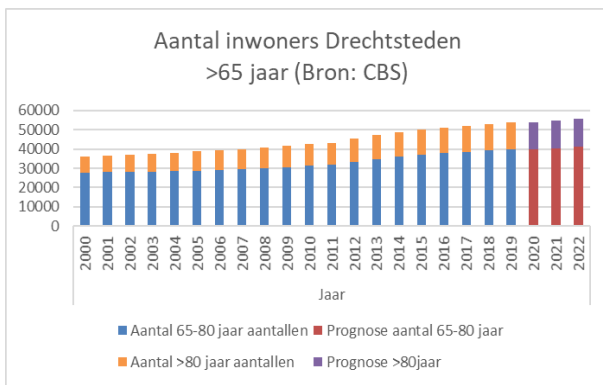

Bovenstaande grafiek geeft het verloop weer in de jaren 2017-2021 van het aantal bijstandsgerechtigden in de Drechtsteden ten opzichte van de landelijke ontwikkeling (CPB). De piek in de grafiek (jan 2018) is het moment van toetreding van Hardinxveld-Giessendam begin 2018 waardoor het aantal bijstandsgerechtigden binnen de 7 Drechtsteden met 147 stegen. In 2018 is de positieve ontwikkeling doorgezet ten opzichte van het CPB en deze trendbreuk zette zich in 2019 onverminderd voort. Eind 2019 is er een kleine terugval geweest. Voorts geeft het CPB voor 2020 een stabilisatie aan van het aantal klanten terwijl de SDD voor dat jaar nog een minimale daling voorziet. Vanaf 2021 wordt een stijging voorzien.

De grafiek laat zien dat de aanpak binnen de Drechtsteden waarbij bijstandsgerechtigden actief worden ontwikkeld naar echte banen, wel of niet ondersteund met Loonkostensubsidie, succesvol is.

Opgave 3: zorgen voor ondersteuning

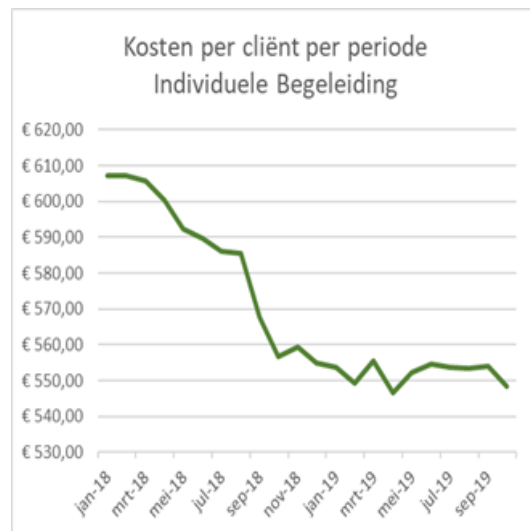
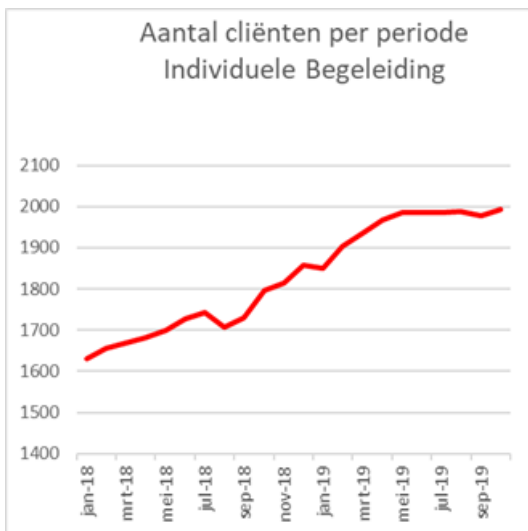
In de Drechtsteden zien we een gestage groei van het gebruik van het aantal Wmo-voorzieningen. Een van de oorzaken hiervan is vergrijzing. Landelijk neemt de demografische ontwikkeling van de vergrijzing steeds verder toe. In de Drechtsteden is dezelfde trend zichtbaar. Het aantal 65plussers in relatie tot de totale bevolking groeit gestaag. In de Drechtsteden is het percentage van de vergrijzing weliswaar nu nog lager dan het landelijke percentage, maar de groei is ook voor de Drechtsteden de komende jaren fors. Niet alleen procentueel, maar ook in absolute zin stijgt de komende jaren het aantal 65plussers en in het bijzonder het aantal 80plussers. Daardoor zal het beroep op maatwerkvoorzieningen de komende jaren waarschijnlijk nog verder toenemen.

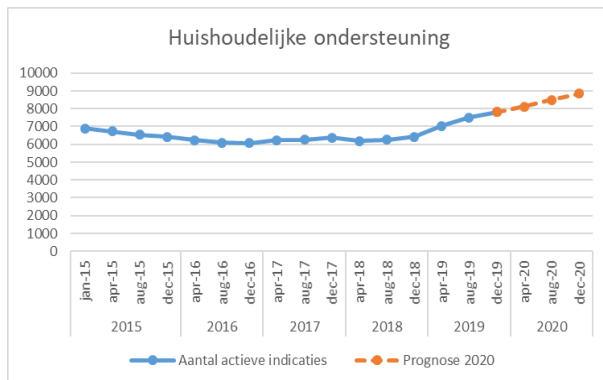
Verder zien we dat de voorspelde groei van het gebruik van Wmo-voorzieningen nog groter is geworden door de invoering van het wettelijke vastgestelde abonnementstarief. Hierdoor is het voor meer inwoners aantrekkelijk geworden om een Wmo-voorziening aan te vragen. Dit komt dus bovenop de groei als gevolg van de vergrijzing en de eerder genoemde extramuralisering. Deze stijging is gelijk aan de landelijke trend en zet de komende jaren verder door.

De vraag naar Wmo-voorzieningen is met duizenden toegenomen. Het is de SDD gelukt om deze extra vraag te kunnen verwerken waardoor inwoners de hulp krijgen die nodig is. Dit heeft uiteraard ook forse financiële gevolgen. Om de kosten binnen de perken te houden wordt hard gewerkt aan doorontwikkeling van contractmanagement. De aanpak op doelmatigheid heeft geresulteerd in een daling van 12% in de trajectkosten door goedkopere of kortere zorg te verlenen. Hierdoor werden de gemiddelde kosten per klant lager. Hierdoor kon een deel van de klantengroei door kostenreductie per klant worden opgevangen. Uiteraard kent deze kostenreductie een grens. De cao-stijging die dit jaar nog weinig effect had, zal volgens jaar, bij hercontractering, vermoedelijk zorgen voor nieuwe kostenstijging.

Ter illustratie onderstaande grafiek waarin de stijging van het aantal klanten Individuele Begeleiding (IB) is afgezet tegen de daling van de kosten per klant.

Huishoudelijke ondersteuning

De klantaantallen en kosten van de huishoudelijke ondersteuning zijn in 2019 aanzienlijk gestegen. Vanaf januari 2015 zagen we vooral een daling van het aantal indicaties huishoudelijke ondersteuning. Vanaf medio 2018 is een lichte stijging zichtbaar. In 2019 stijgt het aantal indicaties huishoudelijke ondersteuning (22%). In bovenstaande de grafiek is voor 2020 de verwachting opgenomen. De groei zal zich verder zal doorzetten met zo'n 13% in plaats van de in de begroting opgenomen 8%. Bij de programmaverantwoordingen in 2020 zal over de werkelijke ontwikkeling worden gerapporteerd.

De belangrijkste oorzaak is de wijziging van de eigen bijdrage per 2019. Klanten betalen niet langer een inkomensafhankelijke eigen bijdrage. Ongeacht het inkomen en de hoeveelheid ondersteuning is de eigen bijdrage maximaal € 17,50 per vier weken.

Ingenieursbureau Drechtsteden

Het jaar 2019 stond voor het Ingenieursbureau Drechtsteden in het teken van de verdere ontwikkeling van onze centrale visie: 'het IBD is de schakel tussen de publieke opdrachtgevers en private marktpartijen'. Dit uitte zich door het inzetten van kennis en kwaliteiten van het IBD om de publieke opdrachtgeversrol in te vullen. De visie van het ondernemingsplan IBD 2018-2020 is in het jaarplan 2019 in concrete acties uitgewerkt en voor het overgrote deel ook uitgevoerd. Het ISO 9001-2015 gecertificeerde kwaliteit managementsysteem leidt tot een continue verbetering van de kwaliteit volgens de Plan Do Check Act (PDCA) cyclus.

Wij zijn de betrouwbare partner als het gaat om het meedenken en uitwerken van oplossingen van civieltechnisch vraagstukken. Daarnaast zoeken wij de verbinding met de gezamenlijke opgaven in de regio. Voorbeelden hierbij zijn: duurzaamheidsvraagstukken en hergebruik van materialen en grondstoffen. Wij zijn een essentiële schakel tussen de gemeentelijke opgaven en de uitvoering door de markt.

Servicecentrum Drechtsteden

Het Servicecentrum Drechtsteden (SCD) draagt de zorg voor de professionele bedrijfsvoering, zodat partners hun maatschappelijke opgaven kunnen waarmaken. Het SCD ontzorgt, zodat partners beter kunnen werken. In de paragraaf 'Servicecentrum Drechtsteden' wordt hier verder op ingegaan (zie ook paragraaf 2.3.2.).

- Het Koersdocument 'Bedrijfsvoering Drechtsteden; samenwerken aan moderne en slimme organisaties' is in 2019 in samenwerking met MT-Middelen en ONS-D opgesteld en vastgesteld door het DSB;
- Het SCD heeft de ambitie om meer vraaggericht, innovatief en klantgericht te werken. Om dat te realiseren en dichterbij onze klanten te staan, focussen we ons op vijf thema's: Optimaliseringsplan SCD, Procesoptimalisatie, Leren & Ontwikkelen, ICT Verandert! en P&O in actie;
- De geactualiseerde begroting 2019 is verlaagd met een taakstelling van € 617.000. Binnen ICT Verandert! is gestuurd om voor 2019 de ICT-kosten te verlagen;
- De implementatie van de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren is afgerond;
- Implementatie KZA is gaande.

De 'going concern' taken voeren we uit volgens afspraak, met een consistente kwaliteit.

Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden

Inmiddels zijn de jaarcijfers voor het uitvoeren van de belangrijkste lokale heffingen aan de deelnemende gemeenten verzonden. Voor het belastingjaar 2019 is circa € 120 miljoen aan reguliere belastingopbrengsten gegenereerd. De uitgebreide verantwoordingen hierover zijn onderdeel van de jaarrekeningen die aan de deelnemende gemeenten worden verstrekt. De Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden en het Onderzoekcentrum Drechtsteden (GBD/OCD) realiseert hier een totale meeropbrengst van circa € 1,4 miljoen. De inspanningen voor een betere betalingsbereidheid (incassomogelijkheden, inloopavonden en klantcontacten) zijn hier zeker debet aan.

Een grote zorg voor GBD/OCD is een enorme toename van het aantal bezwaarschriften, vooral veroorzaakt door de acties van zogenaamde no cure, no pay-bureaus. Deze bureaus bieden aan burgers en bedrijven kosteloos diensten aan voor bezwaarafwikkeling tegen aanslagen, voornamelijk via het aanvechten van de WOZ-waarde (Waarde Wet waardering onroerende zaken). Deze bureaus verdienen aan de proceskosten die zij kunnen declareren. Vooral in het laatste kwartaal 2019 heeft dit een niet geraamde hoeveelheid van no cure, no pay-bezwaarschriften opgeleverd. Het percentage WOZ-bezwaarschriften ligt op het niveau van het landelijke gemiddelde. Tegen 2% van het aantal objecten wordt bezwaar gemaakt. Circa 50% van de bezwaren wordt gehonoreerd. Dat betekent dat 99% van de WOZ-waarden door belanghebbenden als acceptabel wordt beschouwd.

In het GEO-domein heeft de GBD/OCD dit jaar extra aandacht moeten geven aan de kwaliteit van de basisregistraties (Adressen en Gebouwen (BAG)/ Grootchalige Topografie (BGT)). Omdat in de WOZ-registratie ook de BAG-verwijzing noodzakelijk is, is er noodzakelijkerwijs extra aandacht besteed aan de kwaliteit van de data in de basisregistraties. In de tweede helft van 2019 werd helder dat zowel op beheersgebied (ICT), als op de kwaliteit van de bestaande data veel werk te verrichten was. De versnippering van de GEO-taken over het netwerk is hier zeker debet aan.

Al met al sluit GBD/OCD af met een negatief saldo van € 375.000 (zie ook paragraaf 2.3.3.).

1.3. Financiële samenvatting

Het jaarresultaat bij de jaarrekening 2019 bedraagt € 149.000 positief. In onderstaande tabel is per programmaonderdeel weergegeven wat het resultaat is. Vervolgens worden de (grootste) afwijkingen toegelicht. Voor een uitgebreide analyse per programma verwijzen wij u naar hoofdstuk 2.

(bedragen x € 1.000)

Jaarresultaat 2019	Resultaatbestemming	Resultaatbepaling	Totaal resultaat	Paragraaf
Beleid en bestuur	61	21	82	
Beleid	61	20	81	2.1.1. Beleid
Bestuur	-	1	1	2.1.2. Bestuur
Regiogriffie	-	14	14	2.1.3. Regiogriffie
Sociale Dienst	-	-436	-436	
Werk & Inkomen	-	-150	-150	2.2.1. Werk & Inkomen
Minimabeleid	-	729	729	2.2.2. Minimabeleid
Wmo	-	-1.183	-1.183	2.2.3. Wmo
Budgetadvies en schuldbemiddeling	-	13	13	2.2.4. Budgetadvies en schuldbemiddeling
Apparaatskosten	-	155	155	2.2.5. Apparaatskosten
Bedrijfsvoering	769	-246	523	
Ingenieursbureau	-	-	-	2.3.1. Ingenieursbureau Drechtsteden
Servicecentrum	769	129	898	2.3.2. Servicecentrum Drechtsteden
Gemeentebelastingen	-	-377	-377	2.3.3. Gemeentebelastingen Drechtsteden
Onderzoekcentrum	-	2	2	2.3.4. Onderzoekcentrum Drechtsteden
Cio-office	-	-	-	2.3.5. CIO office
Algemene dekkingmiddelen	-	-34	-34	
Totaal	830	-681	149	

Toelichting:

Resultaatbestemming

De Drechtraad neemt een besluit over de bestemming van het resultaat in verband met budgetoverheveling van de Groeiagenda (DR 4 december 2018). Niet-bestede budgetten van de Groeiagenda kunnen tot een voordelig resultaat leiden bij de jaarrekening. Aan de Drechtraad kan worden voorgesteld om het benodigde budget bij de bestemming van het rekeningresultaat in het volgende jaar opnieuw ter beschikking te laten stellen.

Resultaatbepaling

Bij de andere programmaonderdelen is sprake van resultaatbepaling (DR 4 december 2018). Bij deze onderdelen worden de vaste financieringsafspraken, inclusief de afrekening met de gemeenten, reeds in de jaarrekening verwerkt, bij wijze van resultaatbepaling. Er is dan dus geen te bestemmen resultaat meer. De met de gemeenten af te rekenen bedragen worden als schuld of als vordering op de balans van de GRD opgenomen. Gemeenten nemen lokaal dezelfde bedragen, maar dan gespiegeld, in hun balans op.

Bureau Drechtsteden

Bureau Drechtsteden (BDS) heeft meerdere begrotingsonderdelen, het programma Beleid en Bestuur waarin de Groeiagenda is ondergebracht én het CIO office welke onderdeel is van het programma Bedrijfsvoering.

Ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting (swijziging) 2019, laat het budget van de Groeiagenda een positief resultaat zien ter grootte van € 61.000, dat is 2% op het totale budget van € 2,9 miljoen. Dit wordt via resultaatbestemming afgerekend met de zeven gemeenten. Het overige deel van de jaarrekening van Bureau Drechtsteden geeft een klein positief resultaat ter grootte van € 21.000.

Regiogriffie

De Regiogriffie heeft de haar toegekende budgetten niet geheel benut. Het voorstel is om het restant-budget ter grootte van € 14.000 terug te geven aan de gemeenten.

Sociale Dienst Drechtsteden

(bedragen x € 1.000 – exclusief afrekening resultaat overgedragen regelingen)

Taak- veld	Programma Bedragen x € 1.000	Actuele begroting 2019			Realisatie 2019			Afwijking			Mutatie Reserve (bestemming)	Fin. Effect gemeenten (bepaling)
		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo		
	Werk & Inkomensondersteuning	140.010	145.854	5.844	140.385	146.079	5.694	375	225	-150	0	-150
6.3	Inkomensondersteuning	101.662	101.662	0	101.865	101.682	-183	203	20	-183	0	-183
6.5	Participatie	7.710	12.308	4.598	7.787	12.340	4.553	77	32	-45	0	-45
6.4	WSW	30.238	31.204	966	30.333	31.377	1.044	95	173	78	0	78
6.5	Impuls statushouders	400	680	280	400	680	280	0	0	0	0	0
	Minimabeleid	11.091	11.659	568	10.373	11.670	1.297	-718	11	729	0	729
div	Minimabeleid	6.121	6.499	378	5.683	6.509	848	-458	10	468	0	468
6.3	Bewindvoering	2.965	3.155	190	2.790	3.155	365	-175	0	175	0	175
6.3	Maatwerkvoorz. Inkomenssteun CZG	2.005	2.005	0	1.920	2.008	88	-85	1	86	0	86
	Wmo	54.788	54.788	0	55.429	54.246	-1.183	641	-542	-1.183	30	-1.183
6.71	Huishoudelijke ondersteuning	18.530	18.530	0	18.376	18.034	-342	-154	-496	-342	0	-342
6.71	Huishoudelijke Hulp Toelage (reserve)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6.6	Hulpmiddelen	3.475	3.475	0	3.885	3.469	-398	390	-6	-396	0	-396
6.71	Begeleiding en kortdurend verblijf	25.000	25.000	0	25.541	25.000	-541	541	0	-541	0	-541
6.71	Vervoer	7.574	7.574	0	7.617	7.713	96	43	139	96	0	96
7	Innovatiereserve Leertuinen	209	209	0	30	30	0	-179	-179	0	30	0
	Budgetadvies en schuldbemiddeling	30	30	0	17	30	13	-13	0	13	0	13
6.71	Budgetadv. & schuldbem.	30	30	0	17	30	13	-13	0	13	0	13
	Apparaatskosten	44.965	38.553	-6.412	44.633	38.376	-6.257	-332	-177	155	0	155
div	Apparaatskosten	25.695	38.553	12.858	25.234	38.202	12.968	-461	-351	110	0	319
0.4	Overhead	19.270	0	-19.270	19.399	174	-19.225	129	174	45	0	-164
	Totaal	250.884	250.884	0	250.837	250.401	-436	-47	-483	-436	30	-436

Het resultaat 2019 van de SDD is € 436.000 negatief op een totale begroting van € 251 miljoen. Het verschil wordt vooral verklaard door een nadeel op de programma's Werk en Inkomen (€ 0,2 miljoen) en Wmo (€ 1,2 miljoen). Voordelen zijn er op de programma's Minimabeleid (€ 0,7 miljoen) en Apparaat (€ 0,2 miljoen).

Hierna worden de belangrijkste financiële ontwikkelingen per programma nader toegelicht.

Werk & Inkomen

Inkomensondersteuning

In 2019 hebben de feitelijke uitgaven aan bijstandsuitkeringen geleid tot een tekort van € 4,6 miljoen ten opzichte van de Rijksvergoeding. In de 2^e bestuursrapportage 2019 was geprognosticeerd dat er een tekort over 2019 zou zijn van € 4,4 miljoen (inclusief Vangnetuitkering over het boekjaar 2018). Het nu feitelijke tekort is € 0,2 miljoen hoger. Dit hogere tekort wordt vooral veroorzaakt door hogere lasten loonkostensubsidie (€ 0,3 miljoen) en een vrijval voorziening dubieuze debiteuren (€ 0,1 miljoen).

De hogere kosten LKS lopen mee in de bepaling of een gemeente voor een uitkering van het vangnetfonds in aanmerking komt die dan weer een jaar later tot uitkering komt. In dit geval wordt de vangnetuitkering over 2019 uitgekeerd in 2020.

Participatie

De baten Participatie zijn vanaf de septembercirculaire 2018 niet meer aangepast. Dit betreft per saldo een bedrag van € 0,55 miljoen wat eenmalig niet is opgehaald bij de gemeenten conform de 2^e bestuursrapportage 2019. De reden hiervoor is dat er verwacht werd dat dit bedrag niet benodigd was voor de financiering van Participatie trajecten. Het Rijk heeft in het afgelopen jaar extra middelen beschikbaar gesteld voor arbeidsmarktregio's in het kader van 'Perspectief op werk'. Samen met werkgevers, vakbonden en UWV hebben wij een voorstel ingediend. De subsidie van € 1 miljoen maakt het mogelijk om investeringen te doen in ontwikkeling naar werk².

Per saldo is er een negatief resultaat ter grootte van € 45.000 op dit onderdeel als gevolg van diverse kleinere afwijkingen.

Wsw

Het tekort valt lager uit dan geprognosticeerd door lagere uitgaven loonsuppletie begeleid werken.

Impuls Statushouders

De realisatie van de financiën is in lijn met de begroting. Conform afspraak zijn de meerkosten Impuls Statushouders gefinancierd uit het Participatiebudget. Het betreft een bedrag van € 0,7 miljoen. Eind 2019 is het aantal statushouders in de bijstand 624 dossiers ten opzichte van 705 dossiers eind 2018: een daling van 11,5%.

Minimabeleid

Minimabeleid

In de tweede helft van 2019 is er een afwijkende trend in de ontwikkeling van de uitgaven ten opzichte van het eerste half jaar. Met name individuele bijzondere bijstand, PMB en bijzondere bijstand voor bewindvoering lieten in het eerste halfjaar een groei zien, waarna deze in de tweede helft afvlakte. Per saldo zijn de kosten van minimabeleid ten opzichte van jaarrekening 2018 nagenoeg gelijk.

De lagere uitgaven op minimabeleid zijn per saldo € 0,5 miljoen en bestaan voornamelijk uit:

- Lagere lasten dan begroot ad € 0,2 miljoen SMS Kinderfonds. Met name de doelgroep 'werkende armen' lijken nog niet optimaal gebruik te maken van de regeling;
- Lagere lasten van individuele bijstand en algemene voorziening ad € 0,2 miljoen.
De daling van de vraag/uitgaven is 15% ten opzichte van 2018. De neerwaartse ontwikkeling is met name in de 2^e helft van het jaar opgetreden. Er is geen duidelijke verklaring voor de afname in de toegekende bijzondere bijstand. Er zijn geen wijzigingen in beleid of uitvoering, waardoor niet direct te herleiden is wat de oorzaak is van het lagere bereik;
- Lagere lasten PMB ad € 0,05 miljoen;
De uitgaven PMB zijn in 2019 gestegen met 9% ten opzichte van 2018. In de primaire begroting 2019 was geen rekening gehouden met deze groei. Bij de 1^e bestuursrapportage 2019 is de begroting bijgesteld op basis van de groei van 11% ten opzichte van 2018. Voor 2020 en 2021 zal de groei naar verwachting vergelijkbaar zijn met 2019;

² Zie de Decemercirculaire Gemeentefonds 2019

- Hogere opbrengsten terugvordering ad € 0,01 miljoen van bijstandsvorzieningen die in de vorm van leningen zijn verstrekt.

Bewindvoering

De uitgaven bijzondere bijstand bewindvoering blijven achter op de begroting. Het overschot bij de jaarrekening is € 0,2 miljoen. Dit is onder andere het gevolg van een afgevlakte groei in de tweede helft van dit jaar. Waar rekening was gehouden met een groei van 16% ten opzichte van 2018, laat de realisatie een groei van 12% zien.

Daarbij is er vanuit de apparaatskosten incidenteel € 0,2 miljoen beschikbaar gesteld voor het product bewindvoering in eigen beheer. Dit betrof een financiële wijziging van technische aard om de hierbij horende apparaatslasten te dekken.

Maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten

De realisatie collectieve zorgverzekering minima is nagenoeg conform prognose. De bijzondere bijstand voor indirecte medische kosten is iets minder toegekend dan begroot.

Wmo

Het saldo op de gerealiseerde baten en lasten bedraagt circa € 1,2 miljoen negatief ten opzichte van de huidige begroting 2019 (stand 2^e bestuursrapportage 2019), bestaande uit hogere lasten en een lagere opbrengst eigen bijdrage CAK. Een belangrijke oorzaak voor de stijging van de uitgaven is de invoering van het abonnementstarief. Klanten betalen voortaan een maximale eigen bijdrage van € 17,50 per vier weken onafhankelijk van hun inkomen of hoeveelheid ondersteuning. Dit heeft gezorgd voor een grote aanzuigende werking van klanten. Daarnaast hebben we ook met vergrijzing te maken. Mensen worden ouder en blijven langer thuis wonen waardoor vaker zorg in de thuissituatie nodig is in plaats van in instellingen. De verwachting is dat de vergrijzing de komende jaren zorgt voor een verdere groei van het aantal klanten en de daarmee ook samenhangende kosten. Naast hogere lasten zijn de gerealiseerde baten lager dan begroot. Dit komt doordat een deel van onze klanten al een eigen bijdrage Wlz betaalt, waardoor ze geen eigen bijdrage Wmo hoeven te betalen. Ook betalen klanten met een meerpersoonshuishouden onder de AOW-leeftijd op grond van rijksbeleid geen eigen bijdrage.

Budgetadvies en Schuldbemiddeling

Het programma budgetadvies en schuldbemiddeling is begroot op € 30.000. In 2019 is er circa € 17.000 uitgegeven op het beschikbare budget. Gemaakte kosten hebben met name betrekking op bekendheid en doorontwikkeling van schuldhulpverlening in de Drechtsteden (onderzoek, externe audits, communicatie en kennisuitwisseling), hierop is iets minder uitgegeven dan begroot.

Apparaatskosten

De apparaatskosten zijn € 0,155 miljoen lager dan begroot ofwel een verschil van 0,3%. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door: (i) vacatures die moeilijk vervulbaar bleken langer open blijven staan, (ii) vanwege de invulling van de bezuiniging op de bedrijfsvoering vanaf 2020 is terughoudendheid uitgangspunt geweest bij het invullen van vacatures en (iii) de implementatie van de verdere uitwerking van de Regionale visie Sociaal Domein is vertraagd waardoor dit budget in 2019 niet nodig was.

Ingenieursbureau Drechtsteden

In 2019 heeft het IBD, in lijn met de vastgestelde begroting, een financieel resultaat behaald van nihil. Het IBD heeft, als publieke organisatie, geen winstdoelstelling. Positieve bedrijfsresultaten vloeien direct terug naar de projecten van de eigenaren. Op grond van projectopdrachten en gerealiseerde projecturen wordt omzet gerealiseerd. Per 2017 is (na vaststelling in het bestuurlijk overleg) een nieuwe verrekensystematiek ingevoerd binnen de organisatie, waarbij verwachte positieve exploitatieresultaten aan de eigenaren (in 2019 Dordrecht, Zwijndrecht en Hardinxveld-Giessendam) terugvloeien naar de civieltechnische projecten in de vorm van een korting op het uurtarief. Hoe meer productie wordt gerealiseerd des te meer korting op het uurtarief verstrekt kan worden. Gezien de omvangrijke productie in 2019 kon totaal € 1,4 miljoen korting terugvloeien naar de eigenaren (2018: € 1,3 miljoen).

Servicecentrum Drechtsteden

Ten opzichte van de laatst vastgestelde begroting 2019, heeft het SCD het jaar 2019 afgesloten met een positief resultaat. Het resultaat van het SCD over heel 2019 bedraagt € 898.000 positief. In het kader van ICT Verandert! zijn de ICT-budgetten 'afgezonderd' voor de ICT-transitie. Om die reden wordt het resultaat van het SCD gesplitst in de volgende onderdelen:

- a. Exploitatieresultaat exclusief ICT: € 19.000 (resultaatbepaling, af te rekenen met gemeenten);
- b. Vrijval vanuit de voorzieningen frictiekosten: € 110.000 (resultaatbepaling, af te rekenen met gemeenten);
- c. Exploitatieresultaat ICT: € 769.000 (voorgesteld wordt om dit incidentele resultaat ICT 2019 te reserveren).

a. Exploitatieresultaat exclusief ICT

Het SCD sluit dit jaar af met een incidenteel positief exploitatieresultaat van afgerond € 19.000. Bij de 2^e bestuursrapportage 2019 werd nog uitgegaan van een resultaat van circa € 44.000.

b. Vrijval vanuit de voorzieningen frictiekosten

De hoogte van de frictievoorziening wordt bij elke jaarrekening opnieuw vastgesteld. Over 2019 is er een vrijval vanuit de voorzieningen frictiekosten ter grootte van € 110.000. Overeenkomstig de bestendige gedragslijn worden vrijvallende bedragen uitgekeerd aan de eigenaren.

c. Exploitatieresultaat ICT

De kosten van de transitie van ICT naar een regieorganisatie en afname van producten in de cloud worden gevonden binnen de bestaande ICT-budgetten. ICT heeft voor het totaal van de hiervoor genoemde activiteiten een kaderstellend jaarbudget (€ 18,5 miljoen voor 2019, exclusief het CIO-budget) toegewezen gekregen waaruit deze kosten gedekt kunnen worden. Parallel hieraan vindt nog noodzakelijk meerjarig onderhoud plaats aan de bestaande productiesystemen om te kunnen voldoen aan eisen op het vlak van veiligheid, continuïteit en compliance.

Omdat het totale ICT-budget is afgezonderd voor de transitie van ICT c.a. wordt het exploitatieresultaat ICT afzonderlijk bepaald. Over 2019 is er een incidenteel voordelig ICT-resultaat ontstaan ter grootte van € 769.000. Dit wordt veroorzaakt door het uitstellen van uitgaven in afwachting van de definitieve planvorming en besluiten ten aanzien van de inrichting van de regieorganisatie en cloudstrategie. Eind 2019 vond hierover de besluitvorming plaats.

Voorstel bestemming exploitatieresultaat ICT 2019

Bij het SCD wordt er in 2020 een nieuwe informatie organisatie ingericht. Deze nieuwe i-organisatie bestaat uit de huidige onderdelen CIO, functioneel beheer, servicedesk ICT en (regie op) technisch beheer. Omdat er nieuwe functies komen en functies op technisch beheer komen te vervallen wordt dit een formele reorganisatie bij het SCD. De bedoeling is dat het SCD in het eerste half jaar 2020 een reorganisatieplan heeft, het tweede half jaar de plaatsing realiseert en ervoor zorgt dat de nieuwe i-organisatie per 1 januari 2021 operationeel is. In het reorganisatieplan wordt ook een meerjarige inschatting gemaakt van de personele consequenties. Er ontstaan inzichten in de (financiële) consequenties op zowel personele als materiële budgetten. Het exacte effect is op dit moment echter nog niet aan te geven. De nieuwe i-organisatie bij het SCD moet goed functioneren binnen het netwerk Drechtsteden. Dit kan pas goed plaatsvinden als de rollen en taken en het kwaliteitsniveau op alle onderdelen goed zijn belegd.

Uitgangspunt is voorkoming van frictiekosten én, als die ontstaan, om deze kosten zoveel mogelijk op te vangen binnen het kaderstellend ICT-budget. Voorgesteld wordt om het incidentele resultaat ICT 2019 (€ 769.000) te bestemmen voor ICT Verandert! en toe te voegen aan een bestemmingsreserve. Aanwending van deze bestemmingsreserve vindt plaats door middel van voorstellen, waarin de frictiekosten inzichtelijk worden gemaakt, via de P&C-cyclus.

In paragraaf 2.3.2. 'Programmaverantwoording SCD' wordt uitgebreid ingegaan op het behaalde resultaat.

Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden

Voor GBD/OCD is 2019 uit het oogpunt van bedrijfsvoering een zwaar jaar geweest. Reeds bij de 2^e bestuursrapportage 2019 werd duidelijk dat de geraamde risico's volledig manifest werden. Bij de afsluiting van het jaar bleken de uitvoeringslasten nog hoger te zijn dan geraamd. De voornoemde toename van bezwaarschriften resulteerde in de noodzaak tot het inhuren van extra personeel voor de tijdelijke afdoening van bezwaarschriften. De totale kosten hiervoor bedragen afgerond € 150.000. Ook

de proceskosten die betaald worden aan de no cure, no pay-bureaus liepen op tot € 170.000. Dat is meer dan het dubbele van vorig jaar. Netto is dit de onvoorziene veroorzaker van het negatief saldo. Op het GEO-domein veroorzaakte de nodige beheersmaatregelen op de basisregistraties een niet begrote extra last van € 172.000. Ook het opwerken van de data in deze registraties liet een extra last zien van € 80.000. Deze last wordt voor het leeuwendeel gecompenseerd door de hogere opbrengst uit landmeetkundige diensten die dit jaar voor de deelnemende gemeenten werden uitgevoerd.

Het OCD/SDC heeft dit jaar een beperkt positief saldo. Deels wordt dit veroorzaakt door extra additionele opdrachten. Het SDC heeft zich verder kunnen ontwikkelen door een bijdrage uit het RPP. Al met al sluit GBD/OCD af met een negatief saldo van in totaal € 375.000.

1.4. Voorstel resultaatbestemming per begrotingsprogramma

Het te bestemmen resultaat bij de jaarrekening 2019 bedraagt € 830.000. In onderstaande tabel is per programmaonderdeel weergegeven wat het te bestemmen resultaat is; of het voorstel een mutatie in een reserve met zich mee brengt of dat wordt voorgesteld om het resultaat met gemeenten af te rekenen.

(bedragen x € 1.000)

Begrotingsprogramma	Saldo	Reserves		Afrekenen met gemeenten
		Toevoegen	Onttrekken	
Bureau Drechtsteden - Beleid				
Beleid (Groeitagenda)	61	-	-	61
Servicecentrum Drechtsteden	769	769	-	-
Totaal	830	769	-	61

Toelichting:

De Drechttraad neemt een besluit over de bestemming van het resultaat bij de Groeiagenda. Daarnaast kan de Drechttraad in bijzondere situaties besluiten tot het vormen van een bestemmingsreserve. Dat wordt nu voorgesteld voor het positieve resultaat op het ICT-budget. Voorgesteld wordt hiervan een bestemmingsreserve te vormen, die als doel heeft het opvangen van toekomstige frictiekosten bij het programma ICT Verandert!

Voorgesteld wordt de resultaatbestemming als volgt te verdelen:

- het resultaat van de Groeiagenda van € 61.000 uitbetalen aan de gemeenten;
- het resultaat van ICT Verandert! van € 769.000 toe te voegen aan een bestemmingsreserve voor het opvangen van frictiekosten.

In onderstaande tabel zijn de af te rekenen bedragen per gemeente opgenomen.

(bedragen x € 1.000)

	Te verdelen	Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld-Giessendam	Hendrik-Ido-Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Sleutel
Beleid (Groeitagenda)	61	4	25	4	6	7	5	10	Inwoners
Totaal	61	4	25	4	6	7	5	10	

2. Programmaverantwoording

2.1. Beleid, bestuur en Regiogriffie

Voor de programmaverantwoording dient het bij de begroting vastgestelde beleid als uitgangspunt. Per programma wordt ingegaan op de drie 'w-vragen':

- Wat hebben we bereikt?
- Wat hebben we daarvoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?

2.1.1. Beleid

Wat hebben wij gedaan en bereikt?

Algemeen

Positionering regio Drechtsteden en Groeiagenda

Met de start van een senior Public Affairs strateeg voor de regio begin 2019, is er in een klein team hard gewerkt aan de profilering van de Drechtsteden in het Haagse netwerk. Zo hebben we gerichte acties uitgevoerd bij de Provinciale Statenverkiezingen in maart 2019. Kandidaat Statenleden zijn op werkbezoek geweest en zijn door onze lobbyist bijgepraat over de opgaven en dossiers in de regio. Bestuurders en lokale raadsleden zijn zoveel mogelijk o.a. via partijlijn aangehaakt bij deze werkbezoeken. Ook bij de installatie van de nieuwe Statenleden hebben wij onze regionale opgaven schriftelijk onder de aandacht gebracht. In het laatste kwartaal van het jaar is het nieuw college van GS op werkbezoek geweest. De bestuurlijke trekkers van de Groeiagenda opgaven hebben de GS-leden ontvangen in de nieuwe kantoor van Fokker, één van de parels in onze regio met een prachtig uitzicht over de drierivierenpunt. Dit werkbezoek stond in het teken van de Regio Deal aanvraag Drechtsteden-Gorinchem. De provincie heeft tijdens deze bijeenkomst de intentie uitgesproken om onze Regio Deal mede in te dienen en heeft deze later formeel bevestigd.

Daarnaast hebben wij het hele jaar door diverse werkbezoeken en gesprekken georganiseerd met Tweede Kamerleden op Groeiagenda gerelateerde onderwerpen. De Kamerleden zijn bijgepraat, maar hebben de regio ook kunnen zien en beleven door middel van een vaartocht in een watertaxi langs de oevers van de gemeenten of in een bus langs de projectlocaties. Ook zijn we als Drechtsteden op werkbezoek geweest in Nieuwspoor Den Haag, met vertegenwoordigers vanuit de overheid, onderwijs en bedrijfsleven, omdat we geloven in de kracht de een triple-helix samenwerking. Tweede Kamerleden vanuit verschillende politieke partijen hebben deze bijeenkomst bijgewoond en hebben kennis kunnen nemen van onze ambities en opgaven. Kort na deze bijeenkomst heeft Kamerlid Kees van der Staaij een motie ingediend en mooie woorden uitgebracht over onze regio, waarin hij aandacht vraagt voor de opgaven waar we voor staan.

De Kamerleden zijn gevoed met informatie vóór de relevante commissievergaderingen en andere Tweede Kamer overleggen. Dit heeft bijvoorbeeld geleid tot Kamervragen aan de staatssecretaris I&W over de ambities rondom station Leerpark tijdens een algemeen overleg Spoor. Ook de inzet van media aandacht rondom externe veiligheid over spoor heeft de aandacht getrokken van de Haagse politiek en zijn we zo in gesprek geweest met oud-topman van de NS, de heer Pier Eringa.

Als kers op de taart is het jaar 2019 afgesloten met het bezoek van premier Mark Rutte op uitnodiging van de voorzitter van de regio Drechtsteden, Wouter Kolff. Ook hij was onder de indruk van onze regio en had onze stem al gehoord in Den Haag. Alle gesprekken, werkbezoeken en inspanningen afgelopen jaar hebben gezorgd voor meer aandacht voor onze regio, goede gesprekken en waardevolle verbindingen met en in Den Haag. Door adequaat te handelen is de positie van de regio versterkt, weet Den Haag wie we zijn, wat we willen en wat we nodig hebben!

Regio Deal

In het regeerakkoord is voor de periode 2018-2022 € 950 miljoen vrijgemaakt voor de zogenaamde *Regiodeals*. Het kabinet wil samen met (publieke en private) partners regionaal een geïntegreerde aanpak bewerkstelligen van economische, sociale en ecologische opgaven die echt op het niveau van de regio spelen. De Drechtsteden hebben samen met de gemeente Gorinchem en de provincie Zuid-Holland een aanvraag ingediend voor 40 miljoen. Deze Rijksbijdrage zal bij toekenning ingezet worden als extra impuls, waarmee we projecten versneld kunnen starten en realiseren. De totstandkoming van de propositie voor de aanvraag is in samenwerking gegaan met diverse partners, weer in een triple-helix verband. De projecten en opgaven zijn ondergebracht in drie pijlers; Human Capital, Innovatie en Oevers. Nieuw was de besluitvorming voor deze. Acht afzonderlijke gemeenten

hebben de propositie van de Regio Deal geagendeerd en vastgesteld in de colleges en raden. Met dit commitment, de vele energie en media-aandacht op dit dossier is de aanvraag ingediend op 27 november 2019 en zijn we nu, ten tijde van het opstellen van deze jaarverantwoording, nog in afwachting van een antwoord van het Rijk.

Communicatie

In 2019 heeft de communicatie zich gericht op het verder bouwen van het sterke merk Drechtsteden en het onder de aandacht brengen van de groeiagenda en de pijlers bij de verschillende doelgroepen. Hiervoor is gebruik gemaakt van online- en offline communicatie. Er hebben verschillende betaalde campagnes gedraaid op social media en er is geïnvesteerd in een overkoepelende projectenwebsite. Om dit offline te ondersteunen is een flyer verspreid onder de doelgroepen. In 2019 is twee keer een blad uitgekomen over de Drechtsteden, de groeiagenda en de projecten. De eerste versie was een krant, die later doorontwikkeld is tot een magazine, Drechtzine. Deze middelen zijn verspreid onder 5000 ondernemers en andere stakeholders.

Bereikbaarheid

Goede doorstroming op de Drechttring

Minder hinder

Drechtsteden en Rijkswaterstaat hebben informatieavonden georganiseerd in het kader van de op stapel staande onderhoudswerkzaamheden in de Drechtsteden.

Met Rijkswaterstaat zijn bedrijfsbezoeken afgelegd bij Krone Altometer, AA Lease, Peute en HVC om specifiek te bespreken hoe de bedrijven geholpen kunnen worden met de logistiek en het stimuleren van medewerkers om anders te reizen. Deze activiteiten zijn onderdeel van de bedrijvenaankpak die we als regio en gemeenten hanteren om klaar te staan voor wegwerkzaamheden aan de Wantijbrug en N3. Aan het eind van 2019 kwam het besluit om de Wantijbrug in het geheel 10 weken af te sluiten.

Wantijbrug

Drie dagen lang hebben we vanuit het programma op bedrijventerreinen in de hele regio Drechtsteden presentaties gegeven en bedrijven voorzien van advies op maat. Meer dan 100 bedrijven konden, zo geïnformeerd, hun reisgedrag aanpassen toen in januari de Wantijbrug werd afgesloten.

Daarnaast organiseerden we er twee inloopavonden in de gemeenten Papendrecht en Dordrecht voor bewoners en voor bedrijven. Beide avonden zijn druk bezocht. Diverse publicaties in de diverse regionale en landelijke media hebben bijgedragen om de stad Dordrecht en de regio Drechtsteden voor te bereiden op de verwachte verkeersoverlast.

MIRT verkenning A15

De A15 tussen Ridderkerk en Gorinchem is een van de grootste knelpunten op het snelwegennetwerk. Om dit knelpunt aan te pakken heeft het Rijk een MIRT-verkenning voor het traject tussen Papendrecht en Gorinchem opgestart. Op verschillende bijeenkomsten met gemeenten, bewoners en andere stakeholders zoals het Havenbedrijf Rotterdam en NS zijn vele oplossingen geïnventariseerd en deze worden samen met door Goudappel Coffeng in beeld gebrachte oplossingen beoordeeld door het projectteam op technische haalbaarheid, effectiviteit en kosten. Vanuit de regio is de portefeuillehouder bereikbaarheid benoemd als voorzitter van de Maatschappelijke adviesgroep die het MIRT-traject begeleidt. De bestuurlijke adviesgroep wordt voorgezeten door de wethouder bereikbaarheid van centrumgemeente Dordrecht.

Korte Termijn Aanpak

Er is gestart met de uitvoering van de Korte Termijn Aanpak. Door een snellere inzet van bergers, kleine wegmaatregelen zoals het aanpassen van belijning, gecoördineerd verkeersmanagement en spitsmijdingsmaatregelen. Hiermee beogen we straks minder overlast van files op de A15.

A16/ N3

Minister Cora van Nieuwenhuizen (Infrastructuur en Waterstaat) sloeg in de tweede week van 2019 symbolisch de eerste paal voor de aansluiting A16/ N3. Na de A16/ N3 volgen nog de aansluiting A15/ N3, de A15 Papendrecht-Sliedrecht en de N3. Met de vernieuwde aansluiting verbetert de doorstroming en veiligheid van de aansluiting van de snelweg op lokale wegen. Voor de regio is de aansluiting A16/ N3 een belangrijke stap voor de verbetering van de bereikbaarheid van de Westelijke Dordtse Oever.

Goed Openbaar Vervoer

De start van de concessie Drechtsteden-Molenlanden-Gorinchem (DMG) verliep chaotisch. Naar aanleiding van opstartproblemen in de concessie DMG, planningsproblemen bij Qbuzz en inframaatregelen die nog niet uitgevoerd waren, heeft het vertrouwen in het openbaar vervoer een

deuk opgelopen. In enkele raden werden vragen gesteld, vanuit de regio is er bij de concessiehouder aangedrongen op verbeteringen, bilateraal bij de gedeputeerde, via het Provinciaal Verkeers en Vervoers Beraad (PVVB) en direct richting Qbuzz.

Qbuzz doet haar best het vertrouwen van de reiziger terug te winnen. De regio is gebaat bij een effectief en efficiënt georganiseerd vervoer dat vraaggericht werkt. Het intensiveren van de frequentie op de Merwedelingelijn wordt onderzocht om zo verlichting te kunnen bieden op het drukste deel van het traject.

Slimme mobiliteit

In het verlengde van de samenwerking met de provincie op het hoogwaardig openbaar vervoer over de weg is in 2019 de aanbesteding voor de nieuwe waterbus doorlopen. Gebruikers van de waterbus zijn erg tevreden en vooral omdat dit het fietsnetwerk versterkt. Het bestendigen van een hoogwaardig vervoerssysteem over water is de inzet geweest bij het adviseren van de provincie over de concessie. Vanwege een gebrek aan respons op de uitvraag heeft de provincie als concessiehouder besloten een niet rendabele lijn te schrappen en geld toe te voegen.

In opdracht van de gezamenlijke wethouders deden we in samenwerking met FLYing Fish een onderzoek naar reistijden in de Drechtsteden. Door big data te combineren kregen we inzicht in reisgedrag, reistijden en plekken die verbetering behoeven qua bereikbaarheid. Deze gegevens bieden inzicht in waar kansen voor verbetering liggen.

Spoorzone

De Spoorzone bestrijkt het gebied van het Maasterras Dordrecht/ Zwijndrecht, de stationsomgeving/ Spuiboulevard en het Leerpark/ Gezondheidspark (campusontwikkeling) tot aan Amstelwijck. Gebieden met elk een eigen kleur en functie, maar met het spoor en het toekomstige hoogwaardige light rail systeem als vanzelfsprekende verbinding met de rest van de Randstad. Het is gelukt om Dordrecht expliciet te benoemen in de preverkenning die het Rijk zal starten in het kader van het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT).

Werken

Economiestimulering

In 2019 ontving het MKB-katalysatorfonds tien nieuwe aanvragen, werden er elf behandeld door de adviescommissie bestaande uit ondernemers uit de regio en werden vijf subsidies toegekend. Het fonds is in 2019 verder onder de aandacht gebracht met persmomenten rond toekenningen, een filmpje bij het jaarverslag 2018, de aanwezigheid bij regionale evenementen als de Dordtse MKB-dag. Ook is in 2019 verder gewerkt aan de verbinding met InnovationQuarter, de ontwikkelingsmaatschappij voor Zuid-Holland.

Dare2Cross

Experts uit verschillende disciplines en sectoren komen samen om slimme oplossingen te verzinnen voor nieuwe uitdagingen. 'Dare2Cross Smart Production | Workforce of the future' is in 2018 van start gegaan. Op 20 februari 2019 de afsluitende bijeenkomst in de Duurzaamheidsfabriek in Dordrecht. De bijeenkomst telde circa 60 experts op het gebied van Smart Production. De editie heeft geresulteerd in vele verbindingen en concrete resultaten. Zo loopt er momenteel een project vanuit case inbrenger Engie West Industries en verschillende samenwerkingspartners voor een 'Joint Academy for Welding and Fitting'.

Campus Leerpark

Op de campus Leerpark zijn de ontwikkelingen rondom het versterken van het innovatiemilieu gestaag voortgezet. De twee tijdelijke maakhallen om start-ups te huisvesten zijn al enige tijd volledig bezet. Om te kunnen blijven voorzien in de ontwikkeling en groei van de campus is in 2019 een overeenkomst getekend met de landelijke campusontwikkelaar Kadans, met in de eerste fase de ontwikkeling van het kopgebouw naast de Duurzaamheidsfabriek ten behoeve van huisvesting hoger onderwijs en de innovatieve bedrijvigheid. De volgende fase is gericht op de ontwikkeling van de Maakfabriek ten behoeve van de bouwopleiding van de aannemerij en DaVinci en de vestiging van start-ups.

Maritime Delta

In 2019 is de Maritime Delta samenwerking tussen de partners opnieuw bekrachtigd. Het samenwerkingsverband stimuleert en verbindt nieuwe initiatieven op het vlak van maritieme innovatieve en human capital. Vaak gebeurt dat in de vorm van events en ontmoeting, gekoppeld aan actuele vraagstukken die in de sector leven. Een aansprekend voorbeeld afgelopen jaar is de

Maritime Delta Student Challenge die in december in de Duurzaamheidsfabriek heeft plaatsgevonden, waarbij 130 technische mbo studenten aan de slag zijn gegaan met praktische challenges van de maritieme bedrijven. Tot slot is het goed om op te merken dat in 2019 een nieuwe bestuur in het leven is geroepen, met meer sturing vanuit het maritiem bedrijfsleven. Vanuit onze regio zijn IHC en Koedood vertegenwoordigd in het bestuur evenals ook het DaVinci college.

PMC

Doel van de PMC (Product Markt Combinatie) Smart Industry Region is de identiteit van de regio als hoogwaardig technologiegebied te versterken. De gedachte is dat er in de - breed gedefinieerde - Drechtsteden regio een concentratie van hoogwaardige maakindustrie bevindt. Succesvol, maar tegelijkertijd onvoldoende zichtbaar. Het is de ambitie om onze bijzondere toegevoegde waarde beter op het netvlies te krijgen. Afgelopen jaar is door DEAL samen met partners zoals de Duurzaamheidsfabriek een start gemaakt met het laden van het Smart Industry profiel van Drechtsteden. Door het structureel en meerjarig uitdragen van dit profiel, willen we ons nationaal onderscheiden als een interessante vestigingslocatie voor de innovatieve maakindustrie. Een andere PMC is Rotterdam Maritime Capital of Europe. Doelstelling is meer business en economische activiteiten te genereren voor Rotterdam en de regio. De campagne 'Maritime Capital of Europe' is inmiddels gelanceerd. In 2019 heeft DEAL! mede namens Rotterdam een internationaal beursprogramma opgezet (Hamburg, München e.a.) waar we ons gezamenlijk met groot Rotterdamse regio hebben gepresenteerd als de Europese thuisregio voor de internationale maritieme sector.

Ruimtelijk economisch instrumentarium

Eind 2019 liepen de financieringsafspraken met de drie belangrijkste instrumenten voor economisch beleid van de regio (deels) af. Begin 2019 is een evaluatie uitgevoerd naar de instrumenten, te weten ROM-D, DEAL! en de Economic Development Board (EDB). Het heeft geleid tot het rapport 'Evaluatie ruimtelijk-economisch instrumentarium in de Drechtsteden'. In dialoog met de Drechttraad en vertegenwoordigers van de economische instrumenten is in een bestuurlijke oplegger weergegeven hoe de zeven gemeenten de toekomst en werkwijze wensen vorm te geven. Het voorgaande heeft ertoe geleid dat eind 2019 hernieuwde afspraken zijn opgesteld met Deal en de Economic Development Board rond voortzetting van de dienstverlening tot en met 2023. Ook de inzet van de Rom-D wordt gecontinueerd.

Human Capital Agenda

De samenwerkingspartners van Passie voor Onderwijs hebben in februari 2019 een subsidieaanvraag gedaan bij OCW. Diverse acties zullen in het schooljaar 2019/2020 worden uitgevoerd. In mei 2019 vond het tweede MBO Job Event plaats vanuit de MBO aanpak. Meer dan 200 bezoekers konden met ruim 50 werkgevers, branche- en opleidingsorganisaties in gesprek om zich te oriënteren op een baan, opleiding of een leerwerkplek in de techniek, bouw, metaal, zorg, ICT en transport & logistiek. In oktober was de eerste Made in Drechtsteden Tour. Met een bus zijn deze dag een viertal bedrijven bezocht met als doel om diverse partijen met elkaar in contact te brengen en te kijken op de werkvloer hoe bepaalde producten en/of diensten hier geproduceerd worden door nieuwe technieken, innovaties en crossovers tussen arbeidsmarkt/onderwijs /kandidaten met een afstand tot de arbeidsmarkt die door maatwerk deelnemen aan het reguliere arbeidsproces. Naast de diverse promotieactiviteiten zoals Lexlab, Codeuur en Techniekdoc is er gewerkt aan het regioplan 'Sterk Techniek Onderwijs'.

Instrumenten Zuidelijke Randstad

In 2019 is besloten om de samenwerking met de publieke partners in de zuidelijke Randstad te versterken. Er is steviger ingezet op de betrokkenheid binnen de Economic Board Zuid-Holland (EBZ), de Roadmap Next Economy en het Zuid-Hollands Investeringsplatform (ZIP). De EBZ heeft belangrijke steun uitgesproken voor de aanvraag Regiodeal Drechtsteden - Gorinchem. Hiervoor heeft het ZIP ook ondersteuning gegeven bij financiële uitwerking van projecten. In het kader van de Roadmap Next Economy wordt meegedacht over het stimuleren van innovaties in de regio die bijdragen aan de grote maatschappelijke transities: energie, circulariteit en digitalisering.

Hoger Onderwijs

In 2019 hebben de samenwerkende partners gewerkt in een programmateam Hoger Onderwijs Drechtsteden. Met de partners is de ambitie uitgesproken een Dordrecht Academy (hoger onderwijs) en Career Boost te realiseren. Met de Dordrecht Academy willen we de opleidingsmogelijkheden en kennisinfrastructuur in de Drechtsteden verbeteren. We gaan tien tot twaalf Associate Degree opleidingen starten die gericht zijn op bij de regio passende thema's en sectoren. Aansluitend zorgen we via de Career Boost op een innovatieve manier voor wederzijdse kennismaking van bachelorstudenten en bedrijven. Via stage- en afstudeeropdrachten, traineeships en bijdragen van bedrijven aan het onderwijs stromen studenten eerder in bij de bedrijven en sluit het onderwijs beter aan op de vraag.

Wonen

De opgavelijn Bouwen en Wonen staat in het teken van de versnelling van de bouwopgave en zorgen voor voldoende sociale woningbouw en het opbouwen van de bestuurlijke werkgroep die daarvoor aan de lat staat.

Versnelling bouwopgave

Om tot versnelling van de realisatie te komen is expertise ingewonnen bij het expertteam van BZK. Zowel aan de samenwerkende gemeenten als aan enkele afzonderlijke gemeenten (op eigen kosten van betreffende gemeente) adviseert het BZK-expertteam over versnellingsmaatregelen. Tevens is bijgedragen aan het oprichten van een netwerk van bouwondernemingen (Woningmakers Drechtsteden). Hiermee is er een gesprekspartner vanuit de markt om als overheden het gesprek te voeren over planrealisatie. Op 24 september is er in samenwerking met Bouwend Nederland en de Woningmakers een Woningbouwconferentie georganiseerd.

Verder zijn alle gemeentelijke (harde) plannen bijeen gebracht in een regionaal planoverzicht en is dat het vertrekpunt voor nadere verdieping en maatwerk om tot versnelling te komen per gemeente in het komende jaar.

De jaarlijkse rapportage naar de provincie is opgesteld en blijft met betrekking tot de bouwprogrammering binnen de kaders van het provinciale beleid.

Voldoende sociale woningbouw

De regionale PALT-afspraken zijn geëvalueerd en op basis daarvan is een kerngroep van 2 wethouders, 2 corporatie-bestuurders en 2 voorzitters van huurdersverenigingen gevormd om te verkennen hoe de samenwerking tussen gemeenten, corporaties en huurders in de toekomst vorm kan krijgen vanuit de meervoudig lokale samenwerking.

Verder is de verbinding gelegd met de stuurgroep Huisvesting Kwetsbare Groepen (HKG) om de relatie tussen de harde en zachte kant van sociale woningbouw te leggen.

Energietransitie

Samen met onze partners zetten wij ons in voor een Energieneutraal Drechtsteden in 2050. We geven invulling aan ons Energieakkoord langs vijf richtinggevende ontwikkelijnen:

- stoppen met gebruik van aardgas;
- sterk inzetten op energiebesparing;
- stoppen met gebruik van benzine, diesel e.d.;
- duurzame opwekking van elektriciteit;
- realisering van de hoogst haalbare maatschappelijke opbrengst.

Transitievisie Warmte 1.0

Ten aanzien van het bovenstaande zijn in het afgelopen jaar een aantal waardevolle stappen gezet. Zo is de Transitievisie Warmte 1.0 samen met onze partners opgesteld en door alle zeven gemeenteraden vastgesteld. Met de Transitievisie Warmte 1.0 geven we richting aan hoe de aardgasvrije gebouwde omgeving eruit gaat zien. We geven kaders voor huidige kansen en ontwikkelingen en leggen we de basis voor gesprek en verdere uitwerking, naar de uiterlijk in 2021 te maken Transitievisie Warmte 2.0 en uitvoeringsplannen per wijk.

Intentieovereenkomst woningcorporaties en HVC

Daarnaast hebben de woningcorporaties Woonkracht10, Rhiant, Trivire, Woonbron Dordrecht, Tablis Wonen, Fien Wonen, Woningbouwvereniging Heerjansdam en HVC op 29 maart 2019 een intentieovereenkomst ondertekend die er uiteindelijk toe moeten leiden dat zoveel mogelijk van de corporatiewoningen met benutting van een regionaal warmtenet gasloos worden. De nauwe samenwerking tussen de corporaties en HVC is zeer waardevol in de gehele warmtetransitie waar gemeenten voor staan.

Moties VNG om tot een haalbare en betaalbare transitie te komen

De randvoorwaarden voor de energietransitie zijn momenteel nog onvoldoende op orde. De Drechtsteden hebben zich met oog hierop in het afgelopen jaar met succes ingezet om tot een haalbare en betaalbare transitie te komen. Tweemaal is er vanuit de Drechtsteden een motie ingediend op de (B)ALV van de VNG én beide keren is de motie vrijwel unaniem aangenomen. Met de moties hebben wij aandacht en actie gevraagd om zowel de wet en regelgeving als de financiële middelen voor de energietransitie op orde te brengen. Dit om te voorkomen dat we opnieuw worden geconfronteerd met een situatie zoals deze bij eerdere decentralisaties is opgetreden

(verantwoordelijkheid over een grote opgave waarvoor onvoldoende middelen beschikbaar worden gesteld).

Concept Regionale Energie Strategie

In 2019 zijn de voorbereidingen getroffen om uiterlijk in juni 2020 tot een concept Regionale Energie Strategie te komen. Er is een uitvoerig plan van aanpak opgesteld. In de totstandkoming worden onze partners én de volksvertegenwoordigers van gemeenten, provincie en waterschappen nadrukkelijk betrokken.

Handelingsperspectief

In de gehele energietransitie is het belangrijk dat alle inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners weten wat ze kunnen, mogen en moeten doen. Daarnaast is het belangrijk dat het voor mensen die iets willen doen zo eenvoudig mogelijk is om een verduurzamingsstap te zetten. Met oog hierop werken wij er hard aan om iedereen van een handelingsperspectief te voorzien. Dit heeft bijvoorbeeld geresulteerd in de website www.drechtstedenenergie.nl, enkele communicatie campagnes, collectieve inkoop acties, inwoneravonden én verbetering van regionaalenergieloket.nl.

Daarnaast is er intensief contact met Techniek Nederland en Bouwend Nederland. Samen met hen proberen wij de gehele keten gereed te maken voor de enorme opgave die met de transitie op ons af komt.

Schaalbare en kopieerbare aanpak

Binnen de regio gebruiken wij de inzichten die worden opgedaan in Crabbef en Sliedrecht-Oost om te komen tot een schaalbare en kopieerbare aanpak. Kort gezegd willen we voorkomen dat in iedere aardgasvrije wijkaanpak opnieuw het wiel wordt uitgevonden. Dit geldt niet alleen voor gemeenten, maar ook voor andere partners die hierbij betrokken zijn zoals de woningcorporaties, HVC en Stedin. Het project om tot een schaalbare en kopieerbare aanpak te komen wordt financieel ondersteund door het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2019			Realisatie 2019			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	6.215	6.015	-200	6.616	6.477	-139	401	462	61
Mutaties reserve	200	400	200	200	400	200	-	-	-
Resultaat	6.415	6.415	-	6.816	6.877	61	401	462	61

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	Budget Groeiagenda	I	61	-	61	Alle zeven
B.	Diversen	I	20	-	20	Alle zeven
	<i>Subtotaal</i>		81	-	81	
	Baten					
B.	Saldo resultaatbepaling/ lagere bijdrage gemeenten	I	-	20	-20	Alle zeven
	<i>Subtotaal</i>		-	20	-20	
	Saldo van baten en lasten		81	20	61	
	Mutaties reserve		-	-	-	
	Resultaat		81	20	61	

Toelichting:

A. Budget Groeiagenda

Op het budget van de Groeiagenda zit een onderschrijding van 2% op het totale budget (€ 61.000). Dit bedrag wordt via resultaatbestemming afgerekend met de gemeenten.

B. Saldo resultaatbepaling

Er zit een klein positief resultaat op dit onderdeel (resultaatbepaling). Dit wordt afgerekend met de zeven gemeenten.

2.1.2. Bestuur

Wat hebben we bereikt?

Bestuur

Met de overgang van bevoegdheden op ruimtelijk-economisch domein (de Groeiagenda) naar de gemeenten is er voor Bureau Drechtsteden een nieuwe situatie ontstaan. Door de commissie-Deetman is aangegeven dat bedrijfsvoering, sociaal domein, financiën en externe betrekkingen taken blijven van de GRD. Het Drechtstedenbestuur zal zich dus enkel nog met de uitvoering van deze thema's gaan bezighouden (daarbij is de Groeiagenda op metaniveau in de Drechtstraad vastgesteld en de voortgang hiervan wordt periodiek in het Drechtstedenbestuur gedeeld). Bovenstaande ontwikkeling heeft consequenties voor de bestuursadvisering en -ondersteuning door Bureau Drechtsteden.

Staf

Samen met de gemeenten proberen wij ons werk zo slim mogelijk uit te voeren, tegen zo laag mogelijke kosten. Vanuit Bureau Drechtsteden ligt de focus op de GRD als geheel en sturen wij op het leveren van een zo groot mogelijke meerwaarde voor onze eigenaren, klanten en de GRD-organisaties.

Mensen en middelen zijn per 1 januari 2020 overgegaan van Bureau Drechtsteden naar de gemeente Dordrecht, om de uitvoering van de meervoudig lokale taken op ruimtelijk-economisch vlak uit te voeren. Daardoor is een smal, maar efficiënt Bureau Drechtsteden Nieuwe Stijl overgebleven dat zich bezighoudt met de kerntaken van de GRD zoals benoemd in het rapport-Deetman, de bestuursadvisering en -ondersteuning en de organisatie van vergaderingen en bijeenkomsten van het Drechtstedenbestuur, PFO's en de Drechtstraad.

Wat hebben we gedaan?

Bestuur

2019 is voor Bureau Drechtsteden een overgangsjaar geweest, waarin de overgang van bevoegdheden, mensen en middelen in het ruimtelijk-economisch domein (via mandaat aan de gemeente Dordrecht) als gevolg van besluiten van de commissie-Deetman uit de GRD is voorbereid. Dat betekent voor de samenstelling van het DSB dat hierin vanaf 1 juli jl. portefeuillehouders mét portefeuille (sociaal, bedrijfsvoering, financiën en externe betrekkingen) en zonder portefeuille zitten.

Het afgelopen jaar heeft het programma Bestuur van Bureau Drechtsteden onder andere gewerkt aan:

- Monitoring van en advisering over (regionale) bestuurlijke ontwikkelingen: het Drechtstedenbestuur heeft een andere samenstelling gekregen. Ook is een aantal conferenties georganiseerd. Daarnaast heeft Bureau Drechtsteden meegewerkt aan de doorontwikkeling van de nieuwe samenwerking in de regio, bijvoorbeeld door de in 2020 te houden werkconferenties over de toekomst van de regionale samenwerking (als gevolg van de brief van voorzitter Kolff van 4 oktober jl.) mede voor te bereiden;
- Het plannen, organiseren en ondersteunen van vergaderingen en conferenties van het Drechtstedenbestuur en PFO's;
- Het voorbereiden en indienen van een nieuwe propositie voor de Regio Deal, samen met de gemeente Gorinchem en de provincie Zuid-Holland in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven;
- het onderwijs en maatschappelijke instellingen in beide regio's;
- Coördinatie externe betrekkingen: sinds begin 2019 is er voor de gemeente Dordrecht en de regio Drechtsteden een lobbyist actief. Bureau Drechtsteden (bestuursadvisering) heeft afgelopen jaar nauw met haar samengewerkt om de coördinatie van de externe betrekkingen vorm te geven. Dit heeft geleid tot de organisatie van een aantal werkbezoeken, waaronder die van het nieuwe college van GS op 17 november jl. en van minister-president Mark Rutte op 11 december jl.;
- Het mede vormgeven van de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden (in lijn met het advies van de commissie-Deetman).

Tot slot is vermeldenswaardig dat per 1 oktober 2019 een nieuwe regiosecretaris is aangetreden die met een duidelijk takenpakket (waaronder externe betrekkingen) en een smal maar effectief en doelgericht team aan de slag is gegaan om de nieuwe samenwerking tot een succes te maken.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2019			Realisatie 2019			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	1.825	1.850	25	1.825	1.850	25	-	-	-
Mutaties reserve	25	-	-25	25	-	-25	-	-	-
Resultaat	1.850	1.850	-	1.850	1.850	-	-	-	-

2.1.3. Regiogriffie

In 2019 was de bezetting van de Regiogriffie 1,9 fte, terwijl de vastgestelde formatie 2,9 fte bedraagt exclusief de ondersteuning door de zeven raadsgriffiers voor de Drechtstedendinsdag (0,6 fte). De vacature voor raadsadviseur is met tijdelijke inhuur voor een beperkt aantal uren ingevuld.

In 2019 heeft de Regiogriffie tien Drechtstedendinsdagen georganiseerd, negen Agendacommissievergaderingen, drie Presidiumvergaderingen en vier vergaderingen van de Auditcommissie. Op 20 september heeft het jaarlijkse werkbezoek plaatsgevonden, deze keer werd de Regio Food Valley bezocht.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Product/activiteit/project	Beoogd resultaat	Stand van zaken
Structureel		
Vorbereiding, uitvoering en afhandeling van besluiten van tien Drechtstedendinsdagen.	Een uit logistiek en organisatorisch oogpunt adequaat verloop van de vergaderingen, inclusief de bekendmaking vooraf en korte impressie in de Notendop achteraf.	In 2019 waren er tien Drechtstedendinsdagen (met zeven Drechttraadsvergaderingen). De Regiogriffie verzorgt zelf de bekendmakingen voor de Huis-aan-huisbladen en de Notendop. In 2019 is na de zomer het nieuwe Raadsinformatiesysteem GemeenteOplossingen in gebruik genomen. Dit systeem vervangt de oude website van de Drechttraad en de vergader-app iBabs. GemeenteOplossingen sluit aan op het e-besluitvormingssysteem dat samen met het nieuwe KZA het oude Mozaiek vervangt. In 2019 is verder gewerkt aan de voorbereidingen van de invoer van een nieuw klant-, zaak- en archiefsysteem (KZA), dat in de eerste helft van 2020 in gebruik genomen zal worden.
Vorbereiding, uitvoering en nazorg van alle vergaderingen van de commissies en werkgroepen die zijn ingesteld door de Drechttraad.	Een goede, soepele uitvoering en verzorging van de vergadering en het geven van noodzakelijke faciliteiten en ondersteuning.	De Agendacommissie heeft in 2019 negen keer vergaderd, waarvan eenmaal digitaal. Het Presidium is drie keer bij elkaar geweest, de Auditcommissie vergaderde vier keer.
Vorbereiding en uitvoering van het jaarlijkse werkbezoek van de Drechttraad	Kennisverbreding en netwerkuitbreiding voor Drechttraadsleden en raads- en collegeleden door middel van een werkbezoek elders.	Het werkbezoek van de Drechttraad op 20 september vond plaats aan de Regio Food Valley.
Opstellen van jaarplannen en -verslagen	Drechttraad krijgt inzicht in de wijze en kwaliteit van uitvoering van reguliere werkzaamheden en bijzondere opdrachten	In 2019 is het jaarplan 2019 uitgevoerd. Eind 2019 is het jaarplan voor 2020 opgesteld.

Wat heeft het gekost?

De dekking voor de budgetten van de regiogriffie is opgehaald bij de zeven Drechtstedengemeenten. Bij de 2^e bestuursrapportage 2019 is een bedrag van € 82.000 terug gegeven aan de gemeenten. Aan het einde van 2019 is er nog een klein voordelig resultaat ontstaan op de budgetten van de regiogriffie van € 14.000. Het voorstel is om genoemd bedrag terug te betalen aan de gemeenten.

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2019			Realisatie 2019			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	334	334	-	320	320	-	-14	-14	-
Mutaties reserve	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat	334	334	-	320	320	-	-14	-14	-

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	Personele lasten Regiogriffie	I	8	-	8	Alle zeven
B.	Bedrijfsvoering Regiogriffie	I	6	-	6	Alle zeven
	<i>Subtotaal</i>		14	-	14	
	Baten					
C.	Saldo resultaatbepaling/ lagere bijdrage gemeenten	I	-	14	-14	Alle zeven
	<i>Subtotaal</i>		-	14	-14	
	Saldo van baten en lasten		14	14	-	
	Mutaties reserve		-	-	-	
	Resultaat		14	14	-	

Toelichting:

Over het totale budget van 2019 is er sprake van een klein batig saldo van € 14.000. De oorzaak hiervan ligt volledig bij de lagere apparaatskosten, namelijk lagere personeelslasten door het niet invullen van de vacature voor raadsadviseur en het selectief gebruikmaken van inhuurkrachten en door het beperken van de kosten voor de bedrijfsvoering.

A. Personele lasten Regiogriffie

In 2019 is de vacature voor raadsadviseur binnen de Regiogriffie niet ingevuld, vanwege de verwachte wijzigingen als gevolg van het advies van de Commissie Deetman. Wel is gebruik gemaakt van detachering en inhuur. Daarom is op dit budget € 63.000 overgehouden, waarvan € 55.000 al bij de 2^e bestuursrapportage 2019 is teruggegeven aan gemeenten.

B. Bedrijfsvoering Regiogriffie - overige

Door een strakke sturing op de kosten is er een batig saldo ontstaan op de kosten van de bedrijfsvoering.

C. Saldo resultaatbepaling

Het resultaat over 2019 wordt afgerekend met de zeven gemeenten.

2.2. Sociale Dienst Drechtsteden

2.2.1. Werk & Inkomen

Wat hebben wij bereikt?

Doelstelling:	Begroting 2019	Stand 31 december 2019
Aantal bijstandsuitkeringen	6.218	6.237
Beperken van de instroom (preventietarget)	60%	85%
Ingevulde Participatieplekken	630	597

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Bestandsontwikkeling

Het afgelopen jaar is het aantal klantdossiers in de bijstand opnieuw gedaald namelijk met 221 dossiers. Onze voorspelling begin 2019 bedroeg een daling van 2,7%, die gelet op het positieve verloop in het begin van 2019 bijgesteld is naar 3,5%. Uiteindelijk is een daling van 3,3% bereikt. De grootste uitstroom is bereikt in de periode tot het najaar van 2019.

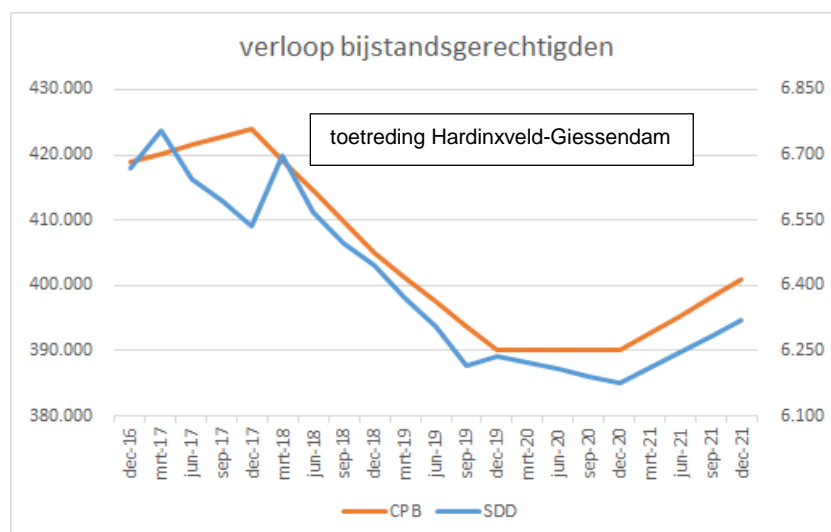
We zien dit als een goed uitgangspunt voor de stijging die het CPB prognosticeert voor de komende jaren (stabilisatie in 2019 en 2020, stijging vanaf 2021). Dat uitgangspunt wordt nog eens versterkt wanneer we landelijke cijfers vergelijken met onze situatie in de Drechtsteden. Het relatieve aandeel van mensen met een bijstandsuitkering ten opzichte van het aantal inwoners bedraagt 2,3%. In de Drechtsteden is dat 2,1%. De grootste uitstroom is gerealiseerd doordat meer mensen uitstroonden naar betaald werk. Uit de Divosa benchmark blijkt dat de Drechtsteden daarin ook positief afwijken van het landelijke gemiddelde/referentiegemeenten.

Dit heeft ook een keerzijde; het wordt steeds lastiger om de procentuele daling die andere gemeenten nog (kunnen) halen, bij te houden, nu er relatief minder mensen in de bijstand zitten dan elders.

Immers, de problematiek van het zittend bestand neemt toe in complexiteit. Zonder adequate begeleiding en ontwikkeling vinden zij geen betaald werk. De SDD zette daarom in 2019 breed in op de ontwikkeling en begeleiding van mensen met een (te) grote afstand tot de arbeidsmarkt.

- Beginstand 2019: 6.447
- Stand op 31 december 2019: 6.237
- Daling: 221
- Percentage daling: 3,3%

Hieronder een grafiek met het verloop van het aantal bijstandsgerechtigden van de SDD ten opzichte van het CPB.

Bovenstaande grafiek geeft het verloop weer in de jaren 2017-2021 van het aantal bijstandsgerechtigden in de Drechtsteden ten opzichte van de landelijke ontwikkeling (CPB). De piek

in de grafiek (jan 2018) is het moment van toetreding van Hardinxveld-Giessendam begin 2018 waardoor het aantal bijstandsgerechtigden binnen de 7 Drechtsteden met 147 stegen. In 2018 is de positieve ontwikkeling doorgezet ten opzichte van het CPB en deze trendbreuk zette zich in 2019 onverminderd voort. Eind 2019 is er een kleine terugval geweest. Voorts geeft het CPB voor 2020 een stabilisatie aan van het aantal klanten terwijl de SDD voor dat jaar nog een minimale daling voorziet. Vanaf 2021 wordt een stijging voorzien.

De grafiek laat duidelijk zien dat de aanpak binnen de Drechtsteden waarbij bijstandsgerechtigden actief worden ontwikkeld naar echte banen, wel of niet ondersteund met Loonkostensubsidie, echt succesvol is.

Regionale visie sociaal domein 'Iedereen een zelfstandig en volwaardig bestaan'

Op 1 oktober 2019 is de regionale visie sociaal domein binnen de Drechtsteden vastgesteld en is er op een aantal onderdelen gewerkt in de geest van deze visie. De komende jaren gaan we door in deze ontwikkeling. We zijn in het afgelopen jaar gestart met de volgende activiteiten:

- PERSPCT: Een werkervaringsroute die in samenwerking met Drechtwerk, Smile en andere leerwerkbedrijven wordt ingezet om de arbeidsmarktwaarde van bijstandsgerechtigden te vergroten door ze werkfit te maken en ze aan het werk te helpen;
- De leerlijn zorg: samen met de ROC's en Zorgaanbieders richting werken in de zorg;
- De leerlijn vervoer via een door Stroomlijn ontwikkelde opleidingsroute werken in het personenvervoer.

PERSPCT heeft ervoor gezorgd dat 102 inwoners vanuit de bijstand (85) en de Wsw (17) de stap naar werk hebben gezet. Het afgelopen jaar hebben we veel geleerd over wat nodig is om kandidaten werkelijk te ontwikkelen richting zelfstandig werk (aandacht voor financiële stabiliteit, taal, gezondheid etc.). Voor een deel van de doelgroep blijkt dat parttime uitstroom (voorlopig) het maximaal haalbare is.

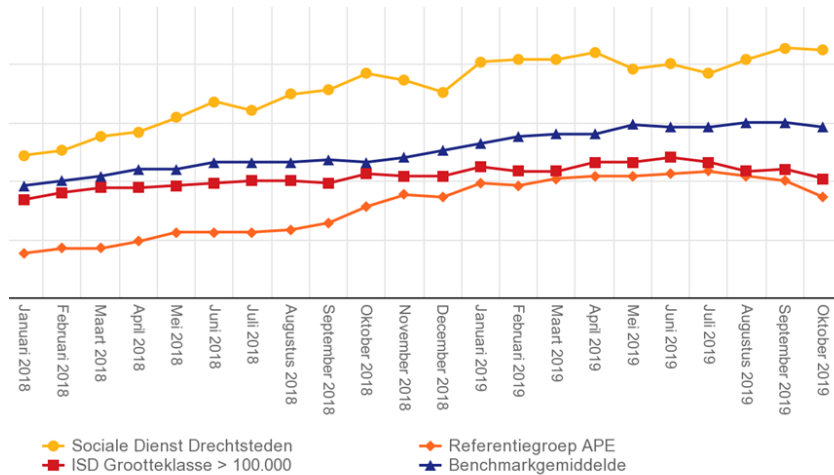
Samen met partners zoeken we naar manieren om de arbeidsmarktwaarde van kandidaten met grote afstand tot de arbeidsmarkt te vergroten, zodat ook deze inwoners een zo volwaardig mogelijke werkplek krijgen en is verder gewerkt aan het binden van werkgevers die deze werkplekken creëren. De positie die Baanbrekend Drechtsteden in onze arbeidsmarktregio in de afgelopen jaren heeft opgebouwd, heeft daar duidelijk aan bijgedragen. Bij het aan het werk helpen van onze doelgroep is de inzet van loonkostensubsidie een belangrijk instrument gebleken en wordt begeleiding (begeleiding op de werkvloer en jobcoaching) steeds belangrijker om deze groep aan het werk te krijgen, maar vooral te houden.

Mede hierdoor, maar ook door onze dienstverlening aan de doelgroep met een lagere loonwaarde nog beter aan te laten sluiten, hebben steeds meer mensen met grote afstand tot de arbeidsmarkt nu een betaalde baan. Daarvoor zijn in de Drechtsteden meer dan 500 werkgevers actief die betaald werk bieden aan inwoners met een uitkering. 170 hiervan bieden ook plek aan inwoners met (arbeids)beperkingen. Uit de evaluatie, uitgevoerd in opdracht van UWV over de uitvoering van de Wet Banenafpraak, blijkt dat de Drechtsteden landelijk koploper is in het bieden van betaald werk aan mensen met beperkingen.

Desondanks blijft de mismatch tussen onze doelgroep en de arbeidsmarkt nog altijd groot. 77% van onze inwoners in het bijstandsbestand is vanwege verminderde loonwaarde en beperkingen niet in staat zelfstandig het wettelijk minimumloon te verdienen. Verder uitvoering geven aan de regionale visie beleid is daarom noodzakelijk om de arbeidsmarktwaarde van inwoners met een uitkering te blijven verzilveren. De rijksoverheid erkent dit en heeft in het afgelopen jaar extra middelen beschikbaar gesteld voor arbeidsmarktregio's in het kader van 'Perspectief op werk'. Samen met werkgevers, vakbonden en UWV hebben wij een voorstel ingediend. Mooi resultaat is dat dit voorstel is goedgekeurd. Dit maakte het mogelijk om al investeringen te doen in ontwikkeling naar werk (zoals hierboven gemeld). Daarnaast is het zogenaamde 'Breed Offensief' van onze staatssecretaris eind 2018 gelanceerd, wat duidelijk maakt dat het Rijk de inzet om deze doelgroep richting betaald werk te ontwikkelen en te ondersteunen, de komende jaren centraal wil stellen in beleid, aanpak en financiering.

In vergelijking met andere gemeenten

In de Drechtsteden is 2,1% van de inwoners afhankelijk van een bijstandsuitkering. Dit is goed ten opzichte van het landelijk gemiddelde (2,3%). Al met al zorgt onze aanpak ervoor dat de uitstroom naar werk nog steeds een goede ontwikkeling doormaakt. De totale uitstroom bedraagt in 2019 1.730 dossiers. Het aandeel dat uitstroomt naar werk is 58%. Dit is relatief hoog in vergelijking met andere gemeenten, namelijk 6% hoger dan referentiegemeenten (Divosa benchmark). Andere uitstroomredenen (22%) zijn verhuizen, overlijden of handhaving (18%). Uit de benchmark Werk en inkomen van Divosa blijkt bovendien dat er steeds minder mensen herinstromen. Ook hierin doen de Drechtsteden het duidelijk beter dan in vergelijkbare gemeenten en ten opzichte van het landelijk gemiddelde.

We zien bovendien dat parttime uitstroom voor een deel van onze doelgroep het maximaal haalbare is. Daardoor stromen zij niet uit maar voorzien zij wel deels in hun eigen inkomen. Deze uitstroom is helaas niet zichtbaar in de bestandsontwikkeling, maar heeft wel effect op de totale uitgaven bijstand (BUIG). Immers, het deel wat zij zelf verdienen wordt in mindering gebracht op de uitkering.

Minder instroom

De instroom in 2019 bedraagt 1.373 (de instroom in 2018 bedroeg 1.730 dossiers). Daarmee is de instroom fors lager. Dit komt omdat minder inwoners gebruik hoeven te maken van de WW of al vanuit de WW werk vinden. Met name het resultaat op deze laatste groep danken we aan de directe samenwerking met UWV binnen Baanbrekend. De Drechtsteden is de enige arbeidsmarktregio die een dergelijke samenwerking en aanpak 'max WW' met UWV realiseert. Ook zien we dat onze preventieve aanpak 'kwetsbare jongeren' (aanpak matchmaker voor voortijdig schoolverlaters en de aanpak op PRO/VSO/Entree) een positief effect hebben, waardoor we deze groep jongeren minder zien instromen. De specifieke aandacht voor jongeren tussen de 18 en 27 jaar zorgt ervoor dat het aandeel jongeren in de bijstand in vergelijking tot andere gemeenten laag is. In de Drechtsteden is dit 8,5%, het landelijk gemiddelde bedraagt 10,5%. Het aantal 45+-ers ligt iets hoger in onze regio. Door de intensivering van dienstverlening aan 50+-ers, waarvoor de Drechtstraad per 1-1-2019 een half miljoen per jaar beschikbaar heeft gesteld, wordt het verschil met het landelijke gemiddelde iets kleiner. (zie 'intensivering dienstverlening 50+').

Daarnaast is er een verschil tussen het aantal aanmeldingen en het aantal daadwerkelijke aanvragen voor bijstand. Het aantal aanmeldingen aan de poort ligt namelijk veel hoger dan de werkelijke instroom in de bijstand. Een aanmelding leidt niet altijd tot een aanvraag voor bijstand; er wordt dan ook veel werk verzet wat bijdraagt aan het rechtmatig en tijdig toekennen van uitkeringen en belangrijker, voorkomen dat diegenen die gebruik kunnen maken van een voorliggende voorziening of direct naar werk kunnen worden bemiddeld en een eigen inkomen kunnen verdienen, een aanvraag indienen. Hier blijkt de kracht en waarde van Baanbrekend Drechtsteden en de inzet op handhaving. De instroompreventie ligt nog altijd hoog met een percentage van 85%. De belangrijkste reden voor uiteindelijke instroom zijn einde huwelijk/relatie (13%), einde WW (9%) en einde (tijdelijk) werk (8%).

Breed Offensief en BUIG

Naast de regionale aanpassing van het beleid, wordt landelijk gewerkt aan het Breed Offensief om meer mensen met beperkingen toegang te geven tot de arbeidsmarkt. Met werkgevers en gemeenten wordt nagedacht hoe de dienstverlening op dit punt kan verbeteren. Hiervoor worden wetsaanpassingen verwacht per 1 januari 2021. Deze zal zien op vereenvoudiging en harmonisering van het instrumentarium. Namens de Drechtsteden wordt ambtelijk en bestuurlijk invloed uitgeoefend

op deze ontwikkeling. De Drechtsteden hebben als koploper op dit vlak immers een groot belang bij een verbeterde verdeling van de beschikbare middelen. Zo wordt de loonkostensubsidie betaald uit het BUIG-budget waar ook uitkeringen uit gefinancierd worden. De verdeelsleutel van het ministerie voor het BUIG-budget houdt echter maar beperkt rekening met de inzet en financiering van loonkostensubsidie. Dit is een belangrijke reden dat de positieve bestandsontwikkeling in de Drechtsteden toch zorgt voor negatieve financiële balans. De komende jaren neemt de druk op dit budget verder toe. Mede door onze lobby zijn er positieve ontwikkelingen dat het Rijk de verdeling van de middelen voor loonkostensubsidies wil baseren op het aantal verstrekte loonkostensubsidies. In dat geval zal de Drechtsteden meer worden beloond voor onze aanpak. Aanvullend op de lobby zijn er, in verband met te weinig beschikbaar gestelde rijksbudgetten ter dekking van de uitkeringslasten (BUIG), door de gemeente Dordrecht bezwaarschriften ingediend tegen de beschikkingen 2018, 2019 en 2020.

De bezwaargronden van de bezwaarschriften zijn als volgt samen te vatten:

- De beschikkingen kennen geen kostendekkende financiering;
- Dordrecht wordt onevenredig door de invoering en de toepassing van het verdeelmodel getroffen;
- De beschikkingen zijn in strijd met zorgvuldigheidsbeginsel, rechtszekerheidsbeginsel, verdedigingsbeginsel en motiveringsbeginsel;
- Het verdeelmodel bevat tekortkomingen die specifiek de (centrum-)gemeente Dordrecht onevenredig raken;
- Het macrobudget is structureel te laag, tezamen met het feit dat de vangnetuitkeringen uit het macrobudget worden gefinancierd, wat verder druk legt op het macrobudget, maakt dat dit in strijd is met het principe van kostendekkende financiering van de Participatiewet.

Wanneer hier uitspraak over zal worden gedaan en wat de eventuele financiële effecten zullen zijn is nu nog niet te voorspellen. Reden hiervoor is de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep van 1 juli 2019 over de toepassing van het verdeelmodel 2015. Deze uitspraak hield in dat voor de gemeenten Den Haag, 's-Hertogenbosch, Amersfoort en Utrecht nieuwe besluiten moeten worden genomen voor de bijstandsbudgetten, omdat zij onevenredig door het model 2015 zijn getroffen. Deze gemeenten zijn nog in onderhandeling met het Ministerie SZW hoe (rechtmatig) uitvoering moet worden gegeven aan de uitspraak. Wij hebben te kennen gegeven dat wij gehoord willen worden om ons standpunt nog eens te verduidelijken. De verwachting is dat dit in het eerste kwartaal van 2020 zal plaatsvinden.

Intensivering dienstverlening Participatiewet

Met het vaststellen van de Geactualiseerde begroting 2019 zijn door uw Drechttraad extra middelen beschikbaar gesteld voor intensivering van de dienstverlening binnen de Participatiewet.

Deze intensivering richt zich op twee deelprojecten. Ten eerste wordt extra ondersteuning geboden aan 50-plussers in de bijstand om deze inwoners aan het werk te helpen. Ten tweede wordt extra ingezet op handhaving. Deze deelprojecten hebben een gezamenlijke uitstroomdoelstelling. De doelstelling voor 2019 is een extra uitstroom van 40 mensen uit de uitkering, oplopend naar een duurzame extra uitstroom van 100 mensen eind 2020.

Sinds maart 2019 is een projectteam aan de slag gegaan om intensievere dienstverlening te bieden aan 50-plussers in de bijstand. Inmiddels heeft dat geleid tot een extra uitstroom van 37 50-plussers in 2019. Gezamenlijk met het project intensivering handhaving zijn er 57 extra mensen uitgestroomd. Hiermee ligt het project intensivering Participatiewet ruim op schema.

Intensivering handhaving

Het project Intensivering handhaving richt zich op drie thema's:

- Extra capaciteit handhaving. Met tijdelijke extra inzet is ingelopen op achterstanden in fraudesignalen;
- Vanuit de landelijke samenwerking interventieteams (LSI) wordt gewerkt aan integrale wijkgerichte handhavingprojecten. Het eerste project is in januari 2020 gestart in Dordrecht. Hierin wordt samengewerkt met lokale en landelijke partners om uitkeringsfraude aan te pakken en de leefbaarheid en veiligheid van wijken te verbeteren;
- Handhaving verzwegen buitenlands vermogen. In samenwerking met het Internationaal Bureau Fraude-Informatie is een project opgezet om deze vorm van fraude proactief op te sporen. Dit project is in oktober 2019 van start gegaan.

Met een afzonderlijke raadsinformatiebrief bent u nader geïnformeerd over de deelprojecten van het project intensivering handhaving.

Beschut werk

Tot nu toe hebben 81 personen met een positief advies van UWV zich bij de SDD gemeld, 49 personen zijn aan het werk, 23 zijn in voorbereiding tot een plaatsing en van 9 personen is gebleken dat plaatsing geen optie was. Voor hen is een andere oplossing gevonden (bijvoorbeeld dagbesteding). Volgens de landelijke berekening van beschut werk hadden wij in 2019 111 plaatsingen in beschut werk moeten doen. We zien in deze regio echter dat deze groep ook zonder indicatie beschut werk een beschutte en/of begeleide werkplek kan vinden. Dat komt door onze inzet op inwoners met beperkingen en de inzet van loonkostensubsidie.

BESCHUT WERK				
	Positieve adviezen UWV	onbemiddelbaar	aan het werk	in procedure
Alblasserdam	4		1	3
Dordrecht	48	5	30	13
Hardinxveld-Giessendam	0		0	0
Hendrik-Ido-Ambacht	5		4	1
Papendrecht	7		5	2
Sliedrecht	7	2	4	1
Zwijndrecht	10	2	5	3
TOTAAL	81	9	49	23

Oprichting Baanbrekend Detacheren BV

Sinds 2015 detacheert de SDD kandidaten met een arbeidsbeperking. Tot 1 maart 2019 werden deze werkzaamheden uitgevoerd door Werzaam BV, in samenwerking met de SDD.

Om een verdere professionalisering mogelijk te maken is op 1 maart 2019 Baanbrekend Detacheren BV gestart (uitvoering besluit Drechttraad van 6 maart 2018). Dit gezamenlijke bedrijf van de SDD en Drechtwerk heeft als doel om kandidaten met een arbeidsbeperking te detacheren. Zij worden door Baanbrekend Drechtsteden gematcht op werk. Vervolgens vult deze organisatie het werkgeverschap in. Een team van professionals verzorgt de verloning en facturatie. Eind 2019 waren er 99 medewerkers gedetacheerd bij 20 verschillende organisaties in de regio. De prognose voor 2020 is om door te groeien naar 150 gedetacheerden. Tegelijkertijd wordt onderzocht op welke manier ook detachering, verloning en facturatie van SW-ers vanuit dit Baanbrekend Detacheren BV kan worden georganiseerd.

Perspectief en participatie, inzet op het vergroten van zelfredzaamheid

We streven ernaar om zoveel mogelijk inwoners te begeleiden en te matchen naar betaald werk. Als inwoners nog een te grote afstand hebben, zetten we niet direct in op de ontwikkeling naar werk. In de Drechtsteden gaat het om 4.271 inwoners die worden ondersteund in maatschappelijke stabilisatie en sociaal welzijn. Deze inwoners kunnen om mee te doen in de samenleving, gebruikmaken van een participatieplek. 597 inwoners maken gebruik van een participatieplek. Daarnaast doen 433 inwoners zelfstandig aan vrijwilligerswerk. De overigen, zo'n 3.200 inwoners met een bijstandsuitkering, worden tweemaal per jaar uitgenodigd voor een gesprek. In dat gesprek wordt een zogenaamde Zelfstandigheidsmatrix (ZRM) ingevuld. Deze matrix geeft zicht op problemen in specifieke leefgebieden en monitort de voortgang op eventuele verbetering. Dit biedt een mooie basis voor uitvoering van de visie.

Actief op P-plekken 4e kwartaal 2019

MEE (Dordrecht, Papendrecht, Sliedrecht)	432
Hendrik-Ido-Ambacht	21
Smile Alblasserdam	26
Zwijndrecht	118
Totaal	597

Statushouders

Een goed resultaat in inburgering en arbeidsparticipatie van statushouders vraagt om een investering en een lange adem. Het behalen van een inburgeringsexamen, de taal leren en een vak leren kost veel tijd en inzet. Het loont wel om te investeren in deze doelgroep, zoals blijkt uit de resultaten van de aanpak Impuls statushouders:

- In 2019 zijn 114 statushouders op taalwerkstage geplaatst en zijn 52 statushouders gestart met vrijwilligerswerk;
- Er zijn ook statushouders uit de bijstand gestroomd. 127 statushouders zijn aan het werk geholpen en 51 jongeren zijn uitgestroomd naar een opleiding;
- Daarnaast zijn er 17 statushouders uitgestroomd als gevolg van handhaving en 45 vanwege exogene factoren. Dit maakt een totaal van 240 beëindigde uitkeringen dit jaar.

Per eind 2019 telt het aantal statushouders in de bijstand 624 dossiers t.o.v. 705 dossiers eind 2018: een daling van 11,5%. Hiermee wordt het landelijke beeld dus gevolgd (gebaseerd op metingen van het Kennisplatform Integratie en Samenleving).

De ervaringen die tot nu toe binnen de regio zijn opgedaan met Impuls statushouders zorgen voor een mooie voorbereiding op de aanstaande nieuwe inburgeringstaak. De nieuwe Wet inburgering treedt (op zijn vroegst) op 1 januari 2021 in werking. Vanaf dat moment ligt de regie op de inburgering van nieuwkomers bij gemeenten. De beoogde stelselwijziging stuurt aan op een eenduidige regie en uitvoering. Het Rijk stuurt op een directe verbinding tussen de Wet inburgering en de Participatiewet. In 2019 is samen met de lokale gemeenten en relevante maatschappelijke partners gewerkt aan het gezamenlijk vormgeven van het nieuwe beleid en de nieuwe uitvoeringspraktijk. Ook 2020 zal in het teken hiervan staan.

Individuele studietoeslag

Per 1 mei 2019 zijn de beleidsregels voor de individuele studietoeslag aangepast. Hiermee hebben we geanticipeerd op de wijziging van regelgeving. De vraag naar de individuele studietoeslag is in 2019 toegenomen (in het verleden zijn slechts enkele aanvragen gedaan). De toename wijten we deels aan de aanpassing in onze regels, maar vooral aan de landelijke en lokale publiciteit die aan dit onderwerp is gegeven. Hierdoor kunnen meer studenten met een beperking gebruik maken van de regeling.

Wat heeft het gekost?

Programma	Actuele begroting 2019			Realisatie 2019			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
<i>Bedragen x € 1.000</i>									
Werk & Inkomen									
Inkomensondersteuning	101.662	101.662	0	101.865	101.682	-183	203	20	-183
Participatie	7.710	12.308	4.598	7.787	12.340	4.553	77	32	-45
Wsw	30.238	31.204	966	30.333	31.377	1.044	95	173	78
Impuls statushouders	400	680	280	400	680	280	0	0	0
	140.010	145.854	5.844	140.385	146.079	5.694	375	225	-150

Inkomensondersteuning

Per saldo stijgen de lasten ten opzichte van de tweede bestuursrapportage 2019 met € 0,2 miljoen. Dit wordt vooral veroorzaakt door hogere verstrekkingen Loonkostensubsidies (€ 0,3 miljoen) en een extra vrijval van de voorziening dubieuze debiteuren (€ 0,1 miljoen).

In de tweede programmaverantwoording 2019 was geprognosticeerd dat we een tekort van € 4,4 miljoen (inclusief de Vangnetuitkering 2018) zouden laten zien. Het jaar 2019 laat een tekort zien van € 4,6 miljoen. Het feitelijke tekort is € 0,2 miljoen hoger. Dit hogere tekort wordt vooral veroorzaakt door hogere lasten loonkostensubsidie (LKS) en een vrijval voorziening dubieuze debiteuren. De hogere kosten LKS lopen mee in de bepaling of een gemeente voor een uitkering van het vangnetfonds in aanmerking komt. Verrekening vindt dan plaats in het jaar 2020.

De herwaardering van de voorziening dubieuze debiteuren heeft er toe geleid dat € 0,6 miljoen vrijvalt wat een dempende werking heeft op het tekort. Bij de 2^e bestuursrapportage was al rekening gehouden met een vrijval van € 0,5 miljoen. Een extra dempende werking op het tekort van € 0,1 miljoen.

Onderstaande tabel laat het verloop zien van het tekort ten opzichte van de tweede bestuursrapportage 2019.

Actuele begroting 2^e bestuursrapportage 2019	-4,4 miljoen tekort
meer loonkosten subsidies	-0,3 miljoen
actualisering voorziening debiteuren	0,1 miljoen
Jaarrekening 2019	-4,6 miljoen tekort

Participatie

Het saldo van € 5,8 miljoen op de programma's Participatie, Wsw en Impuls statushouders wordt veroorzaakt door de apparaatslasten. Door toepassing van de BBV-regels worden de apparaatslasten verantwoord op het programma Apparaat en zijn hierdoor de lasten lager dan de baten gepresenteerd.

De baten participatie zijn opgebouwd uit de Algemene uitkering Wwb klassiek, Individuele studietoelage en de integratie-uitkering Participatie. Daarnaast zijn de baten subsidie Perspectief op werk toegevoegd. Vanaf 2019 is het klassieke deel van het Participatiebudget overgeheveld naar de Algemene uitkering. Dit betreft een bedrag van € 8,3 miljoen.

In onderstaand overzicht maken we de afzonderlijke bedragen inzichtelijk.

	Participatie <i>Bedragen x € 1.000</i>	Actuele begroting 2019		Jaarrekening 2019		Totaal mutatie	
		Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten
A.	Participatie	6.676	10.086	6.733	10.086	57	0
B.	Opbrengsten uit individuele detacheringen	0	800	0	832	0	32
C.	Individuele studietoelage	34	422	54	422	20	0
D.	Perspectief op Werk subsidie	1.000	1.000	1.000	1.000	0	0
	Afrekening gemeenten	0	0	0	45	0	45
	Totaal Participatie	7.710	12.308	7.787	12.385	77	77
E.	Wsw	26.972	29.314	27.258	29.482	286	168
F.	Sw; begeleid werken	1.333		1.126		-207	0
G.	Opbrengsten uit detacheringen SW		1.660		1.665	0	5
H.	Dekkingsbijdrage Drechtwerk	1.933		1.949		16	0
	Afrekening gemeenten	0	230	0	152	0	-78
	Totaal Wsw	30.238	31.204	30.333	31.299	95	95

Toelichting:

A. Participatie

De baten Participatie zijn vanaf de septembercirculaire 2018 **niet** meer aangepast. Dit betreft per saldo een bedrag van € 0,55 miljoen en is niet opgehaald bij de gemeenten. De reden hiervoor is dat er verwacht werd dat dit bedrag niet benodigd was voor de financiering van trajecten Participatie. Daarnaast is er bij de 2^e bestuursrapportage nog eens € 0,7 miljoen teruggegeven aan gemeenten.

B. Individuele detacheringen

De realisatie van de financiën is in lijn met de begroting.

C. Individuele studietoelage

De vraag naar de individuele studietoelage is sinds dit jaar toegenomen (in het verleden zijn slechts enkele aanvragen gedaan). De toename wijten we deels aan de aanpassing in onze regels, maar vooral aan de landelijke en lokale publiciteit die aan dit onderwerp is gegeven.

D. *Perspectief op Werk*

De realisatie van de financiën is in lijn met de begroting.

Het Rijk heeft in het afgelopen jaar extra middelen beschikbaar gesteld voor arbeidsmarktregio's in het kader van 'Perspectief op werk'. Samen met werkgevers, vakbonden en UWV hebben wij een voorstel ingediend. De subsidie van 1 miljoen maakt het mogelijk om investeringen te doen in ontwikkeling naar werk.

Negatief resultaat Participatiebudget

Per saldo een negatief resultaat van € 45.000. Dit bedrag wordt afgerekend met de gemeenten.

E. *Wsw*

De baten zijn de ontvangsten van het Rijk ten behoeve van de uitvoering 'oud Wsw'. Het beschikbare Wsw-budget is bij de mei- en septembercirculaire 2019 naar boven bijgesteld. Hiervan wordt € 27,3 miljoen doorgestort aan Drechtwerk.

F. *SW; Begeleid werken*

Er is minder loondispensatie uitgegeven dan aanvankelijk begroot.

G. *Opbrengsten uit detacheringen SW*

De realisatie van de financiën zijn in lijn met de begroting.

H. *Dekkingsbijdrage Drechtwerk*

De definitieve dekkingsbijdrage is in overleg met Drechtwerk aangepast op basis van het aantal fte begeleidwerkers, gerealiseerde omzet individuele detacheringen en de kosten voor Sw-loonsuppletie.

Voordelig resultaat op de Wsw

Het tekort valt lager uit dan geprognosticeerd door lagere uitgaven loonsuppletie begeleid werken.

Impuls statushouders

De realisatie van de financiën is in lijn met de begroting. Conform afspraak zijn de meerkosten Impuls Statushouders gefinancierd uit het Participatiebudget. Het betreft een bedrag van € 0,7 miljoen.

2.2.2. **Minimabeleid**

Wat hebben wij bereikt?

Een maatschappelijk aanvaardbaar bestaansniveau garanderen zodat de weg naar werk of meedoen in de samenleving niet belemmerd wordt.

Het minimabeleid van de Drechtsteden heeft als doel een maatschappelijk aanvaardbaar bestaansniveau te garanderen, dat de weg naar werk of participatie niet belemmert. Het minimabeleid draagt bij aan de zelfstandigheid van de burger. Zolang werk niet aan de orde is, wordt (maatschappelijk) actief zijn beloond. Het voorkomen van sociale uitsluiting is met name belangrijk voor kinderen die in armoede opgroeien.

Doelstelling:	Begroting 2019	Stand 31 december 2019
SMS Kinderfonds, aantal kinderen basisschool + middelbare school = totaal	3.121 + 2.504 = 5.625	2.712 + 2.336 = 5.048
Collectieve zorgverzekering voor minima, aantal betalende verzekerden (exclusief meeverzekerden)	10.277	9.129
Persoonlijk Minima Budget (PMB) aantal verstrekkingen	5.524	5.298
Stichting Urgente Noden, aantal toegekende aanvragen	250 - 315	269 aanvragen 168 toekenningen

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Ontwikkelingen

We zien in deze verslagperiode dat de realisatie achterblijft op de begroting. Opvallend is dat zich in de tweede helft van dit jaar afwijkende ontwikkelingen hebben voorgedaan ten opzichte van het eerste half jaar. Met name individuele bijzondere bijstand, PMB en bijzondere bijstand voor bewindvoering lieten in het eerste halfjaar een groei zien, waarna deze in de tweede helft afvlakte.

Dit lijkt in eerste instantie een autonome ontwikkeling te zijn, die niet strookt met de groeiende doelgroep die onvoldoende rond kan komen en dus gebaat is bij ondersteuning vanuit het minimabeleid. Voor het SMS Kinderfonds geldt dat in de 2^e bestuursrapportage al is gemeld dat er een positief risico aanwezig was. Hiervan geldt in ieder geval dat de doelgroep werkende armen, die sinds 1 januari 2018 in aanmerking komt voor de regeling, nog onvoldoende gebruikmaakt van de regeling. Dit is een speerpunt voor 2020. Hieronder worden de genoemde afwijkingen verder toegelicht.

SMS Kinderfonds

In deze verslagperiode heeft Stichting Leergeld 5.048 kinderen ondersteund. Hiervan komen 387 kinderen uit een huishouden met een inkomen tussen de 120% en 140% van het Wettelijk Sociaal Minimum. Dit is de doelgroep werkende armen, die sinds 1 januari 2018 in aanmerking komt voor de regeling.

In totaal zijn er minder kinderen ondersteund dan de begrote doelstelling. In de tweede bestuursrapportage is het positief risico op het SMS Kinderfonds al gemeld. Ondanks inspanningen van Stichting Leergeld om de doelstelling in 2019 te behalen, is dit niet gelukt. Met name de doelgroep werkende armen maakt nog weinig gebruik van de regeling.

Individuele bijzondere bijstand

De realisatie bijzondere bijstand blijft achter op de begroting. Dit jaar is een daling van 15% te zien in de uitgaven, ten opzichte van 2018. De neerwaartse ontwikkeling is met name in de 2^e helft van het jaar opgetreden.

Er is geen duidelijke verklaring voor de afname in de toegekende bijzondere bijstand. Er zijn geen wijzigingen in beleid of uitvoering, waardoor niet direct te herleiden is wat de oorzaak is van het lagere bereik.

Collectieve zorgverzekering minima

Het aantal betalende verzekerden dat in 2019 collectief verzekerd is via het minimapakket ligt iets lager dan geprognosticeerd. Dit komt door de overstap van 2 verzekeraars (VGZ en CZ) naar 1 verzekeraar (VGZ), als gevolg van de aanbesteding van deze dienst. Van de inwoners die bij CZ verzekerd waren heeft niet iedereen de overstap gemaakt naar VGZ. Daarnaast is de stijging die zich ieder jaar laat zien uitgebleven.

We zien wel dat het aantal meeverzekerde kinderen onder de 18 jaar is gestegen ten opzichte van 2018. Daarnaast zien we ook dat het gebruik van het pakket waarbij het Eigen Risico in de aanvullende verzekering zit, is toegenomen. Al met al is een klein financieel voordeel ontstaan ten opzichte van de begroting.

Persoonlijk minimabudget (PMB)

Dit jaar zijn er 5.298 PMB's verstrekt. De prognose voor dit jaar was in de eerste bestuursrapportage bijgesteld, als gevolg van een groei van 11% in dezelfde periode 2018. De realisatie dit jaar blijft iets achter op deze bijgestelde prognose. Dit resulteert in een klein financieel voordeel van € 45.000.

Bewindvoering

De uitgaven bijzondere bijstand bewindvoering blijven achter op de begroting. Dit is het gevolg van een afgevlakte groei in de tweede helft dit jaar. Het eerste halfjaar kende juist meer toekenningen dan dezelfde periode 2018. De sterke instroom zoals we die eerder zagen is afgevlakt.

Een van de oorzaken hiervan ligt in de 5 jaarlijkse evaluatie die door de rechtbank is gehouden in 2019. Rechters zien de eerste evaluaties als positief, omdat hiermee het bestand is opgeschoond en het afschalen naar lichtere maatregelen in gang kon worden gezet voor onderbewindgestelden, waarvan de persoonlijke situatie is gestabiliseerd.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Programma	Actuele begroting 2019			Realisatie 2019			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Minimabeleid									
Minimabeleid	6.121	6.499	378	5.663	6.509	846	-458	10	468
Bewindvoering	2.965	3.155	190	2.790	3.155	365	-175	0	175
Maatw. voorz. ink.steun	2.005	2.005	0	1.920	2.006	86	-85	1	86
Totaal	11.091	11.659	568	10.373	11.670	1.297	-718	11	729

Minimabeleid

Het positieve financiële resultaat op minimabeleid bedraagt € 0,5 miljoen en bestaat voornamelijk uit:

- Lagere lasten ad € 0,2 miljoen SMS Kinderfonds;
- In de 2^e bestuursrapportage 2019 is het risico op het SMS Kinderfonds al gemeld. Ondanks inspanningen van Stichting Leergeld om de doelstelling in 2019 te behalen, is dit niet gelukt. Met name de doelgroep werkende armen maakt nog te weinig gebruik van de regeling;
- Lagere lasten van individuele bijstand en algemene voorziening ad € 0,2 miljoen;
- De daling van de uitgaven/bereik is 15% ten opzichte van 2018. De neerwaartse ontwikkeling is met name in de 2^e helft van het jaar opgetreden. Er is geen duidelijke verklaring voor de afname in de toegekende bijzondere bijstand. Er zijn geen wijzigingen in beleid of uitvoering, waardoor niet direct te herleiden is wat de oorzaak is van het lagere bereik;
- Lagere lasten PMB ad € 0,05 miljoen;
- De uitgaven PMB zijn in 2019 gestegen met 9% ten opzichte van 2018. In de primaire begroting 2019 was geen rekening gehouden met groei. Bij de 1^e bestuursrapportage 2019 is de begroting bijgesteld op basis van de groei van 11% ten opzicht van 2018. Voor 2020 en 2021 zal de groei naar verwachting vergelijkbaar zijn met 2019;
- Hogere opbrengsten terugvordering ad € 0,01 miljoen;
- Per saldo zijn de uitgaven van minima nagenoeg gelijk aan de jaarrekening 2018.

Bewindvoering

De uitgaven bijzondere bijstand bewindvoering blijven achter op de begroting. Het overschot bij de jaarrekening is € 0,2 miljoen. Dit is onder andere het gevolg van een afgevlakte groei in de tweede helft van dit jaar. Waar rekening was gehouden met een groei van 16% ten opzichte van 2018, laat de realisatie slechts een groei van 12% zien.

Daarbij is er vanuit de apparaatskosten incidenteel € 0,2 miljoen beschikbaar gesteld voor het product bewindvoering in eigen beheer. Dit betrof een technische wijziging met als doel de stijgende uitgaven als gevolg van de geprognosticeerde groei op te vangen.

Maatwerkvoorziening inkomenssteun chronisch zieken en gehandicapten

De realisatie collectieve zorgverzekering minima is nagenoeg conform prognose. De bijzondere bijstand voor indirecte medische kosten is minder toegekend dan begroot.

2.2.3. Wmo

Wat hebben wij bereikt?

De inwoners van de Drechtsteden hebben toegang tot betaalbare, houdbare, oplossingsgerichte en toegankelijke ondersteuning.
We helpen inwoners met een ondersteuningsvraag zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig, waarbij zij zoveel mogelijk de eigen regie houden.
Inwoners die gebruik maken van maatwerkvoorzieningen beoordelen deze positief.
Taken en ambities worden uitgevoerd binnen het beschikbare Wmo-budget.

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

In de Wmo zien we dit jaar een forse stijging in de klantaantallen. Er zijn drie factoren die hierop van grote invloed zijn. De eerste en belangrijkste factor is de invoering van het abonnementstarief eigen bijdrage per 1-1-2019. In de tweede plaats de vergrijzing in combinatie met de extramuralisering. Als derde de ambulantisering waardoor met name het aantal inwoners dat een beroep doet op individuele begeleiding en dagbesteding stijgt.

Abonnementstarief

Op 1 januari 2019 is het abonnementstarief voor de eigen bijdrage ingevoerd. De eigen bijdrage is nu onafhankelijk van inkomen of hoeveelheid ondersteuning gemaximeerd op € 17,50 per vier weken. Dit heeft geleid tot een grote vereenvoudiging van het eigen bijdrage systeem voor inwoners. Tegelijkertijd heeft het ook geleid tot een enorme aanzuigende werking op de Wmo-maatwerkvoorzieningen. Deze aanzuigende werking zien we landelijk, maar ook in de Drechtsteden. We zien deze aanzuigende werking vooral bij de huishoudelijke ondersteuning en de woonvoorzieningen. In 2018 steeg het aantal actieve indicaties huishoudelijke ondersteuning met 4%, in 2019 zien we een stijging van 22%. In december 2019 hebben we 29% meer woonvoorzieningen verstrekt dan in 2018. Bij de scootmobielen is de stijging minder groot, maar nog steeds is sprake van een opvallend verschil ten opzichte van vorig jaar met een stijging van 4,3% in 2018 en een stijging van 8,5% in 2019.

Individuele begeleiding en dagbesteding

Naast de stijging als gevolg van het abonnementstarief, is er ook een stijging in aantallen van de voorzieningen waarvoor geen eigen bijdrage geldt. De individuele begeleiding en dagbesteding zijn dit jaar opnieuw gestegen. De extramuralisering en ambulantisering van de zorg in Nederland leiden tot een toename van ondersteuning in de thuissituatie.

De groep ouderen vormt een relatief steeds groter aandeel van de Nederlandse samenleving (o.a. als gevolg van de babyboom na de Tweede Wereldoorlog). Daarnaast worden mensen gemiddeld ouder en blijven ook langer thuis wonen. Om mantelzorgers te ontlasten wordt dagbesteding ingezet. Inwoners die zijn aangewezen op ggz-ondersteuning worden ook in toenemende mate ambulant begeleid. Om het wonen in de thuissituatie mogelijk te maken zien we in toenemende mate een beroep op de individuele begeleiding. Daarnaast heeft een verschuiving plaatsgevonden van beschermd wonen naar begeleiding in de thuissituatie.

Deze ontwikkelingen zullen de komende jaren doorzetten. De verwachting is daarom dat de toename van het aantal indicaties individuele begeleiding en dagbesteding ook de komende jaren zal doorzetten.

Persoonsgebonden budget (pgb)

In december waren er ruim 850 lopende pgb's voor de voorzieningen huishoudelijke ondersteuning, begeleiding en dagbesteding. Landelijk is er veel aandacht voor het pgb, onder andere in de Agenda pgb van het Rijk. In deze landelijke Agenda staan verschillende speerpunten benoemd om het pgb toekomstbestendig te maken. Hierbij is veel aandacht voor het borgen van de kwaliteit van de ondersteuning aan de voorkant. Dat betekent dat de controles meer naar de voorkant gehaald worden om problemen met kwaliteit en rechtmatigheid achteraf te voorkomen. In de Drechtsteden hebben we hier ook aandacht voor. In 2019 zijn de budgetplannen geoptimaliseerd en is een aantal kwaliteitseisen voor pgb-ondersteuning toegevoegd aan de Verordening. Deze budgetplannen zijn van belang om aan de voorkant het gesprek te voeren over de redenen om voor een pgb te kiezen en om te toetsen op pgb-vaardigheid. Op deze manier wordt het pgb als instrument steeds verbeterd en wordt de kwaliteit, doelmatigheid en rechtmatigheid aan de voorkant van het proces beter geborgd. Het komende jaar wil het Rijk ook het pgb 2.0 verder uitwerken. Dit is een nieuw systeem waardoor het beheren van het pgb voor inwoners makkelijker moet worden. Alle gemeenten in Nederland

moeten uiteindelijk aansluiten op dit nieuwe systeem. Op dit moment zijn er nog veel technische problemen in het landelijke systeem. Het komende jaar zal de landelijke uitrol starten. Het uitgangspunt in de Drechtsteden is dat wij pas zullen aansluiten op het moment dat het nieuwe systeem optimaal werkt voor onze inwoners.

Toezicht

In 2019 was toezicht op Wmo-voorzieningen een belangrijk thema. Ook in de media is er in toenemende mate aandacht voor zorgcowboys. Om te zorgen voor goede ondersteuning voor de inwoners in de Drechtsteden is zowel proactief als reactief onderzoek gedaan naar de doelmatigheid, rechtmatigheid en kwaliteit van de ondersteuning.

Er is een thema-onderzoek uitgevoerd op de persoonsgebonden budgetten huishoudelijke ondersteuning. Op basis van steekproeven hebben de toezichthouders de rechtmatigheid en doelmatigheid van 75 persoonsgebonden budgetten onderzocht. Uit de eerste resultaten blijkt dat het in veel gevallen goed gaat en dat geen onrechtmatigheid gevonden wordt. In een aantal gevallen bleek wel dat inwoners niet goed in staat waren het pgb te beheren. In die situaties is de pgb-ondersteuning omgezet naar zorg in natura. Een aantal indicaties uit de steekproef gaf aanleiding tot verder onderzoek bij één van de aanbieders.

Er zijn ook 23 reactieve onderzoeken uitgevoerd. De aanleiding voor deze onderzoeken waren meldingen vanuit het proactieve thema-onderzoek, meldingen van consultants, meldingen via het meldingsformulier op de website van de SDD en signalen vanuit de sociale verzekeringsbank. De onderzoeken kennen verschillende uitkomsten. Een melding betekent niet per definitie dat er ook sprake is van onrechtmatigheid. Een aantal onderzoeken gaf wel aanleiding tot vervolgacties, zoals het stopzetten van een pgb of het omzetten naar zorg in natura.

Het uitgangspunt bij toezichthouden op de Wmo-ondersteuning is het verbeteren van de kwaliteit en rechtmatigheid. In een aantal gevallen is een verbeterplan opgesteld. Deze aanbieders zullen het komende jaar als heronderzoek opnieuw bezocht worden. Daarbij staat steeds voorop dat de inwoners die een beroep doen op Wmo-ondersteuning verzekerd moeten zijn van kwalitatief goede, rechtmatige en doelmatige ondersteuning. Om dit te realiseren werkt de toezichthouder nauw samen met de Wmo-consultanten en de Dienst Gezondheid en Jeugd (toezichthouder op calamiteiten en kwaliteit). Bovendien is de toezichthouder betrokken bij het ontwikkelen van beleid. Want ook voor toezicht op kwaliteit en rechtmatigheid geldt dat voorkomen beter is dan genezen.

Vervoer

Op de voorziening Drechtopper zagen we dit jaar weer een stijging in het volume. Dit, ondanks de verhoogde ritprijs van de Drechtopper per 1 januari 2019. Daarbij geldt waarschijnlijk wel dat de verhoogde ritprijs een dempend effect op de groei heeft gehad.

Een belangrijke ontwikkeling dit jaar was de start van de Wijkhopper, een elektrisch voertuig waarmee korte ritten binnen de wijk worden uitgevoerd. De bemensing van de Wijkhopper wordt voor een groot deel gerealiseerd met mensen uit de bijstand. In april is de Wijkhopper van start gegaan in de gemeente Papendrecht en in de wijk Sterrenburg in Dordrecht. Inmiddels rijdt de Wijkhopper ook in de gemeenten Sliedrecht, Hardinxveld-Giessendam, Zwijndrecht en Hendrik-Ido-Ambacht en in 5 andere wijken in Dordrecht. Hiermee is het aanbod van de Drechtopper uitgebreid, waarbij korte ritten tegen lagere kosten worden uitgevoerd. In het eerste kwartaal 2020 wordt de Wijkhopper geïntroduceerd in Alblasserdam en later in dat jaar in de overige wijken in Dordrecht.

Het inzetten van de Wijkhopper levert op termijn naar verwachting een financiële besparing op binnen het product Vervoer. De Wijkhopper is namelijk een goedkoper alternatief dan de grote taxibussen. Daarnaast biedt de Wijkhopper meer comfort voor reizigers: reizigers kunnen sneller van A naar B en profiteren van een kortere besteltijd.

Aantal actieve Wmo indicaties* Drechtsteden 2019	Stand 31/12/18	Stand 30/04/19	Stand 31/08/19	Stand 31/12/19
Huishoudelijke ondersteuning				
- HO	5.245	5.993	6.450	6.788
- HO+	689	657	622	601
- HO Zorgstudio	69	67	70	64
- PGB HO	404	400	395	375
- PGB HO+	11	12	9	13
Hulpmiddelen:				
Rolstoelen	2.856	2.890	2.916	2.902
Vervoersvoorzieningen				
• Drechtopper (waarvan begeleiding)	9.776 (371)	9.991 (366)	10.179 (371)	10.315 (360)
• Drechtopper 75+ pas	4.265	4.363	4.400	4.525
• Scootmobielen	2.073	2.101	2.180	2.231
• Individuele vervoersvoorziening	101	100	99	97
• Overig	524	542	577	569
Woonvoorzieningen				
• Hulpmiddelen wonen	392	417	445	440
• Roerende woonvoorz.**	359	145	313	465
• Eenvoudige aanpassingen**	80	51	76	108
• Complexe aanpassingen**	5	1	6	14
• Plafond- en trapliften**	93	61	127	196
Begeleiding individueel***	2.305	2.453	2.527	2.566
→ waarvan PGB	301	312	320	342
Dagbesteding (incl. vervoer)	1.099 (717)	1.165 (751)	1.205 (762)	1.253 (781)
→ waarvan PGB	103	119	126	112
Kortdurend verblijf	6	7	10	10
→ waarvan PGB	5	6	10	10

* Het overzicht betreft standcijfers.

** Dit cijfer heeft betrekking op het aantal nieuwe indicaties in het verslagjaar, omdat het eenmalige verstrekkingen / (koop)voorzieningen betreft met een andere meetsystematiek. Het aantal bouwt gedurende het jaar cumulatief op. Dit in afwijking tot de andere cijfers die het aantal actieve indicaties voor doorlopende (huur) voorzieningen betreffen. De cijfers worden hier vergeleken met de cijfers op hetzelfde meetmoment 1 jaar eerder.

*** Sinds 1 januari 2016 is persoonlijke verzorging onderdeel van individuele begeleiding, nog lopende pgb-indicaties persoonlijke verzorging zijn opgenomen onder individuele begeleiding.

Aantal unieke klanten per gemeente

Klanten kunnen meerdere indicaties hebben. Bij de bepaling van het aantal unieke klanten zijn in onderstaande tabel in tegenstelling tot de rest van de rapportage tevens de maatwerkvoorzieningen Maatschappelijke Opvang en Beschermd Wonen meegenomen. Dit, omdat ontvlechten geen recht zou doen aan de samenloop in het bredere domein van de Wmo-maatwerkvoorzieningen

Gemeente	31/12/18	30/04/19	31/08/19	31/12/19
Alblasserdam	1.092	1.125	1.125	1.155
Dordrecht	7.339	7.685	7.896	8.018
Hardinxveld-Giessendam	1000	1.013	1.030	1.047
H-I-Ambacht	1.313	1.381	1.403	1.439
Papendrecht	1.712	1.800	1.864	1.891
Sliedrecht	1.916	2.011	2.076	2.088
Zwijndrecht	2.790	2.913	2.978	3.007
Totaal Drechtsteden	17.162	17.928	18.372	18.645

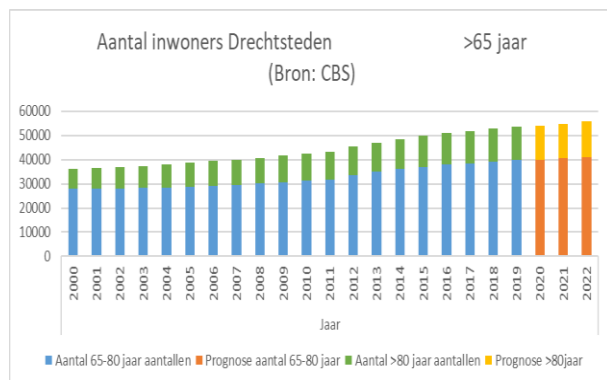
Wat heeft het gekost?

Programma	Actuele begroting 2019			Realisatie 2019			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Bedragen x € 1.000									
WMO									
Huishoudelijke ondersteuning	18.530	18.530	0	18.376	18.034	-342	-154	-496	-342
Huishoudelijke Hulp Toelage	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hulpmiddelen	3.475	3.475	0	3.865	3.469	-396	390	-6	-396
Begel. en kortdurend verblijf & Persoonlijke verzorging	25.000	25.000	0	25.541	25.000	-541	541	0	-541
Vervoer	7.574	7.574	0	7.617	7.713	96	43	139	96
Innovatiereserve Leertuinen	209	209	0	30	30	0	-179	-179	0
Totaal	54.788	54.788	0	55.429	54.246	-1.183	641	-542	-1.183

De financiële doelstelling voor de begroting Wmo 2019 was dat de taken en ambities binnen het budgettaire kader worden uitgevoerd. Het saldo op de gerealiseerde baten en lasten bedraagt bijna € 1,2 miljoen negatief ten opzichte van de huidige begroting 2019 (stand 2^e bestuursrapportage 2019). Het resultaat is voor de helft het gevolg van een overschrijding op de lasten. Daarnaast is minder inkomsten uit eigen bijdrage CAK ontvangen dan waar aanvankelijk rekening mee werd gehouden.

Huishoudelijke ondersteuning

In 2019 zien we duidelijk de gevolgen terug van de invoering van het abonnementstarief eigen bijdragen. Ten opzichte van 2018 stijgen de lasten 2019 explosief met circa 18,5%. Hiervan is 4,4% het gevolg van de contractuele prijsindexatie, het meerdere 14,2% wordt veroorzaakt door een toename van het aantal klanten. Bij de 1ste bestuursrapportage 2019 is op deze ontwikkeling voorgesorteerd, door de begroting te verhogen met € 0,8 miljoen. Het resultaat op het onderdeel huishoudelijke ondersteuning bij deze jaarrekening bedraagt € 0,3 miljoen negatief. Ondanks de stijging van de uitgaven blijven de begrote lasten in 2019 binnen de begroting. Toch wordt eind 2019 van de gemeenten een aanvullende bijdrage verwacht, omdat de inkomsten eigen bijdrage CAK achterblijven op de begrote inkomsten (verschuiving van de bijdrage klant naar bijdrage gemeenten). Door de vergrijzing van de bevolking <zie onderstaande grafiek CBS> is de verwachting dat de groei van het klantenbestand de komende jaren aanhoudt.

Hulpmiddelen (woonvoorzieningen en rolstoelen)

Het abonnementstarief is ook van invloed op het aantal woonvoorzieningen. De woonvoorzieningen zijn hierdoor in 2019 fors gestegen. Inwoners die eerder zelf oplossingen zochten voor beperkingen doen nu een beroep op de maatwerkvoorzieningen. De Wmo-consulenten komen steeds vaker op huisbezoek bij een doelgroep die ogenschijnlijk goed in staat moet worden geacht om de kosten van de gevraagde ondersteuning zelf te dragen. Normaliter laat de ontwikkeling van de uitgaven zich moeilijk voorspellen. Dit komt omdat de prijs van de woonvoorzieningen uiteenlopen van een kleine aanpassing in de badkamer tot een grote verbouwing van de woning. Nu komt daarbij ook de aanzuigende werking als gevolg van het abonnementstarief. In 2019 zijn de uitgaven van de hulpmiddelen circa 19,6% gestegen in vergelijking met 2018, het resultaat 2019 bedraagt hierdoor € 0,4 miljoen negatief. De verwachting voor 2020 en 2021 is dat de uitgaven hulpmiddelen jaarlijks met 10% zullen toenemen.

Vervoer (Drechthopper en individueel vervoer)

Het onderdeel Vervoer sluit het jaar 2019 af met een positief resultaat van € 0,1 miljoen. Toch zien we sinds 2018 een toename van de uitgaven van het doelgroepenvervoer. De belangrijkste oorzaak hiervoor is de groei van het aantal indicaties en de toename van het gebruik van de Drechthopper door de bestaande pashouders. De toenemende vraag naar vervoer is net als bij andere Wmo-voorzieningen te verklaren door de groeiende groep kwetsbare mensen die langer thuis blijft wonen. Ook speelt de toegenomen klanttevredenheid een rol onder met name de bestaande doelgroep, die meer gebruik maakt van de Drechthopper. De verwachting voor 2020 is dat de uitgaven niet alleen zullen stijgen door een toename van het gebruik, maar ook door jaarlijkse indexering. Voor 2020 is de indexering vastgesteld op 6,7%. In vergelijking tot voorgaande jaren, toen de indexering gemiddeld 2% bedroeg, is de indexering 2020 uitzonderlijk hoog te noemen. Reden hiervan is dat het Rijk heeft besloten de bpm-teruggave per 1 januari 2020 af te schaffen. De kosten van deze maatregel worden in 2020 doorberekend in de tarieven van de vervoerders.

Begeleiding

Het aantal indicaties individuele begeleiding en dagbesteding is afgelopen jaar ook gestegen. De belangrijkste oorzaak van de stijging van deze voorzieningen is de extramuralisering en ambulantisering. Mensen blijven langer thuis waardoor steeds meer zorg wordt geboden in de thuissituatie in plaats van in instellingen. Hierbij wordt de dagbesteding vooral ingezet om de druk op mantelzorgers te verlichten. De individuele begeleiding helpt inwoners om hun leven in de thuissituatie op de rit te houden. De overschrijding op de begroting bedraagt € 0,5 miljoen. De verwachting voor de komende jaren is dat de beweging van extramuralisering en ambulantisering verder toeneemt en daarmee ook de druk op de maatwerkvoorzieningen.

Leertuinen

De innovatiereserve Leertuinen is regionaal geld, bestemd voor innovaties in het sociaal domein die samen met externe partijen worden geïnitieerd. In 2019 is € 30.000 uitgegeven aan het project Wij Crabbehof dat gericht is op het signaleren van eenzaamheid onder ouderen en hoe hiermee om te gaan.

2.2.4. Budgetadvies en schuldbemiddeling

Wat hebben wij bereikt?

Doelstelling:	Inwoners van de Drechtsteden met schulden en/of beperkte financiële zelfredzaamheid begeleiden en schulden duurzaam oplossen of beheersbaar maken.
---------------	--

In het beleidsplan is de verplichting opgenomen om jaarlijks een doelstelling te formuleren ten aanzien van de wachttijd en de kwaliteit van zowel het stabilisatie- als het schuldregelingstraject. Hieronder staan deze doelstellingen en realisatie voor 2019 weergegeven:

	Doelstelling 2019	Stand 31-12-2019
<ul style="list-style-type: none">Wachttijd: in 95% van de gevallen wordt maximaal 10 werkdagen na de melding de hulpvraag vastgesteld	95%	78%
<ul style="list-style-type: none">Aantal trajecten: naast de bestaande klanten wordt minimaal 1.200 nieuwe klanten een dienstverleningstraject aangeboden	1.200	1.229
<ul style="list-style-type: none">Kwaliteit stabilisatietraject: minimaal 70% van de stabilisatietrajecten wordt positief* afgesloten	75%	73%
<ul style="list-style-type: none">Kwaliteit schuldregelingstraject: minimaal 80% van de schuldregelingstrajecten wordt positief** afgesloten	85%	95%

*Kwaliteit stabilisatietraject: Onder een positieve afsluiting wordt verstaan: de schulden zijn afbetaald - er is een betalingsregeling getroffen - de schulden zijn geherfinancierd - overdracht naar schuldregelen.

**Kwaliteit schuldregelingstraject: Een schuldregeling is geslaagd als er een saneringskrediet wordt toegekend - een schuldbemiddeling wordt gestart of als een WSNP verklaring wordt afgegeven

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

Meldingen schuldhelpverlening en wachttijd

Het aantal meldingen voor schuldhelpverlening in 2019 is gestegen. In 2019 bedroeg het aantal meldingen 1.645 ten opzichte van 1.462 meldingen in 2018. Dit betreft een toename van 200 meldingen waarbij een deel toegeschreven kan worden aan de inzet op vroegsignalering waaronder de benadering van de wanbetalers zorgverzekering (CAK meldingen).

De doelstelling van de wachttijd voor de aanmeldbijeenkomst is niet behaald in 78% van de gevallen wordt in maximaal 10 werkdagen na de melding de hulpvraag vastgesteld. Door het herzien van het toegangsproces, waarbij inwoners niet meer groepsgewijs maar individueel worden gesproken, komt het voor dat een eerste gesprek pas later dan 10 werkdagen plaatsvindt. Wel betreft dit een meer uitgebreid en persoonlijker gesprek dan voorheen het geval was waardoor de schuldsituatie eerder duidelijk is en er sneller doorgeschakeld kan worden naar een passend vervolgtraject en ondersteuning. Momenteel wordt het toegangsproces aangepast en geoptimaliseerd en is de verwachting dat de doelstelling van de wachttijd in de komende periode weer gehaald wordt.

Nieuwe trajecten, inzet op bereik en (vroeg)signalering

Er is sprake van een stijging van het aantal nieuwe trajecten ten opzichte van vorig jaar en de doelstelling van 1200 trajecten is behaald. In 2019 zijn er 1.229 nieuwe trajecten gestart ten opzichte van 1.102 nieuwe trajecten in 2018. In vergelijking met 2018 en voorgaande jaren kan gezegd worden dat de inspanningen om meer inwoners met schulden te bereiken hun vruchten gaan afwerpen. Het aantal lopende trajecten op 31 december 2019 bedraagt 1.404 trajecten.

In 2019 zijn diverse acties ingezet om het bereik te vergroten. Zo is er sterk ingezet op het verlagen van drempels voor het vragen van hulp bij schulden. Om dit te bewerkstelligen is o.a. het toegangsproces van schuldhelpverlening herzien. Sinds half april 2019 is er geen groepsgewijze aanmeldbijeenkomst meer (workshop), maar vinden de aanmeldgesprekken individueel plaats.

Daarnaast is er ingezet op het versnellen van het schuldhulpverleningsproces in de stabilisatieperiode waardoor de hulpvraag en het vervolgtraject sneller duidelijk worden. Dit zorgt ervoor dat de aanvrager gemotiveerd wordt en daarnaast minder snel uitvalt tijdens het traject. In aansluiting hierop is ingezet op stress-sensitieve dienstverlening, waarbij er gezorgd wordt dat de klant zijn of haar doel vaker en sneller realiseert. Tevens is er ingezet op communicatie door o.a. deelname aan de landelijke communicatiecampagne "Kom uit je schuld" van het Rijk. Zo zijn er posters en flyers, waarop aangegeven wordt waar een inwoner uit de Drechtsteden terecht kan voor hulp, verspreid in alle Drechtstedengemeenten bij o.a. sociaal teams en ketenpartners en zijn er berichten geplaatst in lokale kranten en op online kanalen van de Sociale Dienst Drechtsteden-

Samenwerking en vroegsignalering

Effectieve integrale schuldhulpverlening kan niet zonder samenwerking. De samenwerking met de sociaal teams en het dorpsnetwerk is in 2019 dan ook verder geïntensiveerd en deze intensivering wordt nog verder voortgezet in 2020. Zo is de aanwezigheid van schuldhulpverleners op locatie bij het sociaal team/dorpsnetwerk uitgebreid en wordt er nauw samengewerkt in het kader van (vroeg)signalering. Afhankelijk van de behoefte per gemeente, wordt de frequentie waarop een schuldhulpverlener aanwezig is op locatie, afgestemd. De aanwezigheid van een schuldhulpverlener op locatie heeft meerdere voordelen, zo kan dit drempelverlagend werken voor inwoners, kan de hulpvraag integraal worden opgepakt en draagt het bij aan het vergroten van de wederzijdse kennis.

Een andere aanpak om het bereik van schuldhulpverlening te vergroten is vroegsignalering. Via een integrale aanpak is en wordt ingezet op het verlagen van het aantal wanbetalers zorgverzekering (CAK) in de Drechtsteden. Binnen deze aanpak wordt nauw samengewerkt tussen medewerkers van de gemeente, sociaal teams, sociaal raadslieden en schuldhulpverlening van de sociale dienst. Hierbij wordt door de sociale dienst structureel ingezet op het bereiken van wanbetalers zorgverzekering met een bijstandsuitkering en wordt het andere deel van de doelgroep door een door de gemeente aangewezen partij als bijv. het sociaal team benaderd. Zodoende kan er via een integrale aanpak gezamenlijk opgetrokken worden in het hulp bieden bij de financiële en andersoortige problematiek. Schulden staan immers bijna nooit op zichzelf, maar maken vaak deel uit van bredere problematiek. Deze aanpak wordt momenteel samen met de Drechtstedengemeenten uitgerold waarbij de gemeenten Sliedrecht, Alblasterdam reeds zijn gestart en de gemeente Zwijndrecht op zeer korte termijn zal starten. De verwachting is dat er in 2020 andere gemeenten zullen volgen.

Beschermingsbewind

Om meer zicht en grip te krijgen op de uitvoering, de kwaliteit van beschermingsbewind en de uitgaven vanuit de bijzondere bijstand, is in 2018 het instrument Beschermingsbewind toegevoegd aan het productaanbod van schuldhulpverlening. Na honorering van het toelatingsverzoek door de Rechtbank is er in januari 2019 daadwerkelijk gestart met het uitvoeren van beschermingsbewind op grond van problematische schulden en/of verkwisting. Het betreft een pilot van 2 jaar met maximaal 3 fte bewindvoerderscapaciteit. Dat komt neer op 180 dossiers. Het aantal lopende trajecten op 31 december 2019 bedraagt 70 trajecten voor de huidige twee bewindvoerders. Dit is lager dan de gestelde doelstelling voor het eerste jaar van de pilot. Dit heeft te maken met een geleidelijke opbouw qua personeel en het feit dat de meeste tijd in het opstarten van dossiers zit. Ook vertrok één bewindvoerder waardoor er een gat viel. Vanaf december is er weer sprake van twee bewindvoerders, waarbij de derde bewindvoerder in de loop van 2020 geworven zal worden. Ook worden er nog aanpassingen gedaan in de werkwijze en een gespecialiseerde applicatie voor bewindvoering geïmplementeerd. Hiermee komt het totaal aantal dossiers eind 2020 naar verwachting in de buurt van de 180.

Naast het inzetten van beschermingsbewind is budgetbeheer meer in positie gebracht als passend alternatief voor beschermingsbewind, hetgeen zich vertaalt in een toename van in totaal 57 trajecten Regulier Budgetbeheer. Het bereik van Preventief Budgetbeheer is gelijk gebleven. Eind 2019 waren er 111 lopende trajecten Preventief Budgetbeheer, hetzelfde aantal als in 2018.

Kwaliteitsdoelstellingen stabilisatie- en schuldregelingstraject

De doelstellingen op het gebied van kwaliteit, vertaald naar het aantal positief afgesloten trajecten, zijn op een klein verschil bij het stabilisatietraject na, behaald. De kwaliteit van het stabilisatietraject is in 2019 op een klein verschil na stabiel gebleven, het aantal succesvol afgesloten trajecten bedraagt 73%. Dit is iets lager dan de gestelde doelstelling van 75%. De kwaliteit van het schuldregelingstraject is met 95% succesvol afgesloten trajecten tevens boven de doelstelling.

Wat heeft het gekost?

Programma	Actuele begroting 2019			Realisatie 2019			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
<i>Bedragen x € 1.000</i>									
Schuldhelpverlening	30	30	0	17	30	13	-13	0	13
Totaal	30	30	0	17	30	13	-13	0	13

Het programma budgetadvies en schuldbemiddeling is begroot op € 30.000. In 2019 is er circa € 17.000 uitgegeven op basis van het beschikbare budget. Gemaakte kosten hebben met name betrekking op bekendheid en doorontwikkeling van schuldhelpverlening in de Drechtsteden (onderzoek, externe audits, communicatie en kennisuitwisseling), hierop is iets minder uitgegeven dan begroot.

2.2.5. Apparaatskosten

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

Programma	Actuele begroting 2019			Realisatie 2019			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
<i>Bedragen x € 1.000</i>									
Apparaatskosten	25.695	38.344	12.649	25.234	38.202	12.968	-461	-142	319
Overhead	19.270	209	-19.270	19.399	174	-19.225	129	-35	164-
Totaal	44.965	38.553	-6.621	44.633	38.376	-6.257	-332	-177	155

Op de apparaatskosten wordt een voordeel van € 0,2 miljoen gerealiseerd, wat overeenkomt met 0,3% van de apparaatslasten. Het overschot op het programma apparaat wordt veroorzaakt door onderbesteding op de salariskosten en onderbesteding op verbeterambities met name op automatiseringsprojecten. Voor specifieke functies bleek het moeilijk om geschikt personeel te werven. Derhalve heeft er in 2019 geen onttrekking van de reserve plaatsgevonden.

Een significant risico voor 2020 en verdere jaren is dat er is aangenomen dat de klantengroei binnen de huidige bezetting opgevangen kan worden, we zien inmiddels dat met name binnen de wmo krapte ontstaan in de formatie door een grotere volumegroei. Daarnaast zijn er verschillende trajecten samen met de Drechtstedengemeenten in voorbereiding die capaciteit kosten, onder meer om de innovatie in het sociaal domein (breed) verder vorm te geven.

2.3. Bedrijfsvoering

2.3.1. Ingenieursbureau Drechtsteden

Wat hebben we bereikt en gedaan?

Borgen van kwaliteit

Het ISO 9001-2015 gecertificeerde kwaliteitsmanagementsysteem leidt tot een continue kwaliteitsverbetering volgens de Plan Do Check Act (PDCA) cyclus.

Betrouwbare partner

Wij zijn de betrouwbare partner als het gaat om oplossingen van civieltechnisch vraagstukken. Daarnaast zoeken wij de verbinding met de gezamenlijke opgaven in de regio. Wij zijn een essentiële schakel tussen de gemeentelijke opgaven en de uitvoering door de markt.

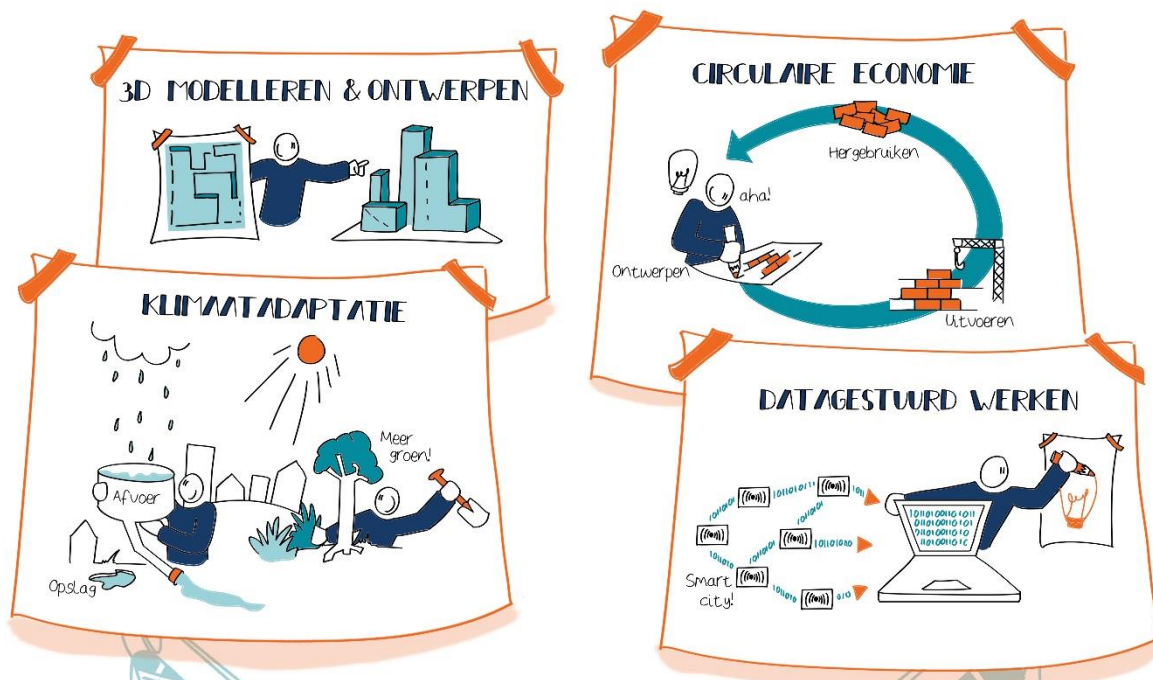
Samenwerken met de markt

Voor specialistische onderzoeksvragen werkt het IBD al langere tijd samen met de markt. Eind 2017 heeft de Europese aanbesteding van ingenieursdiensten geleid tot het contracteren van vijf ingenieursbureaus, die op concurrentiebasis diensten zullen leveren aan het IBD. In 2019 heeft het IBD regelmatig gebruik gemaakt van deze samenwerkingsovereenkomst met deze vijf private ingenieursbureaus.

Ook wordt, samen met de opdrachtgevers en de markt, gewerkt aan verbetering van de totale ketensamenwerking. Samenwerking met de markt maakt het mogelijk te schakelen tussen traditionele bestekgerichte oplossingen en maatwerk contracten. Het IBD neemt deel het Convenant GWW. Dit is een initiatief van de gemeente Dordrecht en achttien regionale aannemers, om op een andere wijze projecten te benaderen. Wederzijds vertrouwen in elkaars kwaliteiten en vaardigheden vormen de basis voor een vernieuwde samenwerkingsrelatie tussen de gemeente Dordrecht en de regionale aannemers.

Ontwikkelthema's en disciplines

De in het ondernemingsplan 2018-2020 benoemde ontwikkelthema's; 3D modeleren en ontwerpen, circulaire economie, klimaatadaptatie en datagestuurde werken zijn in werkgroepen uitgewerkt en worden in projecten toegepast.

De technische basis van het IBD zijn onze zeven technische disciplines: contracten & kosten, groen- en cultuurtechniek, inrichting & ontwerp openbare ruimte, wegen & verhardingen, constructies & geotechniek, riolering & stedelijk water en directievoering & toezicht. We hechten er veel waarde aan om het kennisniveau van deze disciplines op peil te houden en waar mogelijk uit te breiden. Kennisontwikkeling binnen het IBD richt zich vooral op directe en praktische toepasbaarheid binnen de projecten van onze opdrachtgevers. Het IBD houdt contact met de markt en onderwijsinstellingen om de laatste ontwikkelingen binnen het vakgebied nauwlettend te volgen.

Werken volgens BIM

In de technische en kennisontwikkeling maakt het IBD verdere stappen naar een nieuwe werkmethode, waarbij gewerkt wordt met digitale informatie in een digitaal model. Het delen van digitale informatie volgens vastgestelde standaarden in één model is werken volgens BIM (Bouw Informatie Model). IBD werkt nauw samen met de afdeling GEO van de Drechtsteden (onderdeel van de Belastingdienst Drechtsteden) aan het BIM ontwikkelingen. Tekenen volgens de NLCS (Rijkswaterstaat) tekenstandaard en 3D-visualisaties voor presentaties zijn toepassingen van gestandaardiseerde werkwijze. Daarnaast is ook VISI is een toepassing in het communicatieproces met opdrachtnemers. VISI vormt de basis voor communicatie en informatieoverdracht in organisaties en (bouw)projecten. Deze algemeen geaccepteerde en sectorbrede standaard structureert, bewaakt en bewaart uw communicatieafspraken.

Kennis delen

In 2019 organiseerde het IBD workshops, themabijeenkomsten en excursies om onze kennis te delen en te vergroten. Aan deze bijeenkomsten namen bestuurders, opdrachtgevers, partners en eigen medewerkers deel. Minimaal één keer per maand wordt een interne (lunch) bijeenkomst georganiseerd. Via ons communicatieplatform en nieuwsbrieven, informeerden we over onze prestaties, in lijn met onze visie: 'versterkt en verlengd opdrachtgeverschap'. Uiteindelijk realiseren wij projecten voor onze publieke opdrachtgevers.

Hoe hebben we dit gemeten?

Het IBD stelt maandelijks een rapportage op, die gebruikt wordt als sturingsinstrument. In deze maandrapportage beschrijven we de reguliere bedrijfsvoeringindicatoren: omzet, kosten, resultaat, productiviteit, orderportefeuille en ziekteverzuim. Daarnaast rapporteren we ook over kwaliteit, klantbeleving van onze dienstverlening en de voortgang van de realisatie van het jaarplan. Iedere maand wordt het managementdashboard gedeeld met de eigenaren, de medewerkers en de medezeggenschapskamer van het IBD.

De tevredenheid van de werknemers (MTO) is eind 2018 Drechtsteden breed onderzocht in een onderzoek naar 'werkgeeluk'. De resultaten van dit onderzoek zijn begin 2019 opgeleverd. Uit het onderzoek kwam als belangrijke uitkomst gegeven naar voren dat de inrichting van het kantoor als zeer matig wordt ervaren. De kwaliteit van de gebouwinstallaties is onvoldoende en er zijn weinig algemene voorzieningen voor medewerkers. Het management van IBD heeft dit adequaat opgepakt

en samen met een aantal medewerkers is een verbeterplan opgesteld, dat samen met medewerkers tot uitvoering is gebracht.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2019			Realisatie 2019			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	9.000	9.000	-	9.092	9.092	-	92	92	-
Mutaties reserve	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat	9.000	9.000	-	9.092	9.092	-	92	92	-

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	Hogere projectkosten	I	-	92	-92	Dordrecht/ Zwijndrecht/ Hardinxveld-Giessendam
	<i>Subtotaal</i>		-	92	-92	
	Baten					
B.	Hogere projectopbrengsten	I	92	-	92	Dordrecht/ Zwijndrecht/ Hardinxveld-Giessendam
	<i>Subtotaal</i>		92	-	92	
	Saldo van baten en lasten		92	92	-	
	Mutaties reserve		-	-	-	
	Resultaat		92	92	-	

Toelichting:

A. Hogere projectkosten

Samenhangend met de grotere productievraag (dan begroot) zijn de directe projectkosten hoger uitgevallen. Deze kosten worden financieel via de projecten doorbelast aan de opdrachtgevers en zijn dus volledig gedekt (zie ook B.).

B. Hogere projectopbrengsten

Bij de 2^e bestuursrapportage 2019 is de verwachte omzet positief bijgesteld voor geheel 2019 van € 9,3 miljoen tot € 9,0 miljoen. Als gevolg van een in omvang toegenomen orderportefeuille en hogere gerealiseerde productie, bedraagt de werkelijke omzet uiteindelijk € 9,1 miljoen. Tegenover deze extra omzet staan directe projectkosten (zie ook A.).

2.3.2. Servicecentrum Drechtsteden

Het SCD draagt zorg voor professionele bedrijfsvoering, zodat onze partners hun maatschappelijke opgaven kunnen waarmaken. Het SCD ontzorgt, zodat onze partners beter kunnen werken.

- Het Koersdocument 'Bedrijfsvoering Drechtsteden; samenwerken aan moderne en slimme organisaties' is in 2019 in samenwerking met MT-Middelen en ONS-D opgesteld en vastgesteld door het DSB;
- Het SCD heeft de ambitie om meer vraaggericht, innovatief en klantgericht te werken. Om dat te realiseren en dichterbij onze klanten te staan, focussen we ons op vijf thema's: Optimaliseringsplan SCD, Procesoptimalisatie, Leren & Ontwikkelen, ICT Verandert! en P&O in actie. In de paragraaf 'Interne ontwikkelingen SCD' gaan we hier verder op in;
- De geactualiseerde begroting 2019 is verlaagd met een taakstelling van € 617.000. Binnen ICT Verandert! is gestuurd om voor 2019 de ICT-kosten te verlagen;
- De implementatie van de Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren is afgerond;
- Implementatie KZA is gaande.

Wat hebben wij bereikt?

Wij ontzorgen en ondersteunen de Drechtstedengemeenten en organisaties in hun bedrijfsvoering, zoals ze dat van ons gewend zijn. Hieronder ziet u onze meerwaarde bij de going-concern-zaken kort samengevat.

SERVICECENTRUM DRECHTSTEDEN		DIENSTEN & PRODUCTEN	
ONZE MEERWAARDE Onze adviseurs zijn toonaangevend in vakmanschap. Zij werken bij de klant en weten wat daar speelt. Doordat we voor meerdere gemeenten werken, kunnen we de bedrijfsvoering slimmer en goedkoper uitvoeren dan wanneer ze dit ieder voor zich zouden doen.	COMMUNICATIE Ondersteunt en adviseert colleges, directies, beleidsafdelingen en gemeenteraden in de communicatie met inwoners, maatschappelijke partners en bedrijven. Monitort, duidt en brengt wat buiten leeft naar binnen.	INFORMATIEVOORZIENING Behandelt 68.000 digitale aanvragen per jaar, beheert 7.600 strekkende meter archief en beheert 3.000 digitale personeelsdossiers.	FACILITAIR EN VASTGOED Beheert en onderhoudt 800 gebouwen in de Drechtsteden.
	LEES MEER OVER ONZE PRODUCTEN IN DE NIEUWSBRIEF Ieder kwartaal brengt het SCD een uitgave van Shares uit waarin we ingaan op een actuele ontwikkeling binnen gemeenteland. In Shares delen we hoe wij hier als professionele uitvoerder en partner in de bedrijfsvoering samen met onze klanten in de drechtsteden aan werken en welke dienstverlening we bieden. Blijf op de hoogte en lees onze nieuwsbrief.	JURIDISCH KENNISCENTRUM Levert advocaten, juridisch advies en behandelt zo'n 480 bezwaarschriften per jaar. Daarbij zetten we (ook informele) mediation in. Na contact met het JKC trekt 85% het bezwaar in.	PERSONEEL & ORGANISATIE Is een regionaal punt voor loopbaanontwikkeling, in-, door-, en uitstroom van medewerkers. Verstuurt per maand zo'n 4.200 salarisstroken.
	CONTACT BEL 078 770 8000 info@servicecentrumdrechtsteden.nl Volg je ons al op LinkedIn?		FINANCIËLE ZAKEN Verwerkt jaarlijks 150.000 facturen en nota's

Wat hebben wij daarvoor gedaan?

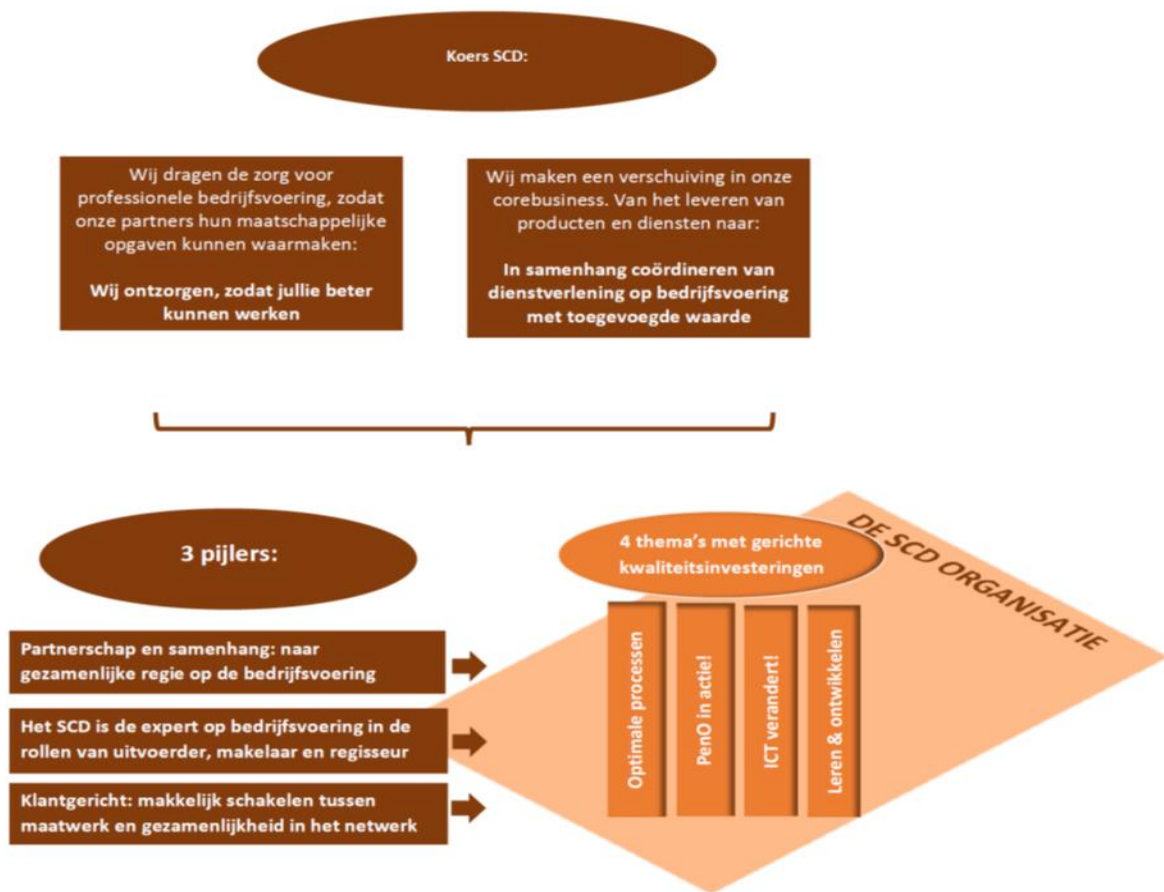
In 2019 hebben wij ons gefocust op de volgende onderwerpen:

Koersdocument 'Bedrijfsvoering Drechtsteden'

Het ONS-D, het Netwerk MT Middelen en MT SCD hebben gesproken over de optimalisering van de bedrijfsvoering, gekoppeld aan de doorontwikkeling van de bedrijfsvoering strategie. De uitkomsten zijn vastgelegd in het Koersdocument 'Bedrijfsvoering Drechtsteden; Samenwerken aan moderne en slimme organisaties'. Samen is een nieuwe basis gelegd voor de samenwerking in het domein bedrijfsvoering.

Interne ontwikkelingen SCD

Samen met de gemeentesecretarissen en de gemeentelijke managers bedrijfsvoering heeft het MT SCD het Koersdocument 'Bedrijfsvoering Drechtsteden; Samenwerken aan moderne en slimme organisaties' opgesteld. Ook kijken we naar onze eigen organisatie. We hebben de ambitie om meer vraaggericht, innovatief en klantgericht te werken. Om daar te komen en dichterbij onze klanten te staan, focussen we ons de komende tijd, in samenwerking met onze klanten, op de realisering van de koers met 3 pijlers en 4 thema's. Schematisch weergegeven als volgt:

Optimaliseringsplan SCD

In 2019 is het optimaliseringsplan over de inhoudelijke opgaven en de onderlinge samenwerking opgesteld. Het doel is het bereiken van gezamenlijke verantwoordelijkheid op de bedrijfsvoering door het SCD en de klantorganisatie. In 2019 zijn de voorbereidingen gedaan om in januari 2020 gezamenlijk bepalen wat partnerschap is en hoe dat dan vormgegeven wordt.

Procesoptimalisatie

Een onderdeel van de SCD+ koers de optimalisatie van processen, met als doelstelling: 'Het laten aansluiten van onze processen op wat de klant wenst in producten en diensten die door het SCD in een vloeiende beweging geleverd worden'.

Vanuit die doelstelling is in 2019:

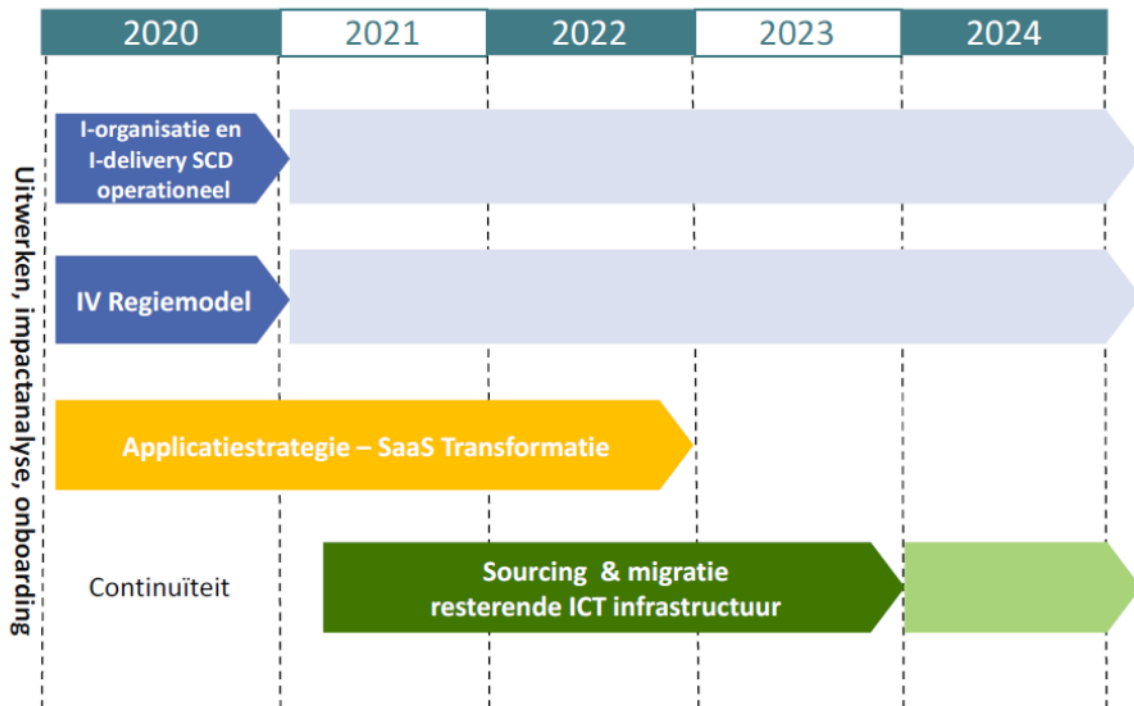
- Een processtructuur vastgesteld – hoe kan er procesgericht gewerkt worden binnen het SCD;
- Een werkgroep gestart waarin teamleiders de rol van proceseigenaar op zich nemen;
- Een visie op processen is ontwikkeld door de proceseigenaren op de procesorganisatiestructuur en KPI's.

ICT Verandert!

Eén van de aanleidingen om met het transitieplan te starten, was de ontwikkeling in de markt. Steeds meer leveranciers gaan de richting op van Software as a Service (SaaS), dat is software die niet op onze infrastructuur draait, maar op die van de leverancier. Op die manier zou er steeds minder software draaien op onze infrastructuur. Daarom wilden we minder afhankelijk worden van onze infrastructuur die minder makkelijk is af te schalen. In 2019 werd steeds meer duidelijk dat de ontwikkeling in de markt sneller gaat dan we hadden verwacht. Zo heeft een aantal grote en voor ons belangrijke softwareleveranciers, waaronder Centric, een strategie van SaaS-only aangekondigd. Dat leverde een lastig dilemma op. Gaan we eerst de infrastructuur naar de markt brengen en de software op die infrastructuur installeren om vervolgens af te gaan schalen wanneer software als SaaS beschikbaar komt? Of gaan we eerst versneld met een aantal strategisch leveranciers een SaaS transitie doen en vervolgens het restant richting de markt brengen. Om uit dat dilemma te komen is door een groep interne en externe medewerkers een drietal scenario's ontwikkeld. Deze scenario's zijn naast elkaar gelegd. Uiteindelijk is in de stuurgroep ICT Verandert! het scenario gekozen waar nu aan wordt gewerkt: eerst versneld een SaaS transitie samen met de business en vervolgens het

restant naar de markt brengen. Consequentie is dat de aanbestedingen die in voorbereiding waren zijn uitgesteld tot een later moment. Inmiddels is intensief overleg met de softwareleveranciers en met de businesseigenaren om de SaaS transitie voor te bereiden.

In het ICT Verandert jaarplan 2019 zijn de ambities zoals beschreven in het transitieplan vertaald naar prioriteiten en concrete activiteiten en projecten voor 2019. Hierbij is onderscheid gemaakt in 3 activiteitengebieden: invoering van het regiemodel, invoering van cloudtechnologie- en diensten en organisatieontwikkeling. Op het gebied van het regiemodel hebben veel sessies met belanghebbenden plaatsgevonden over de werking van het regiemodel met als resultaat een beschrijving van de contouren van het regiemodel bestaande uit regieclusters, processen en rollen.

P&O in actie

Door middel van P&O in actie gaat de dienstverlening van P&O beter aansluiten op de verschillende behoeften en vragen van de klantenorganisaties. De drie onderwerpen van P&O in actie zijn:

- Klanttevredenheid P&O advies verhogen;
- P&O beheer onder de motorkap;
- Teamontwikkeling.

Gebleken is dat de verschillende P&O teams met hun eigen verbeteringen bezig zijn. Maar bij de aanpak is de integraliteit binnen het P&O domein én het aansluiten op de klantbehoefte niet voldoende opgezet. In overleg met de ambtelijk portefeuillehouders is afgesproken de teamontwikkeling (3e onderwerp van P&O in actie) te structureren langs drie ontwikkellijnen:

- Passend HR Dienstverleningsmodel;
- Effectieve structuur/inrichting van de HR-functie;
- Kwantitatief en kwalitatief goede bezetting van de HR-functie.

Deze drie ontwikkellijnen gaan leiden tot een passend HR-plan wat aansluit bij de behoeften van klanten, wat gaat leiden tot een integraal werkende P&O afdeling die de totale P&O keten overziet, waar medewerkers zich kunnen blijven ontwikkelen en waar het prettig werken is.

Leren & Ontwikkelen

Elk team wordt integraal verantwoordelijk voor hun product of dienst en de afstemming met de klant. Medewerkers dragen meer dan voorheen proactief het eigenaarschap over hun vak en de verantwoordelijkheden die daarbij horen. Teamleiders krijgen de ruimte en verantwoordelijkheid om de dienstverlening van hun teams, in samenhang met de andere teams, zelf te organiseren.

Het SCD heeft in 2019 leidende principes geformuleerd; een set van concrete vuistregels die richting geven aan het dagelijks handelen, die helpen 'het goede te doen' of dat te doen wat de bedoeling is. De leidende principes vormen het kompas in ons handelen.

Financiële taakstelling 2019

De geactualiseerde begroting 2019 is verlaagd met een taakstelling van € 617.000. Binnen ICT Verandert! is gestuurd om voor 2019 de ICT-kosten te verlagen. De Drechtraad heeft op 2 juli 2019 een amendement aangenomen, inzake een structurele taakstelling in 2020. Het SCD draagt hierin bij met door een (aanvullende) taakstelling van € 400.000 en € 100.000 CIO-office. Er wordt binnen het programma ICT Verandert! gestuurd om de mogelijkheid te creëren voor een structurele verlaging van de ICT-kosten (totaal € 1.100.000). Op dit moment is nog geen zekerheid te geven of deze taakstelling vanaf 2020 in deze omvang gerealiseerd kan worden.

Het MT SCD heeft op 10 juli 2019 schriftelijk laten weten onder de voorwaarden deze taakstelling te realiseren:

- Er ligt een aanbestedingsstrategie en contouren van de ICT-regieorganisatie;
- De businesscase (jaarplan 2020) wordt extern gevalideerd.

Blijkt dat hieruit andere uitkomsten komen, dan zal (bestuurlijk) worden gezien hoe verder te gaan met deze taakstelling.

Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren

Als gevolg van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) zijn voor de ruim 3.000 ambtenaren de ambtelijke aanstelling (inclusief eventuele persoonsgebonden afspraken) omgezet in arbeidsovereenkomsten naar burgerlijk recht. De Drechtraad heeft de raadsinformatiebrief van 2 juli 2019 over (de voortgang van) het project voor kennisgeving aangenomen.

Klant-, zaak- en archiefsysteem

De implementatie van het klant-, zaak- en archiefsysteem in de Drechtsteden is in volle gang.

In 2019 is gewerkt aan de organisatie brede implementatie zodat alle processen zaakgericht afgehandeld kunnen worden inclusief de digitale archivering.

De benodigde afstemming vanuit het projectteam met de proceseigenaren om de inrichting van de systemen goed aan te laten sluiten op de werkprocessen is intensief en vraagt veel inspanning van de implementatiemanagers van de diverse organisaties. De focus ligt hierbij op het realiseren van toegevoegde waarde van zaakgerichte afhandeling van processen met een hoog volume. De vertaling van zaakgericht werken naar alle overige gemeentelijke processen, producten en diensten volgt aansluitend en zal doorlopen tot in 2020.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2019			Realisatie 2019			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Reguliere exploitatie	51.049	50.902	-147	50.192	50.814	622	-857	-88	769
Mutaties reserve	-	147	147	-	147	147	-	-	-
Resultaat	51.049	51.049	-	50.192	50.961	769	-857	-88	769

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	Lagere kosten door minder DVO's	I	69	-	69	Ja
B.	Diverse lagere uitgaven	I	19	-	19	Ja
C.	Lagere uitgaven ICT-exploitatie	I	769	-	769	Nee, reserve
	<i>Subtotaal</i>		<i>857</i>	<i>-</i>	<i>857</i>	
	Baten					
A.	Lagere opbrengsten door minder DVO's	I	-	69	-69	Ja
D.	Vrijval voorzieningen frictiekosten	I	110	-	110	Ja
E.	Saldo resultaatbepaling/ lagere bijdrage gemeenten	I	-	129	-129	Ja
	<i>Subtotaal</i>		<i>110</i>	<i>198</i>	<i>-88</i>	
	Saldo van baten en lasten		967	198	769	
	Mutaties reserve		-	-	-	
	Resultaat		967	198	769	

Toelichting:

A. Lagere kosten door minder DVO's

De klantorganisaties vragen extra dienstverlening ten opzichte van de basisdienstverlening van het SCD. Om invulling aan deze extra vraag te kunnen geven, zet het SCD onder andere personeel flexibel in en huren we waar nodig personeel in. Ten opzichte van de 2^e bestuursrapportage is deze extra dienstverlening iets lager dan begroot (inkomsten en uitgaven).

B. Diverse lagere uitgaven

Op verschillende posten is een minimale afwijking.

C. Lagere uitgaven ICT-exploitatie

Over 2019 is er een incidenteel voordelig ICT-resultaat ter grootte van € 769.000 ontstaan, veroorzaakt door het uitstellen van uitgaven in afwachting van de definitieve planvorming en besluiten ten aanzien van de inrichting van de regieorganisatie en cloudstrategie.

D. Vrijval voorzieningen frictiekosten

De hoogte van de twee voorzieningen voor bovenformatief personeel is opnieuw vastgesteld bij de jaarrekening. Bij beide voorzieningen valt een deel vrij. Eén en ander is conform bestendige gedragslijn.

E. Saldo resultaatbepaling

Het saldo resultaatbepaling ter grootte van € 129.000 wordt afgerekend met de zeven gemeenten.

2.3.3. Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden

De begrote opbrengsten 2019 zijn inmiddels vrijwel geheel opgelegd. Het gaat hier om een opbrengst ter grootte van circa € 120 miljoen. De gemeenten ontvangen hier afzonderlijke managementrapportages van. Daarin wordt gedetailleerd verantwoording afgelegd over de opbrengsten, de kwijtschelding en de bezwaarschriften. De belastingopbrengsten zijn geen onderdeel van de GRD-begroting, maar worden direct via de afzonderlijke deelnemende gemeenten begroot en verantwoord. Voor dit jaar melden we een meeropbrengst voor de gemeenten van € 1,4 miljoen. De inspanningen voor een betere betalingsbereidheid (incassomogelijkheden, inloopavonden, klantcontacten) zijn hier zeker debet aan.

Met ingang van 2016 is de GBD aangesloten op MijnOverheid. Burgers die zich hiervoor hebben aangemeld ontvangen hun belastingaanslagen en WOZ-beschikkingen niet meer per post, maar digitaal via de berichtenbox. Verdere digitalisering van de belasting- en waarderingprocessen zijn integraal onderdeel van de strategische visie. Vanwege de verwevenheid met het KZA-project is hier wel enige vertraging ontstaan. Inmiddels is er een intern project operationeel. Wij verwachten in de loop van 2020 de digitale belastingbalie operationeel te hebben.

De samenwerkingsovereenkomsten met Dordrecht, Zwijndrecht en Hendrik-Ido-Ambacht over de ruimtelijke informatievoorziening (GEO-taken) zijn conform de afspraken uitgevoerd. Omdat de taken op het vakgebied van ruimtelijke informatievoorziening en enkele basisregistraties binnen de regio nog steeds versnipperd zijn, blijft het noodzakelijk de bijdragen van alle Drechtstedengemeenten apart via samenwerkingsovereenkomsten en de GRD-begroting tot stand te laten komen. Bepaalde bijdragen, zoals voor Alblasterdam en Hardinxveld-Giessendam, kunnen via de begroting geregeld worden. Daar waar de GBD het leeuwendeel van de taken uitvoert, worden niet gestandaardiseerde samenwerkingsovereenkomsten afgesloten.

De belangrijkste wijziging ten opzichte van de productie in 2018 betreft de nieuwe waarderingsovereenkomst bij de uitvoering van de Wet WOZ. Waar eerst de inhoud van het vastgoed een belangrijke parameter was voor de taxateurs, is dat nu de gebruiksoppervlakte geworden. Dat betekent dat voor al het vastgoed in de regio de dataset, die gebruikt wordt bij de waardering, moet worden aangepast. Deze wijziging was niet voorzien. Bij de behandeling van de 1^e bestuursrapportage 2018 GRD is besloten de kosten hiervan in 2018 uit de bedrijfsreserve van de GBD te dekken (DR 3 juli 2018). Voor 2019 is dit project als risico benoemd. Hiervoor heeft u bij de 2^e bestuursrapportage middelen vrijgemaakt.

In februari 2017 is bij het secretariaat van de Waarderingskamer een meerjarig lopend 'plan van aanpakken' ingediend met als doel in een hogere kwalificatie te bereiken, dan het huidige oordeel 'moet op onderdelen verbeteren'. Inmiddels is in afstemming met de Waarderingskamer een traject

vastgesteld waardoor opwaardering in 2020 in het verschiet ligt. Over de voortgang en resultaten wordt regulier aan de Waarderingskamer gerapporteerd. Doelstelling is in 2020 weer het oordeel *voldoende* te bereiken.

Het Onderzoekcentrum Drechtsteden heeft in 2019 de basisdienstverlening uitgevoerd voor de zeven gemeenten. Zo zijn veel relevante monitoren uitgebracht op bijvoorbeeld de domeinen wonen en duurzaamheid. Er is gewerkt aan profilering en professionalisering als dé partner voor bestuur en beleid in de regio Drechtsteden. Deze ontwikkeling wordt ook in 2020 volop voortgezet.

Naast de basis dienstverlening heeft het OCD circa 60 aanvullende onderzoeksopdrachten uitgevoerd verspreid over de verschillende gemeenten, Drechtstedenorganisaties en domeinen, variërend van een klanttevredenheidsonderzoek naar de markt in Zwijndrecht tot een verkenning duurzaamheid voor Papendrecht of een evaluatie van de sociale wijkteams in Dordrecht. Ook heeft het OCD een aantal mooie opdrachten uitgevoerd voor gemeenten buiten de Drechtsteden zoals Hoeksche Waard en Gorinchem. Ook andere partners in de regio hebben we kunnen bedienen met relevant onderzoek. Zo hebben we onder andere een groot klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd naar de verschillende onderdelen van de Dienst Gezondheid & Jeugd.

Het OCD heeft goede voortgang gemaakt in de ontwikkeling van het Smart Data Center. Daarmee hebben wij de volgende stap gezet in het stimuleren en faciliteren van data gedreven werken. Zo is in 2019 het Dataplatform Drechtsteden in beheer en ontwikkeling genomen. Het dataplatform maakt het, in het kort, mogelijk om gepseudonimiseerde data van verschillende bronnen te koppelen voor analyse doeleinden. De ontwikkeling van het Smart Data Center is voor wat betreft de middelen op creatieve wijze en deels met een bijdrage vanuit het RPP tot stand gekomen. Voor 2020 moet er worden gezocht naar een solide financiële basis.

Al bovenstaande inspanningen hebben geleid tot een jaar met veel relevante bijdragen aan de beleidsvorming en het data gedreven werken binnen de regio. En dat met een klein positief resultaat op de jaarrekening.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2019			Realisatie 2019			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	7.722	7.722	-	8.691	8.691	-	969	969	-
Mutaties reserve	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat	7.722	7.722	-	8.691	8.691	-	969	969	-

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	Landmeetkunde	I	-	135	-135	Alle deelnemers
B.	Beheerskosten BAG/BGT (i.v.m. WOZ)	I	-	172	-172	Deelnemers belastingen
C.	Opwerken BAG-data (i.v.m. WOZ)	I	-	90	-90	Deelnemers belastingen
D.	Extra activiteiten belastingen	I	-	94	-94	Deelnemers belastingen
E.	Toename bezwaarschriften	I	-	320	-320	Deelnemers belastingen
F.	Extra projecten OCD/SDC	I	-	158	-158	Alle deelnemers
	<i>Subtotaal</i>		-	969	-969	
	Baten					
A.	Landmeetkunde	I	250	-	250	Alle deelnemers
G.	Extra inkomsten invordering	I	135	-	135	Deelnemers belastingen
H.	Verrekening BDS	I	20	-	20	Deelnemers belastingen
I.	Bijdrage RPP (Smart Data Center)	I	108	-	108	Alle deelnemers
F.	Extra projecten OCD/SDC	I	56	-	56	Alle deelnemers
J.	Diversen	I	25	-	25	Alle deelnemers
K.	Saldo resultaatbepaling/ hogere bijdrage gemeenten	I	377	-	377	Deelnemers belastingen
K.	Saldo resultaatbepaling/ lagere bijdrage gemeenten	I	-	2	-2	
	<i>Subtotaal</i>		971	2	969	
	Saldo van baten en lasten		971	971	-	
	Mutaties reserve		-	-	-	
	Resultaat		971	971	-	

*Deelnemers belastingen zijn: Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht.

Toelichting:

A. Landmeetkunde

De extra landmeetkundige activiteiten die GBD verzorgt, hebben dit jaar een extra voordeel opgeleverd van € 115.000.

B. Beheerskosten BAG/BGT (i.v.m. WOZ)

GBD/OCD maakt gebruik van BAG/BGT-registraties, maar is niet voor alle registraties uitvoerder. Extra inspanningen om de registraties voor de WOZ-uitvoering toepasbaar te maken zijn niet voorzien. Het functioneel beheer voor de regiobreed in gebruik zijnde BGT-applicatie is belegd bij GBD/OCD. Dekking van de kosten voor die activiteiten is eerst in 2020 voorzien.

C. Opwerken BAG-data (i.v.m. WOZ)

Omdat de objectregistraties (onroerende zaken) noodzakelijk zijn om de WOZ-uitvoering te kunnen doen, is extra inzet gepleegd deze registraties op orde te brengen. Oorzaak hiervan is het gegeven dat het GEO-domein versnipperd is georganiseerd binnen de Drechtsteden.

D. Extra activiteiten belastingen

De afgelopen jaren zijn er naast de reguliere belastingheffingen nieuwe belastingmaatregelen door de gemeenten genomen (BIZ/reclamebelastingen/toeristenbelasting). Vaak worden de startkosten wel verrekend, maar niet de structurele uitgaven. Dit vraagt om een herziening van de kostentoedeling. Inmiddels is toegezegd dat de GBD/OCD de mogelijkheden hiertoe in 2020 onderzoekt en hiervoor een voorstel zal indienen.

E. Toename bezwaarschriften

Onvoorzien toename van de bezwaarschriften in 2019 leidt tot zowel een hogere last op de personeelsinzet als het betalen van proceskosten (vooral aan de zogenaamde NCNP-bureau's). Netto gezien is deze extra last debet aan vrijwel het gehele negatieve saldo.

F. Extra projecten OCD/SDC

Het OCD heeft dit jaar extra projecten uitgevoerd. Per saldo is hier een beperkt positief saldo bereikt van € 2.000.

G. Extra inkomsten invordering

Belastingen heeft € 350.000 begroot aan inkomsten uit aanmaningen en dwangbevelen. In 2019 is dit € 485.000.

H. Verrekening BDS

Managementactiviteiten directie GBD bij BDS.

I. Bijdrage RPP (Smart Data Center)

Voor de verder ontwikkeling van het Smart Data Center is een éénmalige bijdrage ontvangen vanuit het RPP.

J. Diversen

Extra overheadactiviteiten OCD.

K. Saldo resultaatbepaling

Het saldo van de resultaatbepaling ter grootte van in totaal € 375.000 wordt afgerekend met de gemeenten.

2.3.4. Bureau Drechtsteden (CIO office)

Wat hebben we bereikt?

De CIO office is ingericht op het maken van beleid en het stellen van kaders, het bepalen van de architectuur op technisch en informatiegebied en het omzetten van klantvraagstukken naar Informatieadvies, vooronderzoeken en business cases. Zij zorgt ervoor dat binnen de Drechtsteden heldere kaders zijn waarbinnen de klantorganisaties en het SCD als uitvoerende, ondersteunende organisatie werken. De CIO office voert regie over de regionale projectportfolio. Daarnaast voert het CIO office het secretariaat over diverse regionale overlegplatformen, zoals het Informatiemanagement Platform Drechtsteden (IPD), het Informatiemanagers Overleg Drechtsteden (IMOD), het Platform Informatiebeveiligingsoverleg Drechtsteden (PIOD), de Change Advisory Board (CAB), de Storyboardstuurgroep en diverse stuurgroepen voor programma's en projecten.

Wat hebben we gedaan?

Het CIO-office bestaat uit 13 collega's verdeelt over twee teams: Beleid, Kaders en Programmering en het team Pre-project en Advisering.

Beleid: in 2019 is gestart met de uitvoering van het transitieplan in lijn met de informatievisie en de sourcing strategie. Binnen het programma ICT Verandert! zijn diverse scenario's uitgewerkt waarbij het functionele domein scenario door de stuurgroep is bekrachtigd voor de uitwerking van het jaarplan 2020.

Informatiebeveiliging: in 2019 is wederom veel inspanning gestoken in de (jaarlijkse) auditspanningen en de maatregelen als gevolg daarvan. Daarnaast is de campagne doorgelopen voor informatiebeveiligingsbewustzijn en zijn er meerdere bestuurlijke sessies met diverse raden en auditcommissies gehouden over informatiebeveiliging.

Architectuur: veel werk zit in het vertalen van de architectuurprincipes naar Project Start Architecturen. Deze zijn noodzakelijk om alle ontwikkelingen een plek te geven zodat op een veilige en verantwoorde manier gegevens kunnen worden uitgewisseld binnen en buiten de Drechtsteden. Belangrijk onderdeel daarvan is het stelsel van Binnengemeentelijke Gebruik van Basis- en Kernregistraties. Vanuit diverse wettelijke verplichtingen over het vastleggen van wie welke informatie wanneer en onder welke voorwaarden mag gebruiken of inzien, ontstaat veel noodzakelijke administratieve last. In 2019 is met name energie gestoken in de verdere uitwerking van het jaarplan 2020 van het programma ICT Verandert!

Projecten: in 2019 zijn middels de storyboard aanpak een groot aantal ideeën van uiteenlopende aard vertaald naar concrete behoefte en consequenties van de beoogde verandering/ontwikkeling. Op basis van het motto: *alles kan, maar we maken wel de consequenties inzichtelijk!* Centraal daarbij staan storyboards. Een visuele weergave van het te realiseren idee. De eigenaar van het idee blijft in

het hele proces aan het stuur. Daarmee krijgt de lijn weer het stuur in handen en is invulling gegeven aan de behoefte aan een nieuwe koers in lijn met de visie met meer ruimte voor lokale ambitie en initiatieven en realisatiekracht. Verder is vanuit de diverse disciplines advies en ondersteuning geleverd bij de lopende projecten binnen het Regionaal Projecten Portfolio en het Service Centrum ICT.

Leveranciersmanagement: in 2019 is net als voorgaande jaren doorgepakkt ingezette leveranciersstrategie. De markt voor softwareleveranciers voor gemeenten is zich steeds verder aan het consolideren (minder partijen en minder productlijnen) rondom een beperkt aantal investeringsmaatschappijen. Met deze partijen zijn we intensief in gesprek. Hier kunnen we nadrukkelijk de kracht van het samenwerkingsverband inzetten. We vertegenwoordigen alle schalen van gemeenten (behalve de G4) en samen zijn we groter dan de 5^e gemeente van Nederland. Die leveranciersstrategie wordt door de investeringsmaatschappijen onderkend en gewaardeerd. Hierdoor zijn we in staat de doorontwikkeling van deze bedrijven mee te bepalen en daarmee de doorontwikkeling van de dienstverlening die we aan onze inwoners kunnen bieden.

Onder de noemer 'CIO Meetup' zijn ook dit jaar drie goed bezochte seminars georganiseerd rond de onderwerpen:

- Transitie en innovatie;
- Digitale Identiteit;
- Common Ground en Cybersecurity!

Tijdens deze seminars vertellen medewerkers van het CIO office met hulp van experts over de nieuwste ontwikkelingen en ervaringen in het Informatiedomein en de vertaling hiervan in de Drechtsteden.

Wat heeft het gekost?

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2019			Realisatie 2019			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	1.429	1.429	-	1.429	1.429	-	-	-	-
Mutaties reserve	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat	1.429	1.429	-	1.429	1.429	-	-	-	-

Resultaatanalyse

Toelichting:

Er zijn geen afwijkingen te melden, er is geen resultaat op dit onderdeel.

2.4. Algemene dekkingsmiddelen

(bedragen x € 1.000)

	Actuele begroting 2019			Realisatie 2019			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten	-	-	-	34	34	-	34	34	-
Mutaties reserve	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Resultaat	-	-	-	34	34	-	34	34	-

Resultaatanalyse

(bedragen x € 1.000)

Toelichting	Omschrijving afwijking	I/S	Voordeel	Nadeel	Saldo	Gemeente
	Lasten					
A.	Bedrijfsvoering	I	-	34	-34	Alle zeven
	<i>Subtotaal</i>		-	34	-34	
A.	Saldo resultaatbepaling/ hogere bijdragen gemeenten	I	34	-	34	Alle zeven
	<i>Subtotaal</i>		34	-	34	
	Saldo van baten en lasten		34	34	-	
	Mutaties reserve		-	-	-	
	Resultaat		34	34	-	

Toelichting:

A. Bedrijfsvoering

De toename van deze lasten wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de stijging van de huisvestingslasten. Het budget voor huisvestingslasten was bij de opstelling van de 2^e bestuursrapportage 2019 zo goed als verbruikt. Verwacht werd echter dat de huisvestingslasten binnen de begroting zouden blijven. Door onverwachte, extra onderhoudskosten (airco's en brandmeldinstallatie) is er toch sprake van een relatief kleine overschrijding op het budget voor de huisvestingslasten.

2.5. Overhead

Op basis van het BBV wordt in de financiële begroting de post overhead afzonderlijk opgenomen. De opbouw per begrotingsprogramma is als volgt:

Begrotingsprogramma	Actuele begroting 2019			Realisatie 2019			Afwijking		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Beleid en bestuur	2.115	-	-2.115	2.148	-5	-2.153	33	-5	-38
Regiogriffie	-	-	-	48	-	-48	48	-	-48
Sociale Dienst	19.270	-	-19.270	19.399	129	-19.270	129	129	-
Bedrijfsvoering:									
Ingenieursbureau	1.900	-	-1.900	1.895	156	-1.739	-5	156	161
Servicecentrum	51.049	50.902	-147	50.192	50.814	622	-857	-88	769
Gemeentebelastingen	2.212	-	-2.212	2.203	36	-2.167	-9	36	45
Bureau Drechtsteden	1.429	1.429	-	1.429	1.429	-	-	-	-
Subtotaal bedrijfsvoering	56.590	52.331	-4.259	55.719	52.435	-3.284	-871	104	975
Totaal	77.975	52.331	-25.644	77.314	52.559	-24.755	-661	228	889

2.6. Bedrag heffing vennootschapsbelasting

In samenwerking met onze fiscalist zijn we tot een inschatting van de vennootschapsbelasting voor 2016 en 2017 gekomen. We verwachten geen vennootschapsbelasting te hoeven betalen over de jaren 2018 en 2019. De definitieve aanslag vennootschapsbelasting kan afwijken van het nu ingeschatte bedrag.

3. Verplichte paragrafen

3.1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen geeft de relatie aan tussen de risico's waar geen maatregelen voor zijn getroffen en de capaciteit die de GRD heeft om deze niet-begrote kosten te kunnen dekken. Het weerstandsvermogen kan worden omschreven als de mate waarin de GRD in staat is om materiële tegenvallers op te kunnen vangen binnen de eigen begroting zonder dat het beleid hoeft te worden aangepast. De weerstandscapaciteit dient dus de continuïteit van de GRD te waarborgen. Reguliere risico's maken geen deel uit van de risico's die zijn opgenomen in deze paragraaf. Dit omdat hiervoor verzekeringen kunnen worden afgesloten dan wel door middel van het treffen van een voorziening ondervangen kunnen worden.

Uitgangspunt is echter dat het weerstandsvermogen voor de risico's bij de GRD wordt georganiseerd bij de deelnemende gemeenten. De GRD beschikt daarbij zelf niet over weerstandsvermogen in de vorm van reserves. De drie belangrijkste redenen hiervoor zijn:

1. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de financiering van de gemeentelijke taken, ook voor de taken die aan de GRD zijn overgedragen. Gemeenten zijn dan ook beter in staat het benodigde weerstandsvermogen integraal en efficiënt te bepalen en daarbij in te passen in het lokale beleid daarvoor. Hierbij wordt tevens onnodige reservevorming en daarmee onnodig beslag van financiële middelen voorkomen;
2. De keuze weerstandsvermogen op één plaats, bij de gemeenten, te organiseren geeft duidelijkheid. Indien bij de GRD ook reserves worden aangehouden blijft onzeker of die reserves wel nodig zijn, of ze groot genoeg zijn en/of wanneer gemeenten toch aangesproken gaan worden wanneer risico's zich voordoen;
3. Besluitvorming is eenvoudiger. Door de keuze bij de GRD geen reserves aan te houden voor het organiseren van weerstandsvermogen, zullen bij positieve exploitatieresultaten de overblijvende middelen terugvloeien naar de gemeenten. Bij negatieve exploitatieresultaten volgt een aanvullende gemeentelijke bijdrage.

In bijzondere situaties blijft de mogelijkheid van reservevorming bestaan, maar dan niet als onderdeel van het organiseren van weerstandsvermogen. Voorbeelden hiervan zijn fondsvorming, budgetoverheveling, tijdelijke negatieve reserves. De Drechtraad beslist op individuele basis over het vormen van zo'n bestemmingsreserve en over de omvang, opbouw en aanwending.

(bedragen x € 1.000)

	2015	2016	2017	2018	2019
Algemene reserve	481	481	-700	-294	-269
Exploitatiereserves	1.039	1.042	164	-	-
Bureau Drechtsteden	194	194	-	-	-
Regiogriffie	-	10	-	-	-
Sociale Dienst Drechtsteden	250	250	-	-	-
Servicecentrum Drechtsteden	331	331	-	-	-
Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden	164	257	164	-	-
Onderzoekcentrum Drechtsteden	100	-	-	-	-

Bestemmingsreserves	3.664	2.155	596	964	964
Bestemmingreserve BWS subsidie.	542	465	-	-	-
Innovatiereserve BDS	187	187	-	-	-
Reserve Groeiagenda 2014-2018	-	-	110	400	200
Innovatiereserve SDD	268	221	209	209	209
Innovatiereserve Leertuinen SDD	-	299	246	208	178
Programmareserve minimabeleid	186	186	-	-	-
Reserve inkomensdeel WWB	1.177	-	-	-	-
Frictiereserve IBD	-	-	-366	-	-
Frictiereserve SCD	1.304	797	397	147	-
Totaal	5.184	3.678	60	670	587

In onderstaande tabel zijn de risico's opgenomen die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. In de derde kolom is de kans waarop een risico zich kan voordoen weergegeven. Indien de kans zeer groot is, dan is de kans dat een risico zich voordoet 90%, 80% bij een grote kans, 50% bij een gemiddelde kans, 30% bij een kleine kans en 10% bij een zeer kleine kans.

(Bedragen x € 1.000.000)

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact	Opmerking en sturing
SDD	Bestandsontwikkeling inkomensondersteuning	Gemiddeld	€ 0,15	Bij de 2 ^e bestuursrapportage 2019 is uitgegaan van de geprognosticeerde eindstand van 6.218. De eindstand 2019 is 6.237. De hogere beginstand in 2020 heeft, bij een verder gelijk blijvend begroot verloop, een financieel effect in 2020.
SDD	Vangnetregeling	Gemiddeld	€ 0,55	Op basis van de realisatie 2018 is voor het jaar 2018 een verzoek gedaan tot een uitkering in het kader van de Vangnetregeling van € 3,5 mln. Rekening houdend met geconstateerde fouten/onzekerheden van € 0,8 mln. is de aanvraag € 2,7 mln. Deze aanvraag is toegekend. De aanvraag over 2019 zal € 1,1 mln. (geen rekening gehouden met eventuele fouten/onzekerheden) zijn. Dit bedrag is als maximale omvang als risico opgenomen. Of het zal leiden tot een werkelijke uitkering en hoe hoog deze zal zijn, zal op zijn vroegst in het vierde kwartaal van 2020 bekend worden.
SDD	Ontwikkeling macrobudget	Gemiddeld	€ 0,5	De toegekende budgetten 2019 lieten per saldo (voorlopig naar definitief) een daling zien. Voorlopig 2020 laat t.o.v. definitief 2019 een stijging zien. De ontwikkeling van het macrobudget en de wijze van verrekening zijn echter met onzekerheid omgeven. Daarnaast lopen er bezwaren tegen de BUIG-beschikkingen. Wanneer hier uitspraak over zal worden gedaan nu nog niet te voorspellen (zie tekst paragraaf Werk en Inkomen, Breed Offensief en BUIG). Wat de eventuele financiële effecten zullen zijn is nu nog niet te voorspellen.
SDD	Baanbrekend detacheren	Gemiddeld	€ 1,0	Vanaf 2019 is het detacheren via Werzaam uitgefaseerd en is de nieuwe BV Baanbrekend detacheren gestart. Deze fase bracht extra kosten met zich mee. Ook in 2020 wordt er door Drechtwerk geen gebruik gemaakt van de BV, waardoor de overheadkosten volledig ten laste van het Participatiebudget komen.
SDD	Lager bereik SMS kinderfonds	Gemiddeld	€ 0,1	Het aantal te bereiken kinderen door SMS kinderfonds blijft achter op de doelstelling van het aantal te bereiken kinderen. We verwachten dat het bereik 2019 nagenoeg gelijk zal zijn aan het bereik van 2018.
SDD	Wmo huishoudelijke ondersteuning	Groot	€ 1,0	Bij de Wmo huishoudelijke ondersteuning spelen een aantal zaken waarvan we verwachten dat hierdoor de uitgaven voor gemeenten zullen toenemen. Een van die dingen is de invoering van het abonnementstarief voor eigen bijdragen. Het kabinet heeft met ingang van 2019 een uniform tarief van € 17,50 per vier weken voor de eigen bijdrage aan Wmo-voorzieningen in te voeren. In 2019 is mede als gevolg van de aanzuigende werking het klantenbestand met 22% gestegen. Door een combinatie van de vergrijzing, de beweging naar langer zelfstandig thuis wonen en de invoering van het abonnementstarief voor de eigen bijdrage zal het beroep op de huishoudelijke ondersteuning komende jaren verder toenemen. Daarnaast wordt in 2020 de Wmo huishoudelijke ondersteuning opnieuw aanbesteed. De SDD is dan gehouden om bij de vaststelling van de tarieven uit te gaan van de nieuwe HV-loonschalen en overeengekomen CAO-afspraken. De verwachting is dat de tarieven als gevolg hiervan verder zullen oplopen. In de meerjarenbegroting 2021-2023 is rekening gehouden met constante prijzen, ten opzichte van 2020, van zorg die klanten afnemen. Ook heeft de CRvB in 2019 een uitspraak gedaan inzake

				resultaatfinanciering bij huishoudelijke ondersteuning. De rechter oordeelde dat gemeenten in feitelijke uren moeten indiceren en niet in het te behalen resultaat. Momenteel wordt nog onderzocht wat de gevolgen zijn voor het huidige model resultaatfinanciering en de onderliggende contracten met de zorgaanbieders. Als laatste zullen ook de apparaatskosten mee stijging met de stijging van het aantal voorzieningen huishoudelijke ondersteuning.
SDD	Wijkhopper	Klein	€ 0,1	In de business case van de Wijkhopper is het financiële voordeel begroot op € 0,2 miljoen in 2020, oplopend naar € 0,5 miljoen in 2021. Het voordeel zal niet in zijn volledigheid worden gerealiseerd wanneer: <ul style="list-style-type: none"> • De doelgroep geen of in mindere mate beroep zou doen op de Wijkhopper; • Als er minder chauffeurs kunnen worden ingezet via Baanbrekend Drechtsteden; • Wanneer er concurrentie van andere vervoerders gaat ontstaan.
SCD	Klant, zaak en archief systeem	Groot	€ 0,2	Het nieuwe pakket klant-, zaak- en archiefsysteem leidt mogelijk tot veranderende beheerlasten bij de invoering (ICT beheer, DIV- beheer en onderhoudskosten pakket). Naast beheerlasten is het proces tot invoering van het nieuwe systeem een risico voor de bedrijfsvoering. Om dit risico te beheersen wordt een implementatievoorstel opgesteld.
SCD	Korting 2% op de gemeentelijke bijdragen door verlaging ICT budgetten	Groot	€ 0,3	Op basis van de analyse van de rekeningresultaten tot 2018 is in 2019 een korting van 2% toegepast op de gemeentelijke bijdragen aan het SCD (€ 617.000). Deze korting is in de primaire begroting 2020 structureel gemaakt. De veronderstelling daarbij is dat er in 2020 (en de jaren daarna) een onderschrijding zal zijn op het ICT-budget, door de transitie in het kader van ICT Verandert! Er wordt binnen ICT Verandert! gestuurd om de mogelijkheid te creëren voor een structurele verlaging van de ICT-kosten, maar er is geen zekerheid dat die verlaging vanaf 2020 in deze omvang kan worden gerealiseerd. De korting is te beschouwen als een voorschot op de jaarafrekening en wordt daarom verrekend bij het uiteindelijke rekeningresultaat. Dit risico is opgenomen met een impact van € 0,3 miljoen (50% van het kortingsbedrag).
Totaal			€ 3,9	

Openstaande positieve risico's (kansen)

(Bedragen x € 1.000.000)

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact	Opmerking en sturing
SCD	ICT op orde project	Klein	€ 0,1	Er is een openstaande vordering naar aanleiding van de rechtszaak van € 500.000. Eind 2018 is in hoger beroep het vonnis bekrachtigd. Intussen is een aantal acties ingezet om het geld daadwerkelijk in handen te krijgen. Zo is er conservatoir beslag gelegd en is een en ander voorgelegd aan de (fraude) verzekeraar. De impact bedraagt 20% van € 500.000 = € 100.000.
Totaal			€ 0,1	

Financiële kengetallen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat gemeenten en gemeenschappelijke regelingen voortaan een basis set van vijf financiële kengetallen moeten opnemen in de begroting en de jaarrekening. Het betreft hier schuldquota leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit. Gezien het feit dat de GRD geen grondexploitatie heeft en gemeentelijke belastingen heft, zijn deze kengetallen niet opgenomen. Naast de door de BBV voorgeschreven kengetallen, is tevens de weerstandsratio toegevoegd.

	Realisatie 2018	Begroting 2019	Realisatie 2019
Netto schuldquote	4%	4%	3%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	4%	4%	3%
Solvabiliteitsratio	1%	1%	2%
Structurele exploitatieruimte	0,1%	-0,1%	0,1%
Weerstandsratio	1,68	Niet bekend	0,08

Netto schuldquote

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de GRD ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Een percentage tussen de 0% en 100% is voldoende. Een quote boven de 130% is een indicatie voor een te hoge schuld. De norm houdt in dat de netto schuldquote ruim onder de 130% dient te zijn wanneer zij voornemens is een grote investering te doen. De GRD heeft een netto schuldquote van 3%. Dit geeft aan dat de GRD in staat is om met haar eigen middelen aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Om inzicht te verkrijgen in hoeverre er sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote weergegeven zonder en met correctie voor verstrekte leningen. Met correctie voor leningen bedraagt de netto schuldquote van de GRD 3%.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de GRD in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsrisico wordt verstaan: het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Normaal bevindt het solvabiliteitsratio zich tussen de 30% en 80%. De GRD heeft een ratio van 2% wat zou aangeven dat het bezit van de GRD relatief zwaar belast is met schuld. Kijkende naar de wijze waarop de GRD is gefinancierd, is een lage solvabiliteitsratio conform de verwachtingen. Immers, conform het beleidskader risicomanagement en weerstandsvermogen mag de GRD een beperkte structurele weerstandscapaciteit in de vorm van reserves aanhouden. Hierdoor heeft de GRD een beperkt eigen vermogen. Wel heeft de GRD relatief hoge bezittingen in de vorm van ICT-activa.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is een maatstaf voor het verschil tussen structurele baten en lasten met in achtname van beperkingen en verruiming van de exploitatie door dotatie en onttrekking aan reserves. De maatstaf geeft aan welke structurele ruimte de gemeente heeft om de eigen lasten te dragen. Er is geen VNG norm voor het niveau van dit kengetal.

Weerstandsratio

Het weerstandsratio geeft de verhouding tussen de risico's en het weerstandsvermogen van de GRD. Het weerstandsvermogen bestaat uit het totaal van de reserves, post onvoorzien en de stille reserves. De GRD heeft geen post onvoorzien en stille reserves. Dit betekent dat de weerstandscapaciteit gelijk is aan de omvang van de reserves, ofwel € 318.000. Het totaal van de risico's bedraagt € 3.800.000. Hiermee is de weerstandsratio gelijk aan 0,08. De ratio is onvoldoende. Uitgangspunt is echter dat het weerstandsvermogen voor de risico's bij de GRD wordt georganiseerd bij de deelnemende gemeenten. In de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen van de GRD is vastgelegd dat de weerstandscapaciteit van de GRD een incidenteel karakter heeft en op zeer beperkte basis structurele capaciteit (in de vorm van reserves) wordt georganiseerd. In bijzondere situaties blijft de mogelijkheid van reservevorming bestaan, maar dan niet als onderdeel van het organiseren van weerstandsvermogen. Gevolg hiervan is dat gemeenten direct aangesproken worden indien financiële tegenvallers van enig omvang zich voordoen.

COVID-19

De uitbraak van COVID-19 (corona) eind februari 2020 heeft een enorme impact op ons allemaal. De wereldwijde pandemie leidt tot ongekende omstandigheden. Voor de aanpak van COVID-19 kijken wij wat we, aanvullend op de landelijke maatregelen van het Rijk, kunnen doen. Dit raakt veel beleidsterreinen van onze organisatie. We streven naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen en naar zoveel mogelijk continuïteit van de reguliere werkzaamheden en van noodzakelijke (digitale) besluitvorming en hebben daarvoor de nodige interne maatregelen genomen.

Hieronder is een impactanalyse opgesteld waarin gevolgen en, indien van toepassing, acties als gevolg van de coronacrisis in kaart worden gebracht. Wat deze crisis in termen van extra kosten en risico's voor de GRD gaat betekenen, onder andere ook vanuit de genomen kabinetsmaatregelen en steun vanuit het Rijk, is bij het opmaken van de jaarstukken 2019 nog niet te kwantificeren.

Impactanalyse COVID-19 GRD

Impact COVID-19 op:	Impact?	Toelichting	Dochter
Balans			
Materiële vaste activa – investeringen met economisch nut	Nee	De kapitaalgoederen van de GRD bestaan grotendeels uit investeringen in ICT-middelen. Op de ICT-middelen is geen effect te verwachten voor de waardering door COVID-19.	SCD
Financiële vaste activa – kapitaalverstrekkingen deelnemingen	Ja	Door tegenvallende resultaten als gevolg van de coronacrisis bestaat het risico dat bij een faillissement van verbonden partijen het ingebrachte kapitaal niet wordt terugbetaald.	GRD
Financiële vaste activa – leningen aan deelnemingen	Ja	Door tegenvallende resultaten als gevolg van de coronacrisis bestaat het risico dat bij een faillissement van verbonden partijen verstrekte leningen niet worden terugbetaald.	GRD
Onderhanden werk	Nee	Op de waarde van het OHW heeft de coronacrisis naar verwachting geen effect. Een mogelijk toekomstige effect op het IBD is dat we (Nederland) in een crisis komen en daardoor de projectbudgetten in omvang zullen slinken (op grond van budgettaire keuzes). Dordrecht, Zwijndrecht en HG hebben echter expliciet aangegeven de projecten, zoals deze nu draaien zoveel mogelijk doorgang te laten hebben in het belang van de aannemers. In personele bezetting is het IBD flexibel genoeg om tijdig en snel te kunnen handelen om deze te laten meebewegen met de trend in de markt.	IBD
Waardering van debiteuren	Ja	In de methodiek van de waardering van de dubieuze debiteuren maakt de SDD bewust gebruik van het meerjarig gemiddelde voor terugbetalingsgedrag, omdat dit door de economische situatie van dat moment anders zou fluctueren. De coronacrisis zal dus wellicht enig effect hebben, maar de impact zal beperkt zijn, omdat we al betalingsgedrag in slechtere economische tijden in het meerjarig gemiddelde van de voorziening hebben meegenomen.	SDD
Risico's en weerstandsvermogen	Nee	Uitgangspunt is dat het weerstandsvermogen voor de risico's bij de GRD wordt georganiseerd bij de deelnemende gemeenten. De GRD beschikt daarbij zelf niet over weerstandsvermogen in de vorm van reserves.	GRD
Exploitatie			
Rechtmatigheid/ getrouwheid subsidies	Nee	Op dit moment heeft BDS twee subsidieregelingen. Eén daarvan is de subsidieregeling MKB katalysatorfonds. Deze liep tot en met 2019. Het grootste deel van de subsidies is voorgaande jaren afgerond. In 2020 worden de laatste beschikkingen definitief afgerekend. De andere subsidieregeling is een regeling voor kleine gedrag gerelateerde verkeersveiligheid maatregelen Drechtsteden. Deze geldt voor de jaren 2020 en 2021. De subsidieregeling staat alleen open voor de zeven Drechtstedengemeenten. Voor beide regelingen worden geen problemen verwacht.	BDS
Rechtmatigheid/ getrouwheid subsidies	Nee	De SDD vertrekt nauwelijks subsidies. De coronacrisis heeft geen effect op de paar subsidie die worden versterkt, bijvoorbeeld aan klantenraad.	SDD
Wmo	Ja	Hierover zijn, mede op basis van landelijke afspraken, door de SDD afspraken gemaakt met de zorginstellingen. Zij krijgen voor de (aangepaste) zorg doorbetaald. De financiële impact voor zorginstellingen is dat ook beperkt.	SDD

Bijstandsuitkeringen	Ja	Het aantal bijstandsuitkeringen zal in 2020 stijgen. Hiervan hebben we al de eerste indicaties. Door de maatregelen rondom het coronavirus zal de economie een flinke klap krijgen. Dit zal leiden tot extra instroom in de bijstand van ondernemers die een beroep doen op de zogenaamde Tozo-regeling. Voor de nieuwe steunmaatregelen zijn aparte financieringsafspraken met het Rijk gemaakt.	SDD
Minimabeleid	Ja	Uitkeringen 2020 zullen als gevolg van de coronacrisis naar verwachting stijgen.	SDD
Overige opbrengsten			
Overige opbrengsten	Ja	Opbrengsten, bijvoorbeeld eigen bijdragen CAK zullen in 2020 als gevolg van COVID-19 waarschijnlijk teruglopen.	SDD
Trainingscentrum	Ja	Door de uitbraak van COVID-19 zal de omzet van het trainingscentrum afnemen. De impact is overigens beperkt.	SCD
Verlies inkomsten aanmaningen en dwangbevelen	Ja	De GBD heeft inkomsten uit aanmaningen en dwangbevelen (€ 350.000 per jaar). Gelet op coulancregelingen en versoepelde invordering verwachten we een aanmerkelijke vermindering van deze inkomsten.	GBD
Landmeetkunde	Ja	De GBD ontvangt inkomsten uit landmeetkundige activiteiten. Op dit moment zitten we op schema. Niet te voorzien is in hoeverre maatregelen de mogelijkheid voor deze activiteit gaan belemmeren.	GBD
Baten aanvullende dienstverlening OCD en SDC	Ja	Aandacht voor monitoring en evaluatie van de impact van het COVID-19 virus zal minder capaciteit bieden voor de uitvoering van de aanvullende dienstverlening. Dit naast de verwachting dat de vraag naar 'andere' opdrachten ook zal afnemen.	GBD
Overige onderwerpen			
Bedrijfsvoering	Ja	De coronacrisis heeft impact op onze bedrijfsvoering. Deze is aangepast aan meer digitaal werken (werken op afstand).	GRD
Productieverlies	Ja	Voor de 1,5 meter maatschappij/ organisatie, zal gezocht moeten worden naar nieuwe manieren van werken. Het inregelen en inbedden in de organisatie kan leiden tot productieverlies. Naast het inregelen kan de 1,5 meter organisatie ook effect hebben op bijvoorbeeld het verloop van het ziekteverzuim. Dit effect is op dit moment nog niet zichtbaar.	GRD
Piek capaciteit	Ja	Extra capaciteit noodzakelijk om de piek vraag voor met name communicatie op te vangen. Daarnaast moet ICT een beperkte investering doen om werken op afstand voor een grote groep mogelijk te maken.	SCD
Bedrijfskritische processen	Ja	Het SCD heeft een impactanalyse opgesteld voor de bedrijfskritische processen met de daarbij behorende maatregelen/ acties.	SCD
Heffen en invorderen	Ja	Extra maatregelen richting inwoners en bedrijven vragen meer werk. Zowel voor de kant van heffingen als voor specifieke invorderingsacties.	GBD
Bezwaar en Beroep	Ja	Hoofd B&B (0,5 fte) wordt volledig vrijgemaakt voor OCD-werkzaamheden. Tijdelijke inhuur dit jaar (2020) is reeds georganiseerd. Zeker gelet op de al gemelde toename van WOZ-bezwaarschriften onontkoombaar.	GBD
Productieverlies	Ja	Hoewel we trachten dit zoveel mogelijk te voorkomen zal moeten blijken of we de productie op peil kunnen houden. Bij teveel verlies is administratieve inhuur nodig. Het gaat hier om wettelijke taken (inclusief het GEO-domein).	GBD

3.2. Bedrijfsvoering

3.2.1. Algemeen

Bureau Drechtsteden

Het afgelopen jaar is gebruikt om veranderingen binnen Bureau Drechtsteden per 1 januari 2020 voor te bereiden en zorgvuldig af te handelen. Het betreft de overheveling van de medewerkers van Bureau Drechtsteden naar de gemeente Dordrecht, die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de meervoudig lokale taken op ruimtelijk economisch vlak. Daarnaast betreft het medewerkers van het CIO office, die vanuit Bureau Drechtsteden zijn ondergebracht bij het Service Centrum Drechtsteden. Hierdoor is er smaller Bureau Drechtsteden overgebleven dat zich bezighoudt met de kerntaken van de GRD zoals benoemd in het rapport-Deetman, de bestuursadvisering en de bestuurs- en concernondersteuning.

Regiogriffie

In 2019 is onder meer gewerkt aan:

- Communicatie: in 2019 zijn het nieuwe raadsinformatiesysteem en de vergader-app GemeenteOplossingen (GO) ingevoerd;
- De pilot van 2018 met een maandelijks uitzending via lokale tv van 'Rechtstreeks uit de Drechtraad' is niet voortgezet.
- Uitwerking proces commissie Deetman: in 2019 is een nieuwe werkwijze in gang gezet, in vervolg op het rapport-Deetman.

Een relatief kleine griffie is kwetsbaar bij uitval. Een goede vervangingsregeling voor alle griffiemedewerkers is essentieel. Hierbij worden sluitende afspraken gemaakt binnen de regiogriffie, met het Bureau Drechtsteden en, indien mogelijk, met collega-griffies in de Drechtsteden.

Dochter	Omschrijving	Kans	Impact	Opmerking en sturing
Regiogriffie	Ziekteverzuim griffier			Vervanging voor de dagelijkse gang van zaken geschiedt door de griffiemedewerker. Vervanging voor de Drechtraadsvergaderingen geschiedt door de plaatsvervangend regiogriffier.
Regiogriffie	Ziekteverzuim of vacature raadsadviseur			Vervanging geschiedt door de regiogriffier en de griffiemedewerker.
Regiogriffie	Ziekteverzuim griffiemedewerker			Vervanging geschiedt door de regiogriffier. Vervanging van facilitaire en praktische ondersteuning geschiedt door personeel van het Bureau Drechtsteden.

Ingenieursbureau Drechtsteden

In 2019 heeft het IBD de uitgangspunten van het ondernemingsplan 2018-2020 vertaald naar acties in het jaarplan 2019. De externe ISO 9001-2015 audit is goed verlopen. Het opleidingsplan 2019 is opgesteld. Bureau breed zijn algemene opleidingen zoals workshop integriteit en training helder communiceren gevolgd. Er zijn specifieke trainingen gevolgd op het gebied van de thema's 3D modelleren, klimaatadaptatie, circulaire economie en datagestuurd werken. Drie medewerkers hebben de opleiding ambassadeur leefbare stad met goed gevolg afgerond. Ook volgden meerdere medewerkers specifieke vaktechnische opleidingen. Er zijn ook workshops, themabijeenkomsten en excursies georganiseerd waar we onze kennis delen en vergroten.

De vaste formatie bleek ook in 2019 niet toereikend om het vele werk te kunnen uitvoeren. Er is daarom weer een groot beroep gedaan op de inzet van de flexibele schil. Afhankelijk van de omvang van het werk kan deze flexibele schil in de tijd meebewegen met de werkvoorraad. De eisen die de wet DBA, of de opvolger daarvan, stelt beperkt wel de inzet van flexibele medewerkers voor langere tijd. Totaal zijn 38 fte (58 personen) gedurende 2019 ingehuurd afgezet tegenover de vaste bezetting van 39 fte.

Voor specialistische onderzoeksvragen werkt IBD al lange tijd samen met de markt. Eind 2017 heeft de Europese aanbesteding van Ingenieursdiensten geleid tot contractering van vijf ingenieursbureaus die op concurrentiebasis diensten zullen leveren aan het IBD. Ook in 2019 heeft het IBD gebruik gemaakt van deze samenwerkingsovereenkomst door bij 24 projecten samen uitvoering te geven aan de contractvormingsfase.

In 2017 is een verrekensystematiek vastgesteld waarbij verwachte positieve exploitatieresultaten naar de eigenaren Dordrecht, Zwijndrecht en Hardinxveld-Giessendam terugvloeien in de vorm van een korting op het uurtarief voor de civieltechnische projecten. Gezien de omvangrijke productie in 2019 kon in totaal € 1,4 miljoen (bij de tweede bestuursrapportage begroot € 1,0 miljoen) korting terugvloeien naar de eigenaren.

Servicecentrum Drechtsteden

In de paragraaf programmaverantwoording (paragraaf 2.3.2.) 'Wat hebben wij bereikt?' wordt de ontwikkeling van de producten, diensten en bedrijfsvoering vermeld. Die onderwerpen geven een beeld van de ontwikkeling van de organisatie en de bedrijfsvoering.

3.2.2. Dienstverlening

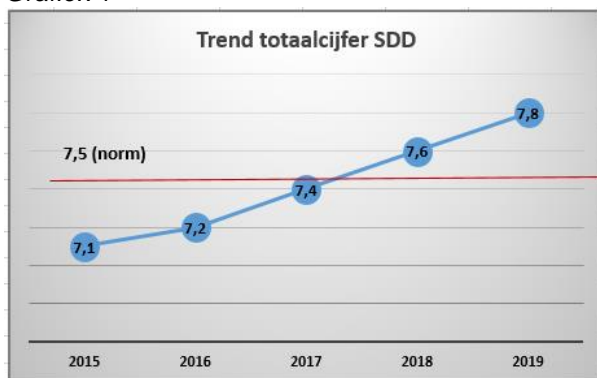
Regiogriffie

Afhankelijk van het vergaderschema verzorgde de Regiogriffie ook in 2019 nog 10 Drechtstedendinsdagen per jaar, inclusief de daartoe behorende Carroussels en vergaderingen van de Drechtraad. Vanaf 2020 zal de helft van het aantal Drechtstedendinsdagen worden ingevuld met onderwerpen uit de Groeiagenda. In de (commissies van de) Drechtraad is de regiogriffier de eerste adviseur van de voorzitter. Jaarlijks organiseert de regiogriffie een werkbezoek voor de leden van de Drechtraad.

Sociale Dienst Drechtsteden

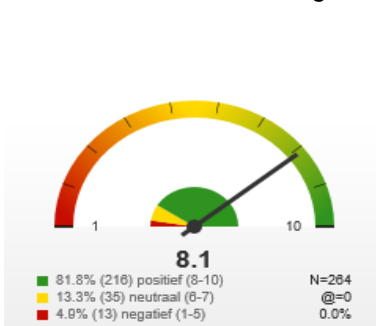
De klanttevredenheid is in 2019 verder gestegen naar gemiddeld een 7,8. Dat is ruim boven de norm van 7,5. Klanten zijn het meest tevreden over het informatie en adviespunt op het werkplein (8,1) en over de dienstverlening van Perspectief en Participatie (8). Alle gemeten onderdelen scoren boven de norm met uitzondering van de aanvraagprocedure voor een bijstandsuitkering (7,3). We zien op dit onderdeel dat het voor klanten niet altijd duidelijk is wat men kan verwachten van de sociale dienst en men voelt zich niet altijd geholpen.

Grafiek 1

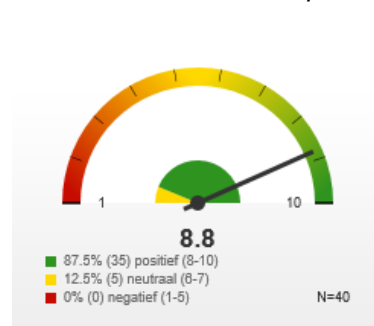

In 2019 is een herhaalmeting uitgevoerd onder alle bezoekers van het Werkplein. Hieruit blijkt dat men nog steeds erg tevreden is over de ontvangstruimte van de sociale dienst. In dit onderzoek is ook de tevredenheid van het Adviespunt Geldzaken gemeten. Deze service wordt hoog gewaardeerd door klanten en voorziet duidelijk in een behoefte.

Klanttevredenheid Ontvangstruimte SDD

Klanttevredenheid Adviespunt Geldzaken

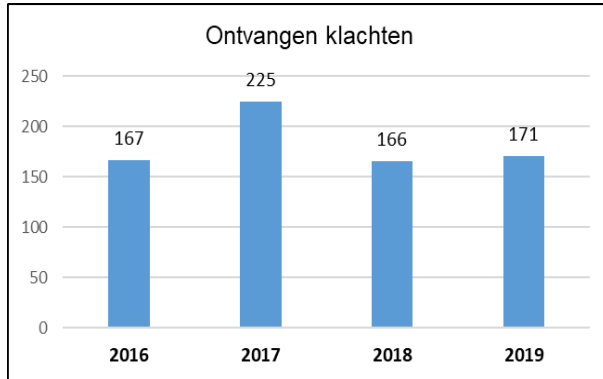

Het Werkplein draagt bij aan de afname van het aantal agressie incidenten. In 2019 waren er gemiddeld minder dan twee incidenten per maand. In 2018 was dit iets meer dan drie per maand en in 2017 was dit fors meer. Ook valt op de er in 2019 alleen sprake was van verbaal geweld en niet van fysiek. Het aantal pandverboden is in het afgelopen jaar ook meer dan gehalveerd.

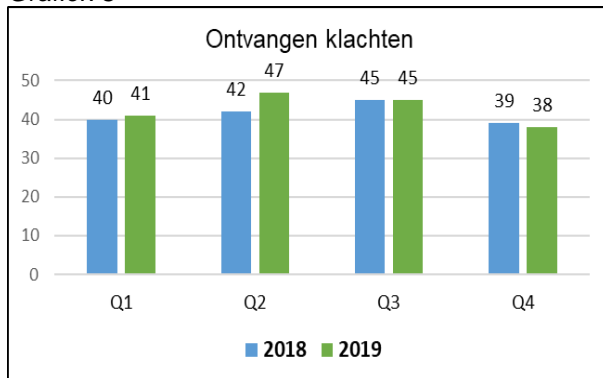
Klachten

Klachten zijn een belangrijk onderdeel van klantsignalen. In 2019 ontvingen we 171 klachten, dat is iets meer dan in 2018 (toen 166). De trend over meerdere jaren bezien is vrij stabiel, met een uitschieter in 2017 (zie grafiek 2). Het jaar 2019 geeft hetzelfde beeld als 2018 (zie grafiek 3).

Grafiek 2

Grafiek 3

Qua soort klachten is de top drie klachten in 2019 hetzelfde als in 2018; de meeste klachten gaan over de werkwijze (32%), de bejegening (20%) en het niet nakomen van afspraken (13%). In 2018 was het aandeel klachten over het niet nakomen van afspraken 18%, hier is dus sprake van een verbetering. Een klacht leidt altijd tot een gesprek met de klant en (wanneer van toepassing) met de medewerker die betrokken is. In 2019 was 59% van de afgehandelde klachten gegrond, wat aangeeft dat de klachtprocedure vaak terecht wordt ingezet. Gezien het enorme aantal klantcontacten op jaarbasis is dit helaas niet altijd te voorkomen.

Tijdige afhandeling van klachten is een speerpunt. De wettelijke afhandeltermijn is 6 weken, het streven is om klachten zoveel mogelijk binnen 3 weken af te handelen. In 2019 zijn van de 176 afgehandelde klachten 112 binnen drie weken afgehandeld. Zie de tabel voor de resultaten van de afgelopen jaren.

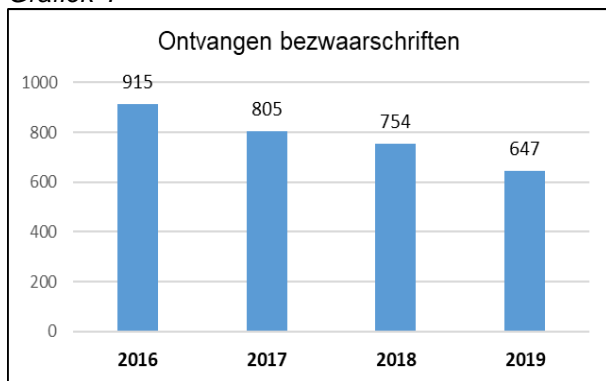
Tabel 1

	2017	2018	2019
Afgehandeld binnen 6 weken	87%	94%	92%
waarvan binnen 3 weken	52%	64%	64%

Bezwaarschriften

Bij de bezwaarschriften zien we al een paar jaar een daling aan de instroomkant die in 2019 doorzet, zowel in aantal (zie grafiek 4) als relatief (zie tabel 2). Niet eerder was de instroom van bezwaren zo laag. De instroom op het terrein van de zorg was in 2018 al laag, in 2019 is ook het aantal P-wet bezwaren (levensonderhoud en minimaregelingen) sterk afgenomen. Dat is niet alleen het effect van een daling van het aantal primaire besluiten, maar vooral van een kwaliteitsverbetering van de primaire besluiten.

Grafiek 4

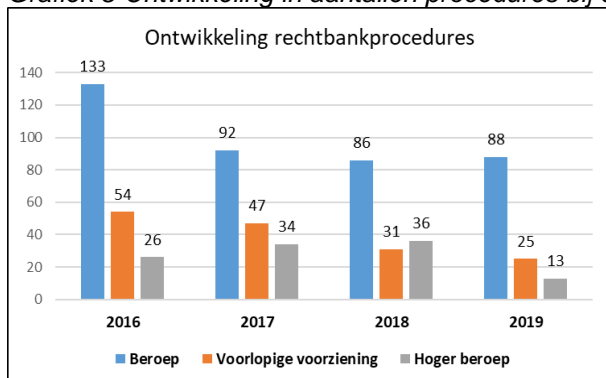
Tabel 2. Aantal bezwaarschriften in vergelijking met aantal primaire besluiten

	Periode	Aantal primaire besluiten	Aantal bezwaarschriften	Bezwaarschriften in verhouding tot het aantal primaire besluiten
<i>Besluiten P-wet, Wmo en schuldhulp</i>	2016	76805	839	1%
	2017	99965	692	0,7%
	2018	103116	688	0,7%
	2019	94124	483	0,5%

Over de hele lijn is ook het aandeel gegronde bezwaarschriften gedaald, van 30% in 2018 naar 23% in 2019. Vooral met betrekking tot besluiten over uitkeringen levensonderhoud (aanvragen en beëindigingen), opgelegde boetes en invordering van ten onrechte verstrekte bijstand is het aandeel gegronde bezwaren aanzienlijk kleiner geworden. Ook het lage aantal gegronde bezwaren is een indicatie voor een toenemende verbetering van de primaire besluiten.

In lijn met de daling van het aantal bezwaarprocedures is er ook een daling in het aantal beroepsprocedures (voorlopige voorziening, beroep en hoger beroep). Wel valt op dat de daling van het aantal bezwaren nauwelijks effect heeft op het aantal beroepszaken bij de rechtbank (zie grafiek 5).

Grafiek 5 Ontwikkeling in aantallen procedures bij de rechtbank

Ingenieursbureau Drechtsteden

De (uren)omzet (inclusief verrekenende korting aan eigenaren) 2019 van het IBD bedraagt in totaal € 7,7 miljoen. Het aandeel van de grootste Drechtsteden-opdrachtgever hierin is als volgt gerealiseerd:

- Dordrecht € 5,5 miljoen (2018: € 5,8 miljoen);
- Zwijndrecht € 1,3 miljoen (2018: € 1,3 miljoen);
- Hardinxveld-Giessendam € 0,1 miljoen (2018: € 0,1 miljoen);
- Hendrik-Ido-Ambacht € 0,2 miljoen (2018: € 0,1 miljoen).

Uitkomsten klanttevredenheidsonderzoek (KTO) 2019

Onze klanten hebben in 2019 een Klant Tevredenheid Onderzoeken (KTO's) ingevuld die in lunchbijeenkomsten door opdrachtgevers en projectleiders zijn besproken. Deze uitwisseling is positief ervaren en zal ook in 2020 worden toegepast. We leren van onze goede punten, maar we

leren ook van onze ontwikkelpunten. De respons op de door het IBD uitgezette enquêtes is laag, ondanks herhaaldelijke verzoeken. Het gemiddelde rapportcijfer van het KTO was 7,2. Ons normcijfer is minimaal een 7,0. Het gemiddeld cijfer in 2018 was 7,5. Hieruit blijkt een kleine afname. Met gemeente Zwijndrecht is een bespreking gehouden over de uitkomst, waarbij de gegeven (deel)cijfers zijn genuanceerd. In de onderstaande tabel hebben we de oorspronkelijke cijfers laten staan. Voor het IBD was het lagere gemiddelde een aanleiding om, samen met onze opdrachtgevers, verbeteracties te benoemen en te implementeren. Zo hebben we het proces van deelfaseringen aangescherpt en hebben we de genomen verbeteracties teruggekoppeld aan de belanghebbenden. In de aankomende periode verwachten we dat dit een positief effect zal hebben op het rapportcijfer. Ook in 2020 zal worden aangesloten bij overleggen van opdrachtgevers om terugkoppeling te geven van ondernomen acties naar aanleiding van de evaluatiebesprekingen en verbetervoorstellen te bespreken.

KTO's in jaar	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Aantal	15	11	2	1	1	1	18	13
Vragen	Dordrecht	Dordrecht	Zwijndrecht	Zwijndrecht	Derden	Derden	Eindtotaal	Eindtotaal
1. De totale offerte voor het project, inclusief deelloffertes en meerwerken.	7,9	7,6	8,0	8,0	10,0	8,0	8,0	7,7
2. Specificatie van en inzicht in de opbouw van de kosten IBD.	7,5	6,8	8,0	6,0	9,0	8,0	7,6	6,8
3. De planning van de werkzaamheden.	7,4	7,3	6,5	7,0	10,0	8,0	7,4	7,3
4. De voorbereiding, technisch ontwerp.	7,5	7,2	7,0	8,0	8,0	8,0	7,5	7,3
5. De servicekwaliteit bij de uitvoering van het project.	7,9	7,0	7,0	7,0	8,0	9,0	7,8	7,2
6. Het eindresultaat van de werkzaamheden IBD.	7,7	7,0	8,0	5,0	8,0	8,0	7,7	6,9
7. Prijs-Kwaliteit verhouding IBD.	6,7	6,1	7,0	7,0	8,0	7,0	6,8	6,2
8. De aanpak van de projectleider IBD.	7,7	7,6	7,0	7,0	8,0	8,0	7,6	7,6
9. Samenwerking en communicatie.	7,7	7,6	8,0	7,0	10,0	9,0	7,8	7,7
10. Projectbeleving Intern.	7,2	7,2	8,0	7,0	8,0	8,0	7,3	7,3
11. Projectbeleving Extern.	7,2	7,0	6,5	7,0	8,0	9,0	7,2	7,2
12. Totaalcijfer, samenvattend over de werkwijze van het IBD.	7,6	7,0	7,5	7,0	8,0	8,0	7,6	7,1
Eindtotaal	7,5	7,1	7,4	6,9	8,6	8,2	7,5	7,2

Servicecentrum Drechtsteden

Het SCD monitort de kwaliteit van onze dienstverlening op verschillende manieren. Bij onze partners halen we feedback op in periodieke gesprekken over de dienstverlening. Voor een aantal specifieke processen verzamelden we feedback van de klant aan de hand van de klantreismethode. Deze methode gebruiken we om onze dienstverlening vanuit klantperspectief te bekijken en verbeteringen aan te brengen.

De ingezette doorontwikkeling van het SCD, in samenspraak met de klantorganisaties, moet bijdragen aan een betere dienstverlening en klanttevredenheid.

3.3. Onderhoud kapitaalgoederen

De kapitaalgoederen van de GRD bestaan grotendeels uit investeringen in ICT-middelen. Eind 2016 is er door de Drechtraad een notitie vastgesteld in het kader van de verdeling van ICT-kosten over de eigenaren. Een onderdeel van de systematiek is het Meerjaren investeringsplan (MIP). Deze ICT-investeringen zijn momenteel nog een significant onderdeel van de totale ICT-kosten voor de Drechtsteden. Daarnaast is het van belang dat we met deze ICT-investeringen niet alleen de continuïteit van de ICT-voorzieningen borgen, maar tegelijkertijd de ICT-ambitie van de Drechtsteden kunnen realiseren. Het MIP beschrijft de methodiek, hoe structuur gegeven wordt aan de noodzakelijke vervangingen van de onderdelen uit de ICT-infrastructuur, maar ook hoe de strategische keuzes en ambitie op het ICT domein vertaald worden in de noodzakelijk investeringen. Het MIP werkt met jaarschijven die jaarlijks herijkt zullen worden in afstemming tussen SCD, CIO en eigenaren.

In 2018 en 2019 is beperkt uitvoer gegeven aan de investeringsplanning uit het MIP. Dit heeft met name te maken met de resultaten uit een tweetal onderzoeken die er liepen in 2017 in het kader van de IT sourcing. Uitkomsten van deze onderzoeken zijn in 2018 vertaald in een transitieplan 'ICT Verandert!' en dit plan heeft consequenties voor de investeringen in ICT-middelen van de Drechtsteden de komende jaren. Het transitieplan is inmiddels vastgesteld door het DSB. Hierbij wordt er (meer) voor gekozen om ICT als een dienst extern af te nemen (outsourcing). In 2018, 2019 en

verder zullen de eigen investeringen in de ICT-infrastructuur verder worden afgebouwd tot de noodzakelijke vervangingen om de continuïteit te borgen.

Daarnaast heeft de GRD kapitaalgoederen in de vorm van investeringen (verbouwingen) in de kantoorpanden die ook gebruikt worden voor huisvesting van de dochters. De GRD heeft voor die panden met de eigenaar, de gemeente Dordrecht, een huurcontract afgesloten. De onderhoudskosten van deze panden worden opgevangen binnen de exploitatie van de GRD.

3.4. Financiering

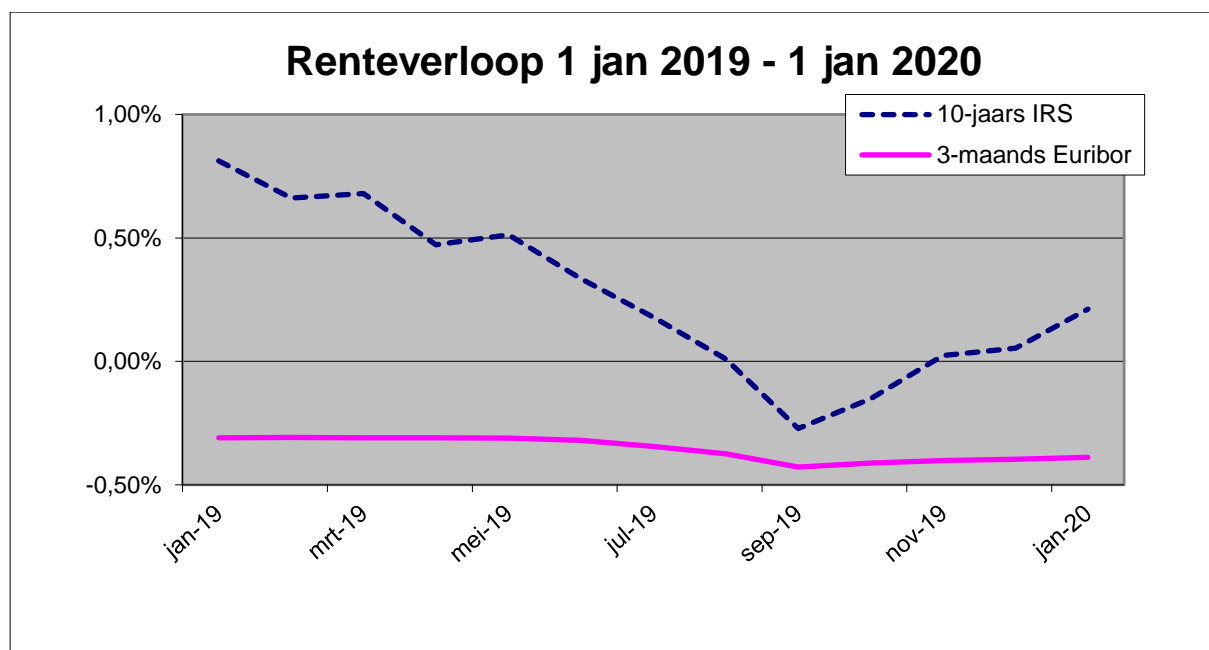
Algemeen

De rente op de kapitaalmarkt vertoonde de eerste negen maanden van 2019 een constante neerwaartse lijn. Het dieptepunt werd in september bereikt, waarna zich een stijgende lijn inzette. Dit werd vooral veroorzaakt door een stabiliserende economie, de afnemende kans op een harde brexit en de kans nam toe op een goede uitkomst van de handelsoorlog tussen de Verenigde Staten en China.

Door het ECB-beleid, inclusief het nieuwe opkoopprogramma vanaf november, vertoonde de 3-maands Euribor geheel dit jaar een constant vlakke lijn.

Onder de huidige marktomstandigheden blijft het uitgangspunt bij het aantrekken van vermogen, de kasgeldlimiet zoveel mogelijk optimaal te benutten en kort te financieren. De financieringsfunctie van de gemeente dient uitsluitend de publieke taak. Zij voert een prudent beleid binnen de kaders die zijn gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido).

De ontwikkeling van de rente gedurende 2019 kan als volgt worden weergegeven:

Bedacht moet worden dat, indien een langlopende lening daadwerkelijk wordt opgenomen, er thans opslagen gelden bovenop het IRS-tarief zoals hierboven weergegeven. Voor een 10-jaars lening bedroeg dit eind 2019 circa 0,20 procentpunt.

Interne rente

Voor de interne doorberekening van de rentekosten naar de investeringen hanteert de GR Drechtsteden een percentage van 1,0%.

Renteschema

a1. De externe rentelasten over de lange financiering	€	49.500
a2. De externe rentelasten over de korte financiering	€	-25.336
b. De externe rentebaten	€	-4.917
Saldo rentelasten en rentebaten		€ 19.247
c1. De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	€	-
c2. De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden doorberekend	€	-
c3. De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken	€	-
		€ -
De aan taakvelden toe te rekenen externe rente		€ 19.247
d1. Rente over eigen vermogen	€	-
d2. Rente over voorzieningen	€	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		€ 19.247
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	€	-144.584
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury		€ 125.337
De afwijking tussen de werkelijke rentelasten en de toegekende rentelasten bedraagt:	€	125.337
Deze afwijking bedraagt van de werkelijke rentelasten:		651,2%

Gelet op het in absolute termen relatief geringe toegerekende rentebedrag is besloten de rente niet te actualiseren.

Schatkistbankieren

Bij het verplicht schatkistbankieren mag een bedrag van 0,75% van het begrotingstotaal buiten de Schatkist worden gehouden, het zogenoemde drempelbedrag. Het drempelbedrag mag als gemiddeld creditbedrag per kwartaal niet overschreden worden. Uit onderstaande tabel blijkt dat het drempelbedrag van circa € 2,332 miljoen niet is overschreden.

<i>(Bedragen x € 1.000)</i>				
1. Benutting drempelbedrag schatkistbankieren 2019:				
Begrotingstotaal	€	310.940		
Wettelijk percentage		0,75%		
Drempelbedrag	€	2.332		
2. Kwartaaluitkomsten benutting drempelbedrag 2019:				
		1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal
Gemiddeld positieve banksaldi		€ 1.497	€ 1.611	€ 2.027
				€ 1.099

Begin juli 2019 heeft de minister van Financiën de toegezegde beleidsdoorlichting van artikel 12 schatkistbankieren en betalingsverkeer Rijk aan de Tweede Kamer gezonden. Deze doorlichting fungeerde ook als basis voor de evaluatie van de wijziging van de Wet fido uit 2013, het verplichte schatkistbankieren. Ondanks een oproep van de VNG-IPO-UVW tot het uitzetten van de 'knop verplicht schatkistbankieren' bij een bereiken van een houdbare overheidsschuld, houdt het kabinet vast aan het verplichte schatkistbankieren voor decentrale overheden. Om decentrale overheden met structurele schulden en slechts incidentele middelen toch tegemoet te komen denkt het kabinet aan

een eventuele verhoging dan wel andere berekening van het drempelbedrag. Het tijdstip van eventuele aanpassing van het drempelbedrag is nog niet bekend.

Interne ontwikkelingen

Financiering

Gelet op de het gehele jaar beschikbare ruimte onder de kasgeldlimiet (zie hieronder) was er geen noodzaak tot het aantrekken van nieuwe financieringsmiddelen.

Risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's bij de uitvoering van het treasurybeleid zijn de kasgeldlimiet, de renterisico's en de kredietrisico's.

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop een gemeenschappelijke regeling haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd <1 jaar) mag financieren. De limiet wordt uitgedrukt in een percentage van het begrotingstotaal (8,2%). Voor het jaar 2019 bedroeg de kasgeldlimiet € 25,5 miljoen. In onderstaande tabel is de benutting van de kasgeldlimiet over 2019 weergegeven.

Tabel 1: verloop kasgeldlimiet 2019

	(Bedragen x € 1.000)			
	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Gemiddeld netto vlottende schuld (+) of gemiddeld netto vlottend overschot (-)	€ 10.679	€ 2.116	€ 3.642	€ 6.333
Kasgeldlimiet	€ 25.498	€ 25.498	€ 25.498	€ 25.498
Overschrijding kasgeldlimiet	-	-	-	-
Ruimte onder kasgeldlimiet	€ 14.819	€ 23.382	€ 21.856	€ 19.165

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de GRD zeer ruim binnen de kasgeldlimiet heeft geopereerd. Om binnen de kredietlimiet van de BNG te blijven zijn in 2019 zes kasgeldleningen aangetrokken van gemiddeld € 13,5 miljoen tegen een gemiddelde rente van -0,39%.

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft tot doel om binnen de portefeuille aan langlopende leningen een overmatige afhankelijkheid van de rente in een zeker jaar te voorkomen. Om dat te bereiken mag het totaal aan renteherzieningen en aflossingen op grond van deze norm niet meer zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Op grond van het eerder in deze paragraaf vermelde begrotingstotaal bedroeg de renterisiconorm van de GRD over 2019 € 62,2 miljoen. Het werkelijke renterisico voor de GRD gedurende 2019 was nihil; de enig langlopende fixe lening van € 10 miljoen wordt pas in 2020 afgelost.

Kredietrisico's

De GRD loopt een zeer laag kredietrisico op uitzettingen. Uitzettingen zijn binnen de Wet fido gedefinieerd als verstrekte geldleningen en beleggingen. Per eind 2019 beschikte de GRD over de volgende uitzetting:

Tabel 2: overzicht uitzettingen

	(Bedragen x € 1.000)	
Omschrijving	Per 1 januari 2019	Per 31 december 2019
Lening St. Breedband (Dark Fiber)	€ 66	€ 43
Lening Stroomlijn BV	€ 300	€ 300
Lening Baanbrekend Detacheren BV	€ -	€ 500
Totaal	€ 366	€ 843

De in 2016 aan Stroomlijn BV verstrekte fixe-lening van € 300.000, rente 1,5%, wordt in 2021 afgelost. Aan Baanbrekend Detacheren BV is eind 2019 een 5-jarige lening van € 500.000 verstrekt tegen een rente gebaseerd op het 3-maands Euribor tarief met een opslag van 1,0%.

De GRD loopt geen kredietrisico's uit verstrekte borgstellingen.

Informatievoorziening

Op grond van de bepalingen in het Financieringsstatuut beschikt de GRD over een Treasury Comité waaraan ook de portefeuillehouder Financiën deelneemt. In dit overleg kunnen alle aspecten die samenhangen met de uitvoering van de financieringsfunctie aan de orde komen. In 2019 is het treasury comité één keer bijeengekomen.

Relatiebeheer

De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) is huisbankier van de GRD. Naast de BNG houdt de GRD een rekening aan bij Rabobank, ING en ABN Amro Bank. Dit vindt zijn oorsprong in de door het SCD beheerde betalingsmodules van deze banken.

3.5. Verbonden partijen

Deze paragraaf verschaft inzicht in beleidsmatige en financiële betrokkenheid van de GRD bij door verbonden partijen uit te voeren taken en processen. Volgens artikel 15 BBV bevat de paragraaf tenminste de visie en de beleidsvoornemens op de verbonden partij in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de programmabegroting.

De GRD participeert in andere partijen om haar doelen te realiseren of processen tot uitvoer te brengen. Bij een deel van die organisaties is de GRD zowel bestuurlijk als financieel betrokken. In dat geval is sprake van een 'verbonden partij'. De Drechtraad kan besluiten tot oprichting van en deelneming in andere partijen indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang.

Het BBV specificeert de begrippen bestuurlijk en financieel belang als volgt:

- *bestuurlijk belang*: zeggenschap door vertegenwoordiging in het bestuur (directie, Algemeen, Dagelijks Bestuur of Algemene Vergadering van Aandeelhouders) of uit hoofde van stemrecht;
- *financieel belang*: wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is wanneer de partij failliet gaat, of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat en de verbonden partij vervolgens niet aan haar verplichtingen kan voldoen. Veelal gaat dit om gestort aandelenkapitaal, (fonds)bijdragen, verstrekte leningen of verleende garanties.

De GRD participeert in de volgende vier (privaatrechtelijk) verbonden partijen:

Vennootschappen en coöperaties:

1. InnovationQuarter BV;
2. Stroomlijn BV;
3. Baanbrekend Detacheren BV.

Stichtingen en verenigingen:

4. Stichting Breedband Drechtsteden.

InnovationQuarter

In 2016 is de GRD toetreden als aandeelhouder van het Participatiefonds van InnovationQuarter met een bedrag van € 500.000. InnovationQuarter is dé regionale ontwikkelingsmaatschappij voor Zuid-Holland. InnovationQuarter financiert vernieuwende en snelgroeiende bedrijven, assisteert buitenlandse ondernemingen bij het vestigen in Zuid-Holland en organiseert samenwerking tussen innovatieve ondernemers, kennisinstellingen en de overheid. Zo werkt InnovationQuarter aan een economisch sterk Zuid-Holland.

Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Den Haag
Wijze waarop de GRD een belang heeft in de VP	Aandelenkapitaal (vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders).

Openbaar belang dat wordt behartigd	De vennootschap heeft ten doel het stimuleren van de economische ontwikkeling in de regio Zuid-Holland en hiermee het versterken van de positie en de internationale concurrentiekracht van Zuid-Holland (ZH) en Nederland.
Het belang dat de GRD in de VP heeft aan het begin en de omvang aan het einde van 2019	De GRD is in het bezit van 500.000 aandelen van € 1,00.
Deelnemende partijen	Ministerie van Economische zaken, provincie Zuid-Holland, gemeenten Rotterdam, Den Haag, Leiden, Delft, Westland en diverse universiteiten.
Beleidsinformatie	
Verbonden doelstelling	Met de deelname beoogt de regio Drechtsteden steviger aan te sluiten op de inzet van InnovationQuarter om innovatief bedrijfsleven in Zuid-Holland én regio Drechtsteden te stimuleren.
Actuele opgaven van de verbonden partij	<ul style="list-style-type: none"> • Het positioneren en profileren van de regio ZH en het uitvoeren van marktstrategieën; • het bevorderen van het vestigingsklimaat in de regio ZH door het op enigerlei wijze deelnemen in, financieren, besturen, toezicht houden op, advisering en begeleiden van ondernemingen; • het stimuleren en faciliteren van innovatie en het verbinden van partijen voor economische structuurversterking; het structureren en organiseren van toegang tot financiering voor startende en snel groeiende ondernemingen die zich bezig houden met technologische innovatie.
Financiële informatie	
De omvang van het eigen vermogen van de VP aan het begin en einde van 2018	01-01-2018 € 55.938.000 31-12-2018 € 55.883.000
De omvang van het vreemd vermogen van de VP aan het begin en einde van 2018	01-01-2018 € 5.936.000 31-12-2018 € 6.881.000
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de VP in 2019	€ - 1.233.000
Financieel resultaat (2018)	€ - 1.055.000
Risico's, als bedoeld in artikel 11 lid 1b BBV van de VP voor de financiële positie van de GRD	Het risico dat bij faillissement van de VP het ingebrachte kapitaal niet wordt terugbetaald.

Stroomlijn BV

Sinds 1 januari 2017 wordt publieke regie gevoerd op het doelgroepenvervoer in de Drechtsteden. Hiertoe is, conform besluit Drechttraad van 6 september 2016, een mobiliteitsplatform opgericht, genaamd Stroomlijn BV. Per 1 januari 2017 voert Stroomlijn de regie op het Wmo-dagbestedingsvervoer en het Wsw-vervoer. Per 1 februari 2017 wordt tevens het Wmo-vraagafhankelijk vervoer (Drechthopper) door Stroomlijn aangestuurd.

Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Dordrecht
Wijze waarop de GRD een belang heeft in de VP	Aandelenkapitaal (vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders).
Openbaar belang dat wordt behartigd	Het op elkaar afstemmen van het doelgroepenvervoer en kleinschalige mobiliteitsoplossingen, alsmede het op efficiënte wijze daaraan uitvoering geven.
Het belang dat de GRD in de VP heeft aan het begin en de omvang aan het einde van 2019	<p>Het belang van de GRD bedraagt 100% van de aandelen (gestort en opgevraagd kapitaal Stroomlijn BV bedraagt € 1).</p> <p>De GRD heeft, conform Drechttraadbesluit d.d. 6 september 2017, een 5-jarige geldlening van € 300.000 verstrekt, ter financiering van de noodzakelijke investeringen. Voor overige opstartkosten die niet als investering aan te merken zijn, is aan Stroomlijn een eenmalige subsidie van € 25.000 verstrekt.</p> <p>Op 14 januari 2020 is een tweede geldlening aan Stroomlijn verstrekt, van maximaal € 500.000. Deze lening wordt gebruikt voor de aanschaf van Wijkhopper voertuigen, investeringen in software voor de planning van vervoersstromen en kantoorinventaris. De Drechttraad heeft daarnaast op 14 januari 2020 besloten het eigen vermogen van Stroomlijn B.V. te vergroten met € 450.000.</p> <p>Ten slotte financiert de GRD de regiekosten en daarmee de exploitatiekosten van Stroomlijn BV.</p>

Bestuurlijk belang	De Algemene Vergadering van Aandeelhouders bestaat, conform Drechtraadbesluit d.d. 4 oktober 2016, uit 2 portefeuliehouders vanuit het Drechtstedenbestuur. Dit betreft de portefeuliehouders Wmo en Fysiek.
Deelnemende partijen	Het Openbaar Lichaam Drechtsteden is volledig aandeelhouder van Stroomlijn BV en tevens de grootste opdrachtgever. Stroomlijn kent naast de SDD ook andere opdrachtgevers. Zo wordt in 2018 aansturing gegeven aan individueel Wsw-vervoer in opdracht van Drechtwerk. Vanaf 2018 zijn de Serviceorganisatie Jeugd ZHZ en Baanbrekend Drechtsteden nieuwe opdrachtgevers voor Stroomlijn.
Beleidsinformatie	
Verbonden doelstelling	Zoals vastgesteld in het Wmo beleidsplan Drechtsteden 2015-2018, moeten inwoners van de Drechtsteden naar vermogen kunnen participeren in de samenleving. De Drechtsteden streven ernaar dat zo min mogelijk inwoners afhankelijk zijn van zware zorg en ondersteuning. Door het doelgroepenvervoer publiek aan te sturen middels een publiek mobiliteitsplatform, kunnen gebruikers van het vervoer optimaal worden gecompenseerd in hun mobiliteitsbeperking. Hiervoor geldt ook dat deze compensatie naar vermogen zal worden ingezet. Het mobiliteitsplatform kan deur-tot-deur vervoer inzetten waar nodig, maar ook andere vervoersmodaliteiten kunnen naar de mogelijkheden van de klant worden ingezet. De eigen kracht wordt benut en maatwerk wordt mogelijk.
Actuele opgaven van de verbonden partij	Regie voeren op het Wmo- en Wsw-vervoer.
Financiële informatie	
Aandelenkapitaal GRD	01-01-2018 € 1 31-12-2018 € 1
De omvang van het eigen vermogen van de VP aan het begin en einde van 2018	01-01-2018 € 46.692/- 31-12-2018 € 1 Aan Stroomlijn BV is in 2017 een 5-jarige geldlening van € 300.000 verstrekt, ter financiering van de noodzakelijke investeringen. Voor overige opstartkosten die niet als investering aan te merken zijn, is aan Stroomlijn een eenmalige subsidie van € 25.000 verstrekt.
De omvang van het vreemd vermogen van de VP aan het begin en einde van 2018	01-01-2018 € 498.905 31-12-2018 € 1.655.552
Vaststelling begroting en jaarrekening	De begroting van Stroomlijn BV voor 2019 is in de Algemene Vergadering van juni 2018 vastgesteld. De jaarrekening over 2018 is in de Algemene Vergadering van 21 maart 2019 vastgesteld.
Financieel resultaat (2018)	Stroomlijn BV heeft in 2018 een winst van € 46.693 behaald. (Jaarrekening 2018 Stroomlijn BV d.d. 11 maart 2019.)
Risico's	Het risico dat bij faillissement van de VP het ingebrachte kapitaal en de verstrekte lening niet wordt terugbetaald. In de business case van de Wijkhopper is het financiële voordeel 2020 begroot op € 0,2 miljoen oplopend naar € 0,5 miljoen in 2021. Het voordeel zal niet in volledigheid worden gerealiseerd wanneer: <ul style="list-style-type: none"> • De doelgroep geen of in mindere mate beroep zou doen op de Wijkhopper; • Als er minder chauffeurs kunnen worden ingezet via Baanbrekend Drechtsteden; • Wanneer er concurrentie van andere vervoerders gaat ontstaan.

Baanbrekend Detacheren BV

In 2018 is de GRD toegetreden als aandeelhouder van Baanbrekend Drechtsteden BV met een bedrag van € 50. De Drechtraad heeft op 6 maart 2018 besloten om deel te nemen aan een BV welke ten doel heeft het detacheren van inwoners met grote afstand tot de arbeidsmarkt (doelgroep van de Participatiewet en Wet Sociale Werkvoorzieningen) en waarvan het Openbaar Lichaam Drechtsteden en GR Sociale Werkvoorziening Drechtsteden 'Drechtwerk' enige aandeelhouders zijn.

Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Dordrecht
Wijze waarop de GRD een belang heeft in de VP	Aandelenkapitaal (vertegenwoordiging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders).
Openbaar belang dat wordt behartigd	De vennootschap heeft ten doel het detacheren van inwoners, van de Drechtstedengemeenten, met afstand tot de arbeidsmarkt als bedoeld in de Participatiewet.
Het belang dat de GRD in de VP heeft aan het begin en de omvang aan het einde van 2019	<p>Medio oktober 2018 is Baanbrekend Detacheren BV ontstaan, uit de Statutenwijziging van Drechtwerk Diversiteit BV. Daarbij heeft de GRD 50% van de aandelen verworven van Openbaar Lichaam Sociale Werkvoorziening Drechtwerk, tot dan toe enig aandeelhouder van deze vennootschap.</p> <p>Vanaf 1 januari 2019 worden de exploitatielasten van de vennootschap, bestaande uit personeelskosten van gedetacheerden en apparaatslasten, gefinancierd uit de volgende inkomstenstromen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inkomsten uit detacheringen; • Ontvangsten uit Loonkostensubsidie; • Inkomsten uit een dienstverleningsovereenkomst met de GRD. <p>De GRD bezit 50 aandelen B, elk nominaal groot € 1.</p> <p>In 2019 is er een lening verstrekt ter grootte van € 500.000. Schuldrest eind 2018: - Schuldrest eind 2019: € 500.000.</p>
Bestuurlijk belang	De Drechttraad heeft op 6 maart 2018 besloten om deel te nemen aan een BV welke ten doel heeft het detacheren van inwoners met grote afstand tot de arbeidsmarkt (doelgroep van de Participatiewet en Wet Sociale Werkvoorzieningen) en waarvan het Openbaar Lichaam Drechtsteden en GR Sociale Werkvoorziening Drechtsteden 'Drechtwerk' enige aandeelhouders zijn.
Deelnemende partijen	<p>Aandeelhouders: 50% - Openbaar Lichaam Drechtsteden 50% - Openbaar Lichaam Sociale Werkvoorziening Drechtwerk</p> <p>Gedetacheerden: Baanbrekend Detacheren is de nieuwe detacheringsorganisatie voor de inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt vanuit de P-wet en SW. De focus lag in 2019 in eerste instantie op detachering van P-wetters.</p> <p>Klanten: Het klantenbestand bestaat met name uit organisaties die al gebruik maakten van de detacheringsovereenkomst van de GRD.</p>
Beleidsinformatie	
Verbonden doelstelling	Een toekomstbestendige uitvoeringsorganisatie voor het detacheren van inwoners met afstand tot de arbeidsmarkt waardoor deze groep stabiliteit krijgt en duurzaam uitstroomt uit de uitkering.
Actuele opgaven van de verbonden partij	Het mogelijk maken van detacheren van de doelgroep P-wet en Wsw met als doel uitstroomt uit de uitkering (P-wet) en/of werkzaamheden verrichten bij reguliere werkgevers.
Financiële informatie	
De omvang van het eigen vermogen van de VP aan het begin en einde van 2018	01-01-2018 € - 31-12-2018 € - 8.000 Aan Baanbrekend Detacheren BV is in 2019 een 5-jarige geldlening van € 500.000 verstrekt.
De omvang van het vreemd vermogen van de VP aan het begin en einde van 2018	01-01-2018 € - 31-12-2018 € 117.464
Financieel resultaat (2018)	Baanbrekend Detacheren BV heeft in 2018 een verlies van € 8.100 behaald. (Jaarrekening 2018 Baanbrekend Detacheren BV d.d. 13 november 2019.)
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de VP in 2019	De jaarrekening 2019 en het bestuursverslag dienen uiterlijk 31 mei 2020 te worden opgemaakt door de vennootschap.
Risico's	Het risico dat bij faillissement van de VP het ingebrachte kapitaal en de verstrekte lening niet wordt terugbetaald.

Breedband Drechtsteden

In 2004 is het Programma ICT in Dordrecht gestart. Eén van de grootste successen van dit programma is de oprichting van Stichting Breedband Drechtsteden. Doelstelling van deze stichting luidt: 'het in eigendom verwerven en doen beheren van een glasvezelinfrastructuur in de regio Dordrecht'. Door deze eigen infrastructuur werd beoogd een basis voor samenwerking, synergie, innovatie en kostenefficiëntie te leggen. In 2006 is Bureau Drechtsteden (destijds nog de sub-regio Drechtsteden binnen Zuid-Holland Zuid) als deelnemer aan de stichting toegetreden, met een lening van € 350.000.

In de afgelopen jaren is het aantal deelnemers en klanten van Stichting Breedband Drechtsteden zodanig gegroeid dat er in begin 2011 een voorstel is gedaan om Stichting Breedband Drechtsteden om te vormen naar een nieuwe structuur die professioneler en slagvaardiger is. Dit heeft ertoe geleid dat de stichting is omgevormd tot een stichting administratiekantoor (STAK) die de certificaten van aandelen beheert, met daaronder uitvoering BV's en een netwerk BV waar het glasvezelnetwerk in eigendom is. Vanuit de GRD is er geen rechtstreekse deelneming in de BV's.

Algemene informatie	
Vestigingsplaats	Dordrecht
Wijze waarop de GRD een belang heeft in de VP	Verstreekte geldlening oorspronkelijke groot € 350.000. Via STAK bezit de GRD 11.647 (elk nominaal groot € 0,10) van de 180.000 certificaten van aandelen (6,47%) in het kapitaal van Breedband Drechtsteden Groep BV.
Openbaar belang dat wordt behartigd	Oorspronkelijk was het doel het in eigendom verwerven en beheren van een glasvezelinfrastructuur in de regio Drechtsteden. Momenteel is het doel het beheren van aandelen/ certificaten en het uitoefenen van stemrecht in de Breedband Drechtsteden Groep BV.
Het belang dat de GRD in de VP heeft aan het begin en de omvang aan het einde van 2019	Schuldrest eind 2018: € 66.000 (aflossing € 23.000 per jaar). Schuldrest eind 2019: € 43.000.
Deelnemende partijen	De stichting Breedband Drechtsteden was een samenwerkingsverband tussen 32 non-profit organisaties uit de regio. 2012 Was een transitiejaar van een stichting naar de nieuwe Breedband Drechtsteden Groep BV. De Breedband Drechtsteden Groep BV bedient samen met de dochter BV's Breedband Drechtsteden BV (voor de certificaathouders in STAK) en VitrumNet BV (voor alle andere activiteiten) de relaties.
Beleidsinformatie	
Verbonden doelstelling	Stichting Breedband Drechtsteden heeft als primair doel het zo goedkoop mogelijk inkopen van breedbandverbindingen ten behoeve van haar deelnemers. Secundair doel is het bevorderen van de samenwerking tussen non-profitorganisaties in de regio.
Actuele opgaven van de verbonden partij	<ul style="list-style-type: none">• Het realiseren van naamsbekendheid VitrumNet en Breedband Drechtsteden;• netwerk infrastructurele en strategische investeringen;• duidelijke positionering;• opbouwen en actief maken van een partner netwerk;• borging van de activiteiten en directe zelfstandige• marktbenadering;• professionalisering van de organisatie.
Financiële informatie	
De omvang van het eigen vermogen van de VP aan het begin en einde van 2018	01-01-2018 € 2.046.818 31-12-2018 € 2.610.615
Vreemd vermogen verbonden partij aan het begin en einde van het begrotingsjaar	01-01-2018 € 3.182.367 31-12-2018 € 3.008.344
De verwachte omvang van het financiële resultaat van de VP in 2019	Op het moment van het opstellen van dit document zijn nog geen gegevens ontvangen.
Financieel resultaat (2018)	€ 563.796
Risico's	Het risico dat bij faillissement van de VP het ingebrachte kapitaal en de verstreekte lening niet wordt terugbetaald.

3.6. Rechtmatigheid

In de vergadering van de Drechtraad van 3 december 2019 is het controleprotocol voor 2019 vastgesteld. Op basis van het controleprotocol zijn interne controles uitgevoerd die de accountant uit hoofde van zijn wettelijke taak heeft beoordeeld.

Begrotingsrechtmatigheid

Een begrotingsrechtmatigheid houdt in dat financiële beheershandelingen passen binnen de begroting en balansmutaties. Het normenkader bij het begrotingscriterium is als volgt:

- bij de staat van baten en lasten is mogelijk sprake van begrotingsonrechtmatigheid als het totaal van baten of lasten per programma met minimaal € 125.000 is overschreden of onderschreden;
- bij investeringen is mogelijk sprake van begrotingsonrechtmatigheid als het toegestane investeringsvolume per programma met minimaal € 125.000 of 10% is overschreden.

Bij overschrijdingen dient aangegeven te worden welke van de volgende twaalf soorten van begrotingsonrechtmatigheid aan de orde is:

I. Onjuist programma, product, budget;

II. Onjuist begrotingsjaar;

III. Extra kosten gedekt door baten c.q. minder baten gecompenseerd door minder kosten;

IV. Extra kosten of minder baten, tijdig gesignaleerd;

V. Extra kosten of minder baten, achteraf onrechtmatig (zoals mutaties algemene uitkering);

VI. Extra uitgaven door hogere doorbelasting vanuit de kostenplaatsen;

VII. Fout in de begroting;

VIII. Extra kosten of minder baten, niet tijdig gesignaleerd;

IX. Extra kosten of minder baten, opzettelijk stil gehouden;

X. Extra investeringen, kosten komen later (afschrijvings- en financieringslast);

XI. Extra kosten door niet passende activiteiten;

XII. Minder kosten, maar te lage passende activiteiten.

De oorzaken onder 1 tot en met 7 genoemd zijn niet van invloed op de strekking van de controleverklaring. De oorzaken die onder de punten 8 tot en met 12 worden genoemd zijn dat in principe wel en kunnen bij het vaststellen van de jaarrekening alsnog worden goedgekeurd.

Begrotingsonderschrijdingen zijn in principe niet onrechtmatig tenzij deze in strijd zijn met het beleid dat de Drechtraad heeft vastgesteld.

(bedragen x € 1.000)

Programma	Lasten	Onrechtmatig	Soort onrechtmatigheid en toelichting	Oordeel
Bureau Drechtsteden - Beleid	401	-	Extra lasten ter grootte van € 340.000 worden gecompenseerd door direct gerelateerde baten ter grootte van € 339.000 (III). De overige extra lasten ter grootte van € 61.000 vallen binnen de rapporteringstolerantie van € 125.000.	Rechtmatig
Bureau Drechtsteden - Bestuur	-	-	Geen overschrijding van de lasten.	Rechtmatig
Regiogriffie	-/-14	-	Betreft overschrijding van de lasten binnen bestaand beleid waardoor het, gezien het controleprotocol, geen invloed heeft op de strekking van de controleverklaring.	Rechtmatig
Sociale Dienst Drechtsteden	375	-	Werk & Inkomen: overschrijding van de lasten. In de 2 ^e bestuursrapportage 2019 werd, in de risicoparagraaf, een tekort niet uitgesloten (IV).	Rechtmatig
	-/-718	-	Minimabeleid: betreft overschrijding van de lasten binnen bestaand beleid waardoor het, gezien het controleprotocol, geen invloed heeft op de strekking van de controleverklaring.	Rechtmatig
	642	-	Wmo: overschrijding van de lasten. In de 2 ^e bestuursrapportage 2019 werd, in de risicoparagraaf, een tekort niet uitgesloten (IV).	Rechtmatig
	-/-13	-	Budgetadvies: betreft overschrijding van de lasten binnen bestaand beleid waardoor het, gezien het controleprotocol, geen invloed heeft op de strekking van de controleverklaring.	Rechtmatig
	-/-332	-	Apparaatslasten: betreft overschrijding van de lasten binnen bestaand beleid waardoor het, gezien het controleprotocol, geen invloed heeft op de strekking van de controleverklaring.	Rechtmatig
Ingenieursbureau Drechtsteden	92	-	Extra lasten ter grootte van € 92.000 worden gecompenseerd door direct gerelateerde baten ter grootte van € 92.000 (III).	Rechtmatig
Servicecentrum Drechtsteden	-/-857	-	Betreft overschrijding van de lasten binnen bestaand beleid waardoor het, gezien het controleprotocol, geen invloed heeft op de strekking van de controleverklaring.	Rechtmatig
Gemeentebelastingen en Basisinformatie Drechtsteden	811	381	Extra lasten ter grootte van € 811.000 worden gedekt door baten ter grootte van € 430.000 (III). De overige extra lasten ter grootte van € 381.000 vallen buiten de rapporteringstolerantie van € 125.000.	Onrechtmatig
Onderzoekcentrum Drechtsteden	158	-	Extra lasten ter grootte van € 158.000 worden gedekt door baten ter grootte van € 164.000 (III).	Rechtmatig
Bureau Drechtsteden – CIO office	-	-	Geen overschrijding van de lasten.	Rechtmatig
Algemene dekkingsmiddelen	34	-	Overschrijding van de lasten. Valt binnen de rapporteringstolerantie van € 125.000.	Rechtmatig
Totaal	579	381		

Voor een toelichting op de analyse van de afwijkingen tussen begroting na wijziging (2^e bestuursrapportage 2019 GRD) en de realisatie in 2019 wordt verwezen naar de programmaverantwoording in hoofdstuk 2. Per programma is bij het onderdeel 'Wat heeft het gekost?' een toelichting opgenomen.

Interne verrekeningen

De commissie BBV is van mening dat verrekeningen tussen onderdelen binnen één organisatie onderling dienen te worden geëlimineerd. De commissie vindt dat, door zowel de kosten bij de ene dochter als de opbrengsten bij de andere dochter op te nemen in de begroting en realisatiecijfers, de financiële stand van zaken onnodig wordt opgeblazen. De eliminatie geldt in het geval van de GRD alleen voor het Servicecentrum Drechtsteden. Het SCD verrekent namelijk kosten met hun zusters. Door de eliminatie toe te passen ontstaat het volgende programmaoverzicht van deze onderdelen.

(bedragen x € 1.000)

	Begroting 2019			Begroting na wijziging (2e burap 2019)			Realisatie 2019			Verschil		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Beleid en Bestuur	5.884	7.889	2.005	6.484	8.599	2.115	6.791	9.053	2.262	-307	454	147
Sociale Dienst Drechtsteden	221.297	240.539	19.242	231.614	250.884	19.270	231.438	250.708	19.270	176	-176	0
Bedrijfsvoering	12.514	15.002	2.488	12.610	16.869	4.259	13.685	17.738	4.053	-1.075	869	-206
- Ingenieursbureau Drechtsteden	6.100	8.000	1.900	7.100	9.000	1.900	7.197	8.936	1.739	-97	-64	-161
- Servicecentrum Drechtsteden	-	147	147	-	147	147	-	147	147	-	-	-
- Gemeentebelastingen Drechtsteden	5.494	5.845	351	4.633	6.634	2.001	5.440	7.396	1.956	-807	762	-45
- Onderzoekcentrum Drechtsteden	920	1.010	90	877	1.088	211	1.048	1.259	211	-171	171	-
- Bureau Drechtsteden - CIO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-	34	34	-	-34	34	-
Overhead	71.307	47.572	-23.735	77.975	52.331	-25.644	77.314	52.559	-24.755	661	228	889
Saldo van baten en lasten	311.002	311.002	-	328.683	328.683	-	329.262	330.092	830	-579	1.409	830
Interne verrekeningen												
Beleid en Bestuur	581	-	-581	581	-	-581	1.030	-	-1.030	-449	-	-449
Sociale Dienst Drechtsteden	5.395	-	-5.395	5.395	-	-5.395	6.411	-	-6.411	-1.016	-	-1.016
Bedrijfsvoering	2.474	8.450	5.976	2.474	8.450	5.976	2.569	10.010	7.441	-95	1.560	1.465
- Ingenieursbureau Drechtsteden	671	-	-671	671	-	-671	743	30	-713	-72	30	-42
- Servicecentrum Drechtsteden	805	8.450	7.645	805	8.450	7.645	805	9.980	9.175	-	1.530	1.530
- Gemeentebelastingen Drechtsteden	998	-	-998	998	-	-998	1.021	-	-1.021	-23	-	-23
- Onderzoekcentrum Drechtsteden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Bureau Drechtsteden - CIO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal interne verrekening SCD	8.450	8.450	-	8.450	8.450	-	10.010	10.010	-	-1.560	1.560	-
Resultaat geschoond met interne activiteiten												
Beleid en Bestuur	5.303	7.889	2.586	5.903	8.599	2.696	5.761	9.053	3.292	142	454	596
Sociale Dienst Drechtsteden	215.902	240.539	24.637	226.219	250.884	24.665	225.027	250.708	25.681	1.192	-176	1.016
Bedrijfsvoering	10.040	6.552	-3.488	10.136	8.419	-1.717	11.116	7.728	-3.388	-980	-691	-1.671
- Ingenieursbureau Drechtsteden - reguliere exploitatie	5.429	8.000	2.571	6.429	9.000	2.571	6.454	8.906	2.452	-25	-94	-119
- Servicecentrum Drechtsteden	-805	-8.303	-7.498	-805	-8.303	-7.498	-805	-9.833	-9.028	-	-1.530	-1.530
- Gemeentebelastingen Drechtsteden	4.496	5.845	1.349	3.635	6.634	2.999	4.419	7.396	2.977	-784	762	-22
- Onderzoekcentrum Drechtsteden	920	1.010	90	877	1.088	211	1.048	1.259	211	-171	171	-
- Bureau Drechtsteden - CIO	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-	34	34	-	-34	34	-
Overhead	71.307	47.572	-23.735	77.975	52.331	-25.644	77.314	52.559	-24.755	661	228	889
Totaal	302.552	302.552	-	320.233	320.233	-	319.252	320.082	830	981	-151	830

Overzicht van incidentele baten en lasten

De provincie Zuid-Holland toetst gemeenten en GR-en op duurzaam financieel evenwicht. Een belangrijk criterium hierbij is dat er sprake moet zijn van materieel evenwicht, wat inhoudt dat de structurele lasten ten minste worden gedekt door structurele baten. Tot de incidentele baten en lasten worden de baten en lasten gerekend die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.

(bedragen x € 1.000)

Dochter	Omschrijving	Incidentele lasten		Incidentele baten		Analyse Verwijzing
		Werkelijk	Geraamd	Werkelijk	Geraamd	
BDS	Algemene reserve	25	25	-	-	A.
BDS	Reserve Groeiagenda	200	200	400	400	B.
BDS	Voorziening giften cliënten BSHV	-	-	2	-	C.
SDD	Voorziening frictiekosten SDD	-	-	132	-	D.
SDD	Innovatiereserve SDD	-	209	-	209	E.
SDD	Innovatiereserve Leertuinen SDD	30	209	30	209	F.
SDD	Pilot Beschermd Thuis	41	-	41	-	G.
IBD	Voorziening frictiekosten IBD	22	-	113	-	D.
SCD	Voorzieningen frictiekosten SCD	-	-	110	-	D.
SCD	Frictiereserve SCD	-	-	147	147	H.
	Totaal	318	643	975	965	

Toelichting:

A. Algemene reserve

Voor de invlechting van Hardinxveld-Giessendam is destijds een projectsubsidie aangevraagd bij de provincie Zuid-Holland ter grootte van € 50.000. In 2019 is deze subsidieaanvraag afgerond en vastgesteld. Het deel dat toekomt aan Hardinxveld (50%) is toegevoegd aan de algemene reserve.

B. Reserve Groeiagenda

Bij de 2^e bestuursrapportage 2019 is besloten om € 200.000 van het budget van de Groeiagenda 2019 te reserveren. Dit is bestemd voor uitgaven in 2020 voor het project Spoorzone Dordrecht/ Zwijndrecht. Tevens is in 2018 bij de 2^e bestuursrapportage een budget van € 400.000 overgeheveld naar 2019. Dit bedrag is ingezet voor activiteiten uit 2018, die doorliepen in 2019.

C. Voorziening giften cliënten BSHV

Het restant van deze voorziening (circa € 2.000) is in 2019 vrijgevallen.

D. Voorzieningen frictiekosten

Jaarlijks worden de voorzieningen frictiekosten herijkt. Voor meer informatie over de voorzieningen frictiekosten, zie ook paragraaf 4.3.3. Toelichting op de balans onder voorzieningen.

E. Innovatiereserve SDD

Vanwege de onzekerheid omtrent de bezuinigingen is een aantal verbeterprojecten uitgesteld. Derhalve heeft er in 2019 geen onttrekking aan deze bestemmingsreserve plaatsgevonden.

F. Innovatiereserve Leertuinen SDD

Bij de 1^e bestuursrapportage 2019 is besloten om het saldo van € 209.000 aan de reserve te onttrekken. Hiervan is uiteindelijk in 2019 € 30.000 besteed. De werkelijke onttrekking aan deze bestemmingsreserve was dan ook € 30.000.

G. Pilot Beschermd Thuis

In 2019 heeft de SDD van de centrumgemeente Dordrecht € 41.000 ontvangen voor de apparaatskosten SDD in verband met de pilot Beschermd Thuis.

H. Frictiereserve SCD

Bij de ontvlechting van de GR-en ZHZ is een reserve gevormd waarin de frictievergoedingen zijn opgenomen. De onttrekking aan de reserve is ter dekking van wegvallende inkomsten en doorlopende kosten. In 2019 is het restant ter grootte van € 147.000 aan deze reserve onttrokken.

Overzicht van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Er zijn geen structurele toevoegingen en/of onttrekkingen aan de reserves. Alle toevoegingen en/of onttrekkingen aan reserves zijn incidenteel.

4.2. Wet normering topinkomens

Op 6 december 2011 is de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) door de Tweede Kamer aangenomen en is met ingang van 1 januari 2013 in werking getreden. Binnen gemeenschappelijke regeling kunnen als topfunctionaris aangemerkt de leden van de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen. Voor de GRD betreft het hier de Drechtraad, het Drechtstedenbestuur en de Drechtstedensecretaris. De WNT kent een openbaarmakingregime en een maximale bezoldigingsnorm. De maximale bezoldigingsnorm is van toepassing op topfunctionarissen die in dienstbetrekking werkzaam zijn en topfunctionarissen die niet in dienstbetrekking werkzaam zijn maar worden ingehuurd op overeenkomst van opdracht.

De WNT is van toepassing op de GRD. Het voor de GRD toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 187.000 en in 2019 € 194.000.

Het algemeen bestuur van de GRD bestaat uit de leden van de Drechtraad. In onderstaande tabel zijn de leden van de Drechtraad opgenomen.

Naam	Fractie	Gemeente	Bijzonderheden	Bezoldiging
A.W. Kolff	Voorzitter		heel 2019	Onbezoldigd
S. Barzas	VVD	Alblasserdam	heel 2019	Onbezoldigd
A.H. Brassier	SGP	Alblasserdam	heel 2019	Onbezoldigd
J.M. Dekker	VVD	Alblasserdam	heel 2019	Onbezoldigd
R. Pardo Kruidenier	D66/ VSP	Alblasserdam	va 17 dec 2019	Onbezoldigd
W. van Krimpen	PVDA	Alblasserdam	heel 2019	Onbezoldigd
T. Stam	CU	Alblasserdam	heel 2019	Onbezoldigd
J.K. Sterrenburg	CU	Alblasserdam	heel 2019	Onbezoldigd
P. Sterrenburg	CU	Alblasserdam	tot 5 febr 2019	Onbezoldigd
M. Stout	D66/ VSP	Alblasserdam	heel 2019	Onbezoldigd
C. van Werkhoven	SGP	Alblasserdam	heel 2019	Onbezoldigd
A.C. van 't Zelfde	CDA	Alblasserdam	heel 2019	Onbezoldigd
R. Zonnebeld	PvdA	Alblasserdam	heel 2019	Onbezoldigd
I. Glavas	D66/ VSP	Alblasserdam	tot 17 dec 2019	Onbezoldigd
M. de Deugd-Bos	CDA	Alblasserdam	heel 2019	Onbezoldigd
C.C. van Benschop	GL	Dordrecht	heel 2019	Onbezoldigd
M.O. Burakcin	GL	Dordrecht	tot 1 februari 2019	Onbezoldigd
J.W. Boersma	CU-SGP	Dordrecht	heel 2019	Onbezoldigd
K.M. Castelijm	D66/ VSP	Dordrecht	heel 2019	Onbezoldigd
M. van Eck	BVD/ SLP	Dordrecht	heel 2019	Onbezoldigd
R. Portier	SP	Dordrecht	va 17 dec 2019	Onbezoldigd
R.A. de Feo-Dudok	SP	Dordrecht	tot 17 dec 2019	Onbezoldigd
C.M. Jager	Fractie Jager	Dordrecht	heel 2019	Onbezoldigd
I. Koene	Gew.Dordt	Dordrecht	heel 2019	Onbezoldigd
K. Kruger	GL	Dordrecht	heel 2019	Onbezoldigd
W. van der Kruijff	CDA	Dordrecht	heel 2019	Onbezoldigd
D.T.J. van Leeuwen	PVV	Dordrecht	heel 2019	Onbezoldigd
M.P.P.M. Merx	VVD	Dordrecht	heel 2019	Onbezoldigd
J.C. van der Net	VVD	Dordrecht	heel 2019	Onbezoldigd
N. Nijhof	BVD/ SLP	Dordrecht	heel 2019	Onbezoldigd
K.J. Noels	D66/ VSP	Dordrecht	heel 2019	Onbezoldigd
S.A.M. Rutten-Alberts	PVV	Dordrecht	heel 2019	Onbezoldigd
I.E. Stevens	PvdA	Dordrecht	heel 2019	Onbezoldigd
M.G. Stolk	D66/ VSP	Dordrecht	heel 2019	Onbezoldigd
J.D. Veldman	CU-SGP	Dordrecht	heel 2019	Onbezoldigd
C.A. van Verk	PvdA	Dordrecht	heel 2019	Onbezoldigd
M.P.P.M. Weerts	CDA	Dordrecht	heel 2019	Onbezoldigd
J.J.H. Wisker	D66/ VSP	Dordrecht	heel 2019	Onbezoldigd
A.A. van den Berg	SGP	Hardinxveld-Giessendam	heel 2019	Onbezoldigd
M.P. van den Bout	PvdA	Hardinxveld-Giessendam	heel 2019	Onbezoldigd
D. Fijnekam	T@B/ SLP	Hardinxveld-Giessendam	heel 2019	Onbezoldigd
R.A. van Houwelingen	T@B/ SLP	Hardinxveld-Giessendam	heel 2019	Onbezoldigd
E. de Jager-Volker	PvdA	Hardinxveld-Giessendam	heel 2019	Onbezoldigd
J.A. Meerkerk	SGP	Hardinxveld-Giessendam	heel 2019	Onbezoldigd
R.W. Philippo	Fractie Philippo	Hardinxveld-Giessendam	heel 2019	Onbezoldigd
W. Pors	CU	Hardinxveld-Giessendam	heel 2019	Onbezoldigd

W. de Ruiter	CDA	Hardinxveld-Giessendam	heel 2019	Onbezoldigd
P.T. aan de Wiel	CU	Hardinxveld-Giessendam	heel 2019	Onbezoldigd
T.L. van Zessen	CDA	Hardinxveld-Giessendam	heel 2019	Onbezoldigd
P. Boudewijn	SGP/ CU	Hendrik Ido Ambacht	heel 2019	Onbezoldigd
O. Doevendans	VVD	Hendrik Ido Ambacht	heel 2019	Onbezoldigd
A.L. Vlasblom-vd Vlies	CDA	Hendrik Ido Ambacht	heel 2019	Onbezoldigd
M.C.G. Gommans-Dane	D66/ VSP	Hendrik Ido Ambacht	heel 2019	Onbezoldigd
W.P. van der Hee-Pasterkamp	CDA	Hendrik Ido Ambacht	heel 2019	Onbezoldigd
H.H.F. van der Lei	GB/ SLP	Hendrik Ido Ambacht	heel 2019	Onbezoldigd
A. Mol	GB/ SLP	Hendrik Ido Ambacht	heel 2019	Onbezoldigd
J.P. Neijman	D66/ VSP	Hendrik Ido Ambacht	heel 2019	Onbezoldigd
A. Ouwerkerk	VVD	Hendrik Ido Ambacht	heel 2019	Onbezoldigd
A. Scheurwater	EVA/ SLP	Hendrik Ido Ambacht	heel 2019	Onbezoldigd
J. Struik	AUB/ SLP	Hendrik Ido Ambacht	heel 2019	Onbezoldigd
C.W. Timmers	SGP/ CU	Hendrik Ido Ambacht	heel 2019	Onbezoldigd
E. van der Wulp	PvdA	Hendrik Ido Ambacht	heel 2019	Onbezoldigd
P. van der Giessen	CDA	Hendrik Ido Ambacht	tot 9 juli 2019	Onbezoldigd
A.P.J. den Dekker	CU	Papendrecht	heel 2019	Onbezoldigd
J. I. van Erk	CU	Papendrecht	heel 2019	Onbezoldigd
T.C. van Es	D66/ VSP	Papendrecht	heel 2019	Onbezoldigd
B.H. Grimmius	GL	Papendrecht	heel 2019	Onbezoldigd
M. de Haas	VVD	Papendrecht	heel 2019	Onbezoldigd
L.J. van Hal	D66/ VSP	Papendrecht	heel 2019	Onbezoldigd
S.H. de Keizer	VVD	Papendrecht	heel 2019	Onbezoldigd
A.J. Kosten	SGP	Papendrecht	heel 2019	Onbezoldigd
R. Lammers	OP/ SLP	Papendrecht	heel 2019	Onbezoldigd
A.J. van der Matten-Spek	CDA	Papendrecht	va 3 dec 2019	Onbezoldigd
K.W. Middelkoop-van den Adel	CDA	Papendrecht	heel 2019	Onbezoldigd
A. Stremier	PAB/ SLP	Papendrecht	heel 2019	Onbezoldigd
J.G.S. van der Tak	OP/ SLP	Papendrecht	heel 2019	Onbezoldigd
M.H.A. Verweij	PAB/ SLP	Papendrecht	heel 2019	Onbezoldigd
D. Yildiz-Karso	PvdA	Papendrecht	heel 2019	Onbezoldigd
E.B.A. Lichtenberg	CDA	Papendrecht	tot 7 nov 2019	Onbezoldigd
A.L. den Besten	CDA	Sliedrecht	heel 2019	Onbezoldigd
R. Bijderwieden	VVD	Sliedrecht	heel 2019	Onbezoldigd
F.J. Dunsbergen	CDA	Sliedrecht	heel 2019	Onbezoldigd
M.J.H. Jongeneel	Slydregt.NU/ SLP	Sliedrecht	heel 2019	Onbezoldigd
J.C. Paas	SGP-CU	Sliedrecht	heel 2019	Onbezoldigd
R.B. de Munck	D66/ VSP	Sliedrecht	heel 2019	Onbezoldigd
A. Huijzer	PvdA	Sliedrecht	heel 2019	Onbezoldigd
M.T. Stam-Smeets	PRO SI./ SLP	Sliedrecht	heel 2019	Onbezoldigd
G. Torun	PvdA	Sliedrecht	heel 2019	Onbezoldigd
G.P. Venis	PRO SI./ SLP	Sliedrecht	heel 2019	Onbezoldigd
J.H. Visser	SGP/ CU	Sliedrecht	heel 2019	Onbezoldigd
S. van Wijngaarden	VVD	Sliedrecht	heel 2019	Onbezoldigd
P.H.G. van Meeuwen	SGP/ CU	Sliedrecht	tot 22 juli 2019	Onbezoldigd
H.E. Berg	CDA	Zwijndrecht	heel 2019	Onbezoldigd
W.P. van der Does	D66/ VSP	Zwijndrecht	tot 5 okt 2019	Onbezoldigd
J. van der Duijn Schouten	CU/ SGP	Zwijndrecht	heel 2019	Onbezoldigd
A. van Gemerden	CU/ SGP	Zwijndrecht	heel 2019	Onbezoldigd
G.G.F. Hartmeijer	ZPP/ SLP	Zwijndrecht	heel 2019	Onbezoldigd
N. Kahveci	PvdA	Zwijndrecht	heel 2019	Onbezoldigd
R. Kreukniet	VVD	Zwijndrecht	heel 2019	Onbezoldigd
L. Kroes	GL	Zwijndrecht	heel 2019	Onbezoldigd
L. van der Linden	ZPP/ SLP	Zwijndrecht	heel 2019	Onbezoldigd
F. Loos	ABZ/ SLP	Zwijndrecht	heel 2019	Onbezoldigd
E.J. van de Mheen	CDA	Zwijndrecht	heel 2019	Onbezoldigd
C. Moorman	ABZ/ SLP	Zwijndrecht	heel 2019	Onbezoldigd
M.G. Reijerse	SP	Zwijndrecht	heel 2019	Onbezoldigd
S. Schipper	D66/ VSP	Zwijndrecht	heel 2019	Onbezoldigd
G. Slotema	PvdA	Zwijndrecht	heel 2019	Onbezoldigd
D. Verspaandonk	VVD	Zwijndrecht	heel 2019	Onbezoldigd

Het dagelijks bestuur van de GRD is het Drechtstedenbestuur. In onderstaande tabel zijn de leden van het Drechtstedenbestuur opgenomen.

Naam	Portefeuille (indien van toepassing op 31 december 2019)	Bezoldiging
A.W. Kolff	- Voorzitter DSB - Algemeen bestuurlijke zaken - Communicatie	Onbezoldigd
A.J. Flach	- Vicevoorzitter DSB - Externe Betrekkingen	Onbezoldigd
P.J. Verheij	- Financiën	Onbezoldigd
P.J. Heijkoop	- Werk & Inkomen, Participatie, Schulden en Integratie (Sociaal 1)	Onbezoldigd
P.L. Paans	- Wmo, Participatie en Sociale Werkvoorziening (Sociaal 2) - ICT	Onbezoldigd
P. Vat (vanaf 12 juni 2019)	- Bedrijfsvoering	Onbezoldigd
G.K.C. Baggerman	Geen portefeuille	Onbezoldigd
J. Huizinga (vanaf 2 juli 2019)	Geen portefeuille	Onbezoldigd
J.P. Tanis (t/m 16 januari 2019)		Onbezoldigd
G.J. Visser-Schlieker (vanaf 5 maart 2019 t/m 12 juni 2019)		Onbezoldigd
M.D. Burggraaf (t/m 2 juli 2019)		Onbezoldigd
J.E.T.M. van Dongen (t/m 2 juli 2019)		Onbezoldigd

Conform publicatieplicht worden in onderstaand overzicht de gegevens van de Drechtstedensecretaris, gepresenteerd.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling.

Gegevens 2019		
bedragen x € 1	P.I.M. van den Wijngaart	C.H.W.M. Post
Functiegegevens	Drechtstedensecretaris Algemeen directeur	Drechtstedensecretaris Algemeen directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1-30/09	1/10-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	nee	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	138.452	33.596
Beloningen betaalbaar op termijn	-	4.993
<i>Subtotaal</i>	<i>138.452</i>	<i>38.589</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	145.101	48.899
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	138.452	38.589
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Gegevens 2018		
bedragen x € 1	P.I.M. van den Wijngaart	C.H.W.M. Post
Functiegegevens	Drechtstedensecretaris Algemeen directeur	Drechtstedensecretaris Algemeen directeur
Aanvang en einde functie vervulling in 2018	1/1-31/12	N.v.t.
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	N.v.t.
Dienstbetrekking?	nee	N.v.t.
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	237.602	N.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn	-	N.v.t.
<i>Subtotaal</i>	<i>237.602</i>	N.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	247.386	N.v.t.
Bezoldiging	237.602	N.v.t.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

4.3. Balans en toelichting

4.3.1. Balans

Balans per 31 december 2019			
(bedragen x € 1.000)			
ACTIVA	2019	2018	
VASTE ACTIVA			
Materiële vaste activa	13.067		15.868
Investerings met economisch nut			
overige investeringen met een economisch nut	13.067	15.868	
Financiële vaste activa	1.343		866
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	500	500	
Leningen aan deelnemingen	800	300	
Overige langlopende leningen	43	66	
TOTAAL VASTE ACTIVA	14.410		16.734
VLOTTENDE ACTIVA			
Voorraden	504		1.115
Onderhanden werk:			
Onderhanden werk IBD	502	1.114	
Gereed product en handelsgoederen	2	1	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	23.148		34.103
Vorderingen op openbare lichamen	9.032	11.221	
Rekening-courantverhouding met het Rijk	8.000	15.000	
Overige vorderingen	6.117	7.882	
Liquide middelen	28		27
Kas	7	7	
Banken	21	20	
Overlopende activa	7.935		9.443
Van Europese of Nederlandse overheden nog te ontvangen bedragen met een specifiek bestedingdoel	125	70	
Overige nog te ontvangen bedragen	5.184	4.305	
Vooruitbetaalde bedragen	2.626	5.067	
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	31.615		44.688
TOTAAL ACTIVA	46.026		61.422

Balans per 31 december 2019

(bedragen x € 1.000)

PASSIVA	2019	2018
VASTE PASSIVA		
Eigen vermogen	1.148	676
Reserves:		
Algemene reserve	-269	-294
Bestemmingsreserves	587	964
Gerealiseerd resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten	830	5
Voorzieningen	2.314	3.022
Nog te besteden doeluitkeringen	0	2
Overige voorzieningen	2.314	3.020
Vaste schulden met een rentetypische looptijd \geq 1 jaar	10.000	10.000
financiële instellingen	10.000	10.000
TOTAAL VASTE PASSIVA	13.462	13.698
VLOTTENDE PASSIVA		
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd $<$ 1 jaar	11.786	24.301
Banksaldi	2.049	9.478
Overige schulden	9.737	14.823
Overlopende passiva	20.778	23.423
Van Europese of Nederlandse overheidslichamen ontvangen specifiek te besteden uitkeringen	2.425	3.405
Overige vooruit ontvangen bedragen	1.227	4.032
Overlopende verplichtingen	17.126	15.987
TOTAAL VLOTTENDE PASSIVA	32.564	47.724
TOTAAL PASSIVA	46.026	61.422

4.3.2. Waarderingsgrondslagen

Financiële analyse en begrotingsrechtmatigheid

Volgens de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) dient de financiële analyse op de programma's plaats te vinden in het jaarrekening gedeelte van de jaarstukken. Echter is er, voor de leesbaarheid, gekozen om deze analyse per dochter op te nemen in het jaarverslag (hoofdstuk 2 'Programmaverantwoording') van de jaarstukken, per programma onder het kopje 'wat heeft het gekost?'. Dit geldt ook voor de analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijzigingen en de programmarekening. Dit overzicht is opgenomen in paragraaf 3.6 waar er wordt ingegaan op de begrotingsrechtmatigheid.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Bij het opstellen van de jaarrekening zijn de voorschriften van het BBV in acht genomen. De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden. De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie voor gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken. Voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) dient wel een verplichting gevormd te worden.

De commissie BBV is van mening dat verrekeningen tussen onderdelen binnen één organisatie onderling dienen te worden geëlimineerd. De commissie vindt dat, door zowel de kosten bij de ene dochter als de opbrengsten bij de andere dochter op te nemen in de begroting en realisatiecijfers, de financiële stand van zaken onnodig wordt opgeblazen. De eliminatie geldt in het geval van de GRD alleen voor het Servicecentrum Drechtsteden. Zij verrekent namelijk kosten met hun zusters.

Vaste activa

Materiële vaste activa

De GRD beschikt uitsluitend over materiële vaste activa met een economisch nut. Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijging- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Slijtende investeringen worden vanaf het eerstvolgende jaar van ingebruikneming annuïtair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. Boekwinsten of -verliezen worden verwerkt als incidentele bate of last in de programmarekening. De drempel voor investeringen die geactiveerd dienen te worden bedraagt € 50.000. De afschrijvingstermijnen zijn niet aangepast. De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Materiële vaste activa	Afschrijvingstermijn in jaren
Huisvesting	15
Gebouweninrichting	15
Technische infrastructuur	10
Meubilair	15
Vervoersmiddelen	5
Hardware en software	3-5

Financiële vaste activa

Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's (kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waarde van de aandelen structureel daalt tot onder de verkrijgingprijs vindt afwaardering plaats. Leningen u/g zijn opgenomen tegen nominale waarde.

VLottende activa

Voorraden

Voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of lagere marktwaarde. De als 'onderhanden werken' opgenomen producten zijn gewaardeerd tegen de kostprijs. Winst en/of verliesneming vindt plaats naar ratio van de kosten. Verlies wordt genomen wanneer dit bekend is.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening gevormd en in mindering gebracht. Voor twee dochters van de GRD is er een voorziening voor dubieuze debiteuren opgenomen (Ingenieursbureau Drechtsteden en Sociale Dienst Drechtsteden). Bij de SDD vindt de afwikkeling van de totale debiteuren plaats via de balans. De voorziening wordt bepaald op basis van geschatte inningskansen. De herwaardering van de voorziening debiteuren is gebaseerd op het totale uitstaande saldo en de verwachting wat van dit saldo nog wordt ontvangen. Bij de herwaardering is in hoofdzaak de methodiek gehanteerd waarbij rekening is gehouden met de ouderdom van de debiteur.

Liquide middelen

De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste en vlottende passiva

Reserves, voorzieningen en lang- en kortlopende verplichtingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Gebruikelijk is om het resultaat op Inkomensondersteuning per jaar einde, indien mogelijk, te muteren met de reserve Inkomensondersteuning. Bij de bestuursrapportages wordt dan ook inzichtelijk gemaakt wat op dat moment het geprognosticeerde tekort of overschot zou betekenen voor de reserve Inkomensondersteuning.

De voorzieningen frictiekosten omvatten de volledig geschatte kosten voor de periode van boventaligheid een WW-uitkering. Er is bij de hoogte van de voorzieningen geen rekening gehouden met de uitstroom naar nieuw werk. Een groot deel van de betrokken personen is inmiddels al geruime tijd werkloos. Gezien de ervaringen uit de afgelopen periode en de persoonlijke omstandigheden, zoals leeftijd, wordt de kans op nieuw werk dan op nihil geschat. Om consequent te blijven is ook voor de personen die minder lang zonder werk zijn het volledige financiële risico in de voorzieningen opgenomen. Daarmee is er dus een mogelijkheid dat de feitelijke kosten lager blijken te zijn. Er zijn echter geen objectieve criteria voorhanden op basis waarvan op individueel niveau de mogelijkheid/kans op nieuw werk kan worden geschat.

Baten en lasten

In de rekening worden zowel de baten als de lasten op dezelfde wijze gerangschikt als in de begroting. De baten en de lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

COVID-19

Het COVID-19 (corona) virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019, maar wel voor naar verwachting veel beleidsterreinen van onze begroting 2020 en mogelijk voor de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.

In het jaarverslag, bij paragraaf 3.1. 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' onder de risico's is een impactanalyse opgesteld waarin gevolgen en, indien van toepassing, acties als gevolg van de coronacrisis in kaart worden gebracht.

4.3.3. Toelichting op de balans

Vaste activa

Materiële vaste activa

In onderstaande tabel is het verloop van de waarde van de materiële vaste activa met economisch nut weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 01-01-2019	Investerings	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2019
Bedrijfsgebouwen	5.238	-	-	-1.102	-	-	4.136
Machines, apparaten en installaties	284	45	-	-93	-	-	236
Overige materiële vaste activa	10.346	2.372	-	-4.023	-	-	8.696
Totaal	15.868	2.417	-	-5.218	-	-	13.067

Onder de overige materiële vaste activa vallen de hard- en software van de GRD. Deze hebben per eind 2019 een boekwaarde van circa € 8,7 miljoen. In paragraaf 3.3, paragraaf onderhoud kapitaalgoederen, wordt verder ingegaan op de stand van zaken van de 'ICT-investeringen'.

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa wordt in onderstaand overzicht weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Boekwaarde 01-01-2019	Investerings	Desinvesteringen	Aflossing	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2019
Kapitaalverstrekking aan deelnemingen	500	-	-	-	-	500
Leningen aan deelnemingen	300	500	-	-	-	800
Overige langlopende lening	66	-	-	-23	-	43
Totaal	866	500	-	-23	-	1.343

De kapitaalverstrekking aan deelnemingen betreft een deelname in het participatiefonds van de Regionale Ontwikkelmaatschappij InnovationQuarter BV voor een bedrag van € 500.000.

De leningen aan deelnemingen betreffen verstrekkingen van (i) een lening u/g aan Stroomlijn BV ter grootte van € 300.000 en (ii) een lening u/g aan Baanbrekend Detacheren BV ter grootte van € 500.000.

De overige langlopende lening u/g betreft een lening aan Breedband Drechtsteden. De totale lening aan Breedband Drechtsteden was oorspronkelijk groot € 350.000. Hiervan is € 307.000 ontvangen, waarvan € 23.000 in 2019. In paragraaf 3.5. wordt verder ingegaan op verbonden partijen.

Vlottende activa

Voorraden

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2019	Saldo 31-12-2018
Onderhanden werk IBD	502	1.114
Gereed product/ handelsgoederen	2	1
Totaal	504	1.115

Het onderhanden werk betreft opdrachten die het Ingenieursbureau Drechtsteden open heeft staan bij diverse partijen.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2019	Saldo 31-12-2018
Vorderingen op openbare lichamen	9.032	11.221
Uitzettingen in 's Rijks schatkist	8.000	15.000
Overige vorderingen	6.117	7.882
Totaal	23.148	34.103

De vorderingen op openbare lichamen betreffen vorderingen op publiekrechtelijke lichamen. Het betreft hier met name vorderingen op Drechtstedengemeenten en GR-en waarvan de nota in de laatste periode van het jaar is verzonden.

In het kader van schatkistbankieren is, conform artikel 52c BBV, voor het begrotingsjaar 2019 een drempelbedrag geldig van € 2,3 miljoen. In onderstaande tabel is de benutting drempelbedragen inzichtelijk gemaakt. Zie ook paragraaf 3.4. Financiering.

(bedragen x € 1.000)

	1 ^e kwartaal 2019	2 ^e kwartaal 2019	3 ^e kwartaal 2019	4 ^e kwartaal 2019
Totaal	1.497	1.611	2.027	1.099

In de overige vorderingen is de voorziening dubieuze debiteuren opgenomen. Bij de SDD is deze voorziening gevormd voor de uitkeringsdebiteuren. De afwikkeling van de totale debiteuren vindt plaats via de balans. De actualisering van de voorziening debiteuren is gebaseerd op het totale uitstaande saldo en de verwachting wat van dit saldo nog wordt ontvangen. Doordat vanuit de decentralisatie het volume van de Wmo is toegenomen, is verhoudingsgewijs de voorziening hierop aangepast.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2019	Saldo 31-12-2018
Debiteuren	17.000	19.973
Voorziening dubieuze debiteuren	-10.883	-12.091
Netto waardering	6.117	7.882

In de tabel hieronder is een overzicht opgenomen met betrekking tot de hoogte van de voorziening per dochter.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2019	Saldo 31-12-2018
Sociale Dienst Drechtsteden	10.883	12.053
Ingenieursbureau Drechtsteden	-	38
Totaal	10.883	12.091

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2019	Saldo 31-12-2018
Kassaldi	7	7
Banksaldi	21	20
Totaal	28	27

Overlopende activa

De post overlopende activa wordt als volgt onderscheiden:

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2019	Saldo 31-12-2018
Nog te ontvangen voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel	125	70
Overige nog te ontvangen bedragen	5.184	4.305
Vooruitbetaalde bedragen	2.626	5.067
Totaal	7.935	9.443

Hieronder is een specificatie opgenomen van de 'nog te ontvangen voorschotbedragen van overige Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel'.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 01-01-2019	Toevoegingen	Ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2019
Nog te ontvangen RPV 2017-2019	70	55	-	125
Totaal	70	55	-	125

De post 'overige nog te ontvangen bedragen' bestaat deels uit nog te ontvangen middelen van Wmo-zorgaanbieders. De door de SDD verstrekte voorschotten bleken hoger te zijn dan hetgeen wat door de aanbieders bij Zorg-Lokaal is gedeclareerd. Hierdoor heeft de SDD een vordering op Zorg-Lokaal.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2019	Saldo 31-12-2018
Overige nog te ontvangen bedragen		
Nog te ontvangen bedragen in het kader van Wmo	423	1.158
Nog te ontvangen bedragen in het kader van onder andere detacheringen	3.777	2.367
Overige nog te ontvangen bedragen	984	780
Totaal	5.184	4.305

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2019	Saldo 31-12-2018
Vooruitbetaalde bedragen		
Vooruitbetaalde bedragen zorgkosten e.d.	161	2.577
Vooruitbetaalde ICT-kosten (licenties en onderhoud)	2.369	2.401
Overige vooruitbetaalde bedragen	96	89
Totaal	2.626	5.067

Vaste Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen op de balans van de GRD bestaat uit de volgende onderdelen:

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2019	Saldo 31-12-2018
Algemene reserve	-269	-294
Bestemmingsreserves	587	964
Resultaat na bestemming volgens saldo van de rekening	830	5
Totaal	1.148	675

In de volgende tabel is het verloop van de reserves weergegeven. Onder 'resultaatbestemming 2018' staan de toevoegingen en/of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaande boekjaar.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 01-01-2019	Resultaat bestemming 2018	Toevoeging	Onttrekking	Saldo 31-12-2019
Algemene reserve	-294	5	25	-5	-269
Totaal algemene reserve	-294	5	25	-5	-269
Reserve Groeiagenda 2014-2018	400	-	200	-400	200
Innovatiereserve SDD	209	-	-	-	209
Innovatiereserve Leertuinen SDD	208	-	-	-30	178
Frictiereserve SCD	147	-	-	-147	-
Totaal bestemmingsreserves	964	-	200	-577	587
Totaal reserves	670	5	225	-582	318

Toelichting:

Er is bij de GRD geen sprake van verminderingen ter dekking van afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd (artikel 54 lid 2 BBV). Derhalve wordt dit in bovenstaand verloopoverzicht niet vermeld.

Algemene reserve

De algemene reserve is ultimo 2019 € 269.000 negatief. Conform het besluit van de Drechtstraad van 14 juni 2016 is voor het invlechten van Hardinxveld-Giessendam € 700.000 ingezet vanuit de algemene reserve. Hardinxveld-Giessendam vult het bedrag aan via de resultaat bestemming. Conform het besluit van de Drechtstraad is bij vaststelling van de 2^e bestuursrapportage 2019 een bedrag ter grootte van € 25.000 toegevoegd aan de Algemene reserve (DR 3 december 2019). Mocht op 1 januari 2023 het bedrag nog niet zijn gecompenseerd dan zal Hardinxveld-Giessendam het resterende deel voor 31 januari 2023 voldoen.

Reserve Groeiagenda 2014-2018

Deze reserve biedt de mogelijkheid om middelen te kunnen reserveren voor de uitvoering van de Groeiagenda. Zo is bij de 2^e bestuursrapportage 2018 het besluit genomen om € 400.000 van het budget 2018 te reserveren voor de korte termijn maatregelen A15. Deze bijdrage is in 2019 uitbetaald aan de provincie Zuid-Holland.

Bij het opmaken van de stand van zaken voor de 2^e bestuursrapportage 2019 bleek dat er € 200.000 ruimte was in het budget van de Groeiagenda 2019. In dit budget is een bedrag ter grootte van € 200.000 opgenomen voor het project Spoorzone Dordrecht/Zwijndrecht, waarvan de uitgaven in 2020 worden verwacht. Bij de 2^e bestuursrapportage 2019 heeft de Drechtstraad het besluit genomen om € 200.000 van het budget 2019 te reserveren voor 2020.

Innovatiereserve SDD

In 2019 is gewerkt aan de inventarisatie van innovatieve onderwerpen samen met de Drechtstedengemeenten en maatschappelijke organisaties in het kader van de regionale visie sociaal domein. De implementatie van kansrijke projecten zal in 2020 verder vorm krijgen. De kosten voor de bedrijfsvoering van de SDD worden uit deze reserve gefinancierd.

Innovatiereserve Leertuinen SDD

In 2019 is € 30.000 uitgeven aan innovatieprojecten Leertuinen. De innovatiereserve leertuinen is regionaal geld, bestemd voor innovaties in het sociaal domein die samen met externe partijen worden geïnitieerd.

Frictiereserve SCD

Bij de ontvlechting van de GR-en ZHZ in 2012 is een reserve gevormd waarin de frictievergoedingen zijn opgenomen. De onttrekking aan de reserve is dan ook ter dekking van wegvallende inkomsten en doorlopende kosten. In 2019 is het restant ter grootte van € 147.000 aan deze reserve onttrokken. Hiermee is de stand van deze reserve ultimo 2019 nihil.

Voorzeningen

Voorzeningen worden gevormd voor op de balansdatum bestaande risico's voor verplichtingen en verliezen waarvan de omvang onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten. In onderstaande tabel is het verloop van de voorzieningen weergegeven.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 01-01-2019	Toevoegingen	Aanwendungen	Vrijval	Saldo 31-12-2019
Voorziening giften cliënten BSHV	2	-	-	-2	-
Voorziening frictiekosten SDD	1.600	-	-221	-132	1.247
Voorziening frictiekosten IBD	382	22	-100	-113	191
Voorziening frictiekosten SCD (trap af 1)	396	-	-9	-38	349
Voorziening frictiekosten SCD FZ	642	-	-43	-72	527
Totaal voorzieningen	3.022	22	-373	-357	2.314

Toelichting:

Voorziening frictiekosten SDD

De voorziening frictiekosten is voor de dekking van kosten van bovenformatief personeel. Bij de jaarrekening is € 221.000 ten laste van de voorziening gebracht. Een nieuwe beoordeling van de toereikendheid van de voorziening heeft plaatsgevonden. De omvang van de voorziening is afgestemd op de te verwachten kosten voor WW, sociaal plan, outplacement en begeleiding minus te verwachten baten over de periode waarover deze verplichting bestaat. Op basis van de herberekening van de voorziening vindt een vrijval plaats van € 132.000.

(bedragen x € 1.000)

	Bedrag	
Voorziening per 31-12-2018		1.600
Kosten 2019	221	
Waarvan ten laste van de exploitatie	-	
Ten laste van de voorziening		221
Restant		1.379
Kosten 2020 tot en met 2030	1.247	
Waarvan met een gelijkblijvende kasstroom	-	
Voorziening per 31-12-2019		1.601
Vrijval ten gunste van 2019		132

Voorziening frictiekosten IBD

In 2019 heeft een begrote onttrekking aan de frictiekostenvoorziening plaatsgevonden van € 100.000. Daarnaast heeft een vrijval plaatsgevonden van € 113.000 als gevolg van de uitkomsten van het pensioenakkoord (verlaging AOW-leeftijd). De periode dat recht bestaat op de WW-uitkering is daarmee verkort. Dit leidt tot een vrijval van de voorziening frictiekosten. Op basis van een herijking van de beschikbare voorziening dient een indexatie van de voorziening plaats vinden van € 22.000.

(bedragen x € 1.000)

	Bedrag	
Voorziening per 31-12-2018		382
Kosten 2019	100	
Waarvan ten laste van de exploitatie	-	
Ten laste van de voorziening		-100
Vrijval van de voorziening		-113
Restant		169
Kosten 2020 tot en met 2024	191	
Waarvan met een gelijkblijvende kasstroom	-	
Voorziening per 31-12-2019		191
Toevoeging ten laste van 2019		22

Voorziening frictiekosten SCD (trap af 1)

Aan het einde van de Werk naar Werk periode, voornamelijk vanaf 2015, maken de medewerkers die niet zijn uitgestroomd aanspraak op een WW-uitkering. Wanneer medewerkers aanspraak maken op de WW is voor de bepaling van de voorziening rekening gehouden met de maximale WW op basis van de huidige wetgeving. De hoogte van de voorziening is ten behoeve van de jaarrekening 2019 herberekend.

Jaarlijks worden de nog verwachte kosten, waar geen facturen voor zijn ontvangen, meegenomen als transitorische posten naar het nieuwe jaar. Deze worden geboekt als nog te betalen kosten. Reëel gezien verwachten wij vanaf 2020 geen facturen meer voor 2017 of verder terug. Daarom laten we de nog niet betaalde kosten tot en met 2017 vrijvallen in 2019. Hierdoor worden de werkelijke lasten in 2019 gedrukt en wordt de vrijval ten gunste van de exploitatie verhoogd.

(bedragen x € 1.000)

	Bedrag	
Voorziening per 31-12-2018		396
Kosten 2019	46	
Waarvan ten laste van de exploitatie	<u>-37</u>	
Ten laste van de voorziening		<u>9</u>
Restant		387
Kosten 2020 tot en met 2030	349	
Waarvan met een gelijkblijvende kasstroom	<u>-</u>	
Voorziening per 31-12-2019		<u>349</u>
Vrijval ten gunste van 2019		38

Voorziening frictiekosten SCD FZ

Van de zeven bovenformatief verklaarde medewerkers hebben er drie een aanstelling gevonden vanaf de bovenformatieve datum. Eén van deze medewerkers kreeg in 2016 een éénmalige vergoeding als compensatie voor lagere salariering. Van de vier resterende medewerkers heeft één medewerker per 1-3-2017 een vaste aanstelling gekregen bij ICT na detachering. De andere drie medewerkers hebben de volledige periode boven formatief doorlopen en stromen per 1-1-2018 de WW in.

Eén van de medewerkers heeft bezwaar gemaakt tegen het ontslag, waarna de periode is verlengd tot aan de pensioendatum op 1-6-2018. Hiermee vervallen de WW lasten.

Voor de resterende twee medewerkers is voor de bepaling van de voorziening rekening gehouden met de maximale WW op basis van de huidige wetgeving. Hierbij is bij één medewerker conform aanbevelingen 2018 rekening gehouden met korting op WW in verband met een deeltijd baan. De hoogte van de voorziening is ten behoeve van de jaarrekening 2019 herberekend.

(bedragen x € 1.000)

	Bedrag	
Voorziening per 31-12-2018		642
Kosten 2019	43	
Waarvan ten laste van de exploitatie	<u>-</u>	
Ten laste van de voorziening		<u>43</u>
Restant		599
Kosten 2020 tot en met 2030	527	
Waarvan met een gelijkblijvende kasstroom	<u>-</u>	
Voorziening per 31-12-2019		<u>527</u>
Vrijval ten gunste van 2019		72

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2019	Saldo 31-12-2018
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	10.000	10.000
Totaal	10.000	10.000

In onderstaand overzicht is het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2019.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2018	Vermeerderingen	Aflossingen	Saldo 31-12-2019
Onderhandse lening	10.000	-	-	10.000
Totaal	10.000	-	-	10.000

Eind 2015 is een langlopende lening bij de BNG Bank afgesloten. De hoogte hiervan bedraagt € 10 miljoen met een vast rentepercentage van 0,495%. De rentelast van deze lening bedroeg voor 2019 € 49.500. De lening zal in zijn geheel in 2020 worden afgelost. Er zijn geen zekerheden gesteld.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2019	Saldo 31-12-2018
Banksaldi	2.049	9.478
Overige schulden	9.737	14.823
Totaal	11.786	24.301

De overige schulden kunnen in grote lijnen als volgt worden onderverdeeld.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2019
Crediteuren	8.518
Omzetbelasting	1.215
Diverse overige schulden korter dan 1 jaar	4
Totaal	9.737

Overlopende passiva

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 31-12-2019	Saldo 31-12-2018
Overlopende verplichtingen	17.126	15.987
Overige vooruitontvangen bedragen	1.227	4.031
Vooruitontvangen bedragen overige Nederlandse overheidslichamen	2.425	2.425
Totaal	20.778	23.423

Dit betreft posten welke ten laste van het dienstjaar 2019 zijn gebracht, doch waarvan de facturen in de loop van 2020 zijn ontvangen en betaalbaar zijn gesteld. De overlopende verplichtingen bevat onder andere het positieve resultaat wat op de Wmo en participatie is behaald. Conform de financiële afspraken vindt hierover resultaatbepaling plaats, wat betekent dat dit bedrag nog met de gemeenten verrekend moet worden. Ook is in deze post de nog te betalen maatwerkvoorzieningen Wmo aan diverse aanbieders en de vergoeding voor participatie plekken opgenomen. In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van 'overlopende verplichtingen'.

(bedragen x € 1.000)

Overlopende verplichtingen	Saldo 31-12-2019	Saldo 31-12-2018
Nog te betalen bedragen in het kader van Schuldhulpverlening	2.027	1.850
Nog te betalen bedragen in het kader van de Wmo e.d.	6.082	6.487
Nog te betalen bedragen aan gemeenten en Drechtwerk	4.351	4.093
Nog te betalen bedragen in het kader van reg. werkbedrijf	-	99
Nog te betalen bedragen belastingdienst	1.200	1.313
Overige overlopende verplichtingen	3.466	2.145
Totaal	17.126	15.987

In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van 'overige vooruitontvangen bedragen'.

(bedragen x € 1.000)

Overige vooruit ontvangen bedragen	Saldo 31-12-2019	Saldo 31-12-2018
Batig saldo Stichting VCC	104	104
Vooruit ontvangen bedragen beschermd wonen	-	2.330
Vooruit ontvangen bedragen BDS	-	785
Vooruit ontvangen bedragen SCD	467	399
Overige vooruit ontvangen bedragen	656	413
Totaal	1.227	4.031

In onderstaande tabel is een specificatie opgenomen van 'vooruit ontvangen bedragen overige Nederlandse overheidslichamen'.

(bedragen x € 1.000)

	Saldo 01-01-2019	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen	Saldo 31-12-2019
Deelprogramma 2 IPA	2.102	1.874	-2.762	1.215
RPV MJP 2011-2013	35	-	-13	21
HOV-D	1.085	-	-89	996
UP-Decor	53	-	-3	50
MKB Katalysatorfonds	91	-	-24	67
Programmaaad Energietransitie	39	37	-	76
Totaal	3.405	1.911	-2.891	2.425

4.3.4. Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Niet uit de balans blijvende verplichtingen zijn verplichtingen die financiële consequenties hebben voor de toekomstige jaren, maar niet zijn opgenomen in een balanspost. Voor de GRD is voor het boekjaar 2019 geen sprake van borg- en/of garantstelling. De GRD is gebonden aan een aantal niet uit de balans blijvende financiële verplichtingen. Hiervan zijn de belangrijkste:

- Aanbestedingsverplichtingen in het kader van de Wmo:
 - Wmo Woonvoorzieningen/ woningaanpassingen € 2 miljoen;
 - Wmo Hulpmiddelen (rolstoelen en scootmobielen) € 3,9 miljoen;
 - Wmo Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (Drechthopper) € 5,6 miljoen;
 - Wmo Huishoudelijke Ondersteuning € 18,4 miljoen;
- De voorbelasting op een deel van de re-integratie activiteiten blijkt waarschijnlijk toch BCF-declarabel te zijn. Momenteel onderzoeken wij de omvang van de compensabele BTW. Hierover wordt overleg gevoerd met de belastingdienst;
- Leaseauto's € 40.000;
- Huurovereenkomst met de gemeente Dordrecht voor de dienstengebouwen Noordendijk; Spuiboulevard en Hellingen. Totaalbedrag circa € 1,7 miljoen;
- In de jaarrekening zijn alleen de feitelijke jaarlasten opgenomen. De nog openstaande verlofdagen zijn niet als verplichting op de balans opgenomen.

4.4. Gebeurtenissen na balansdatum

Het COVID-19 (corona) virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019, maar wel voor naar verwachting veel beleidsterreinen van onze begroting 2020 en mogelijk voor de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.

In het jaarverslag, bij paragraaf 3.1. 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' onder de risico's is een impactanalyse opgesteld waarin gevolgen en, indien van toepassing, acties als gevolg van de coronacrisis in kaart worden gebracht.

4.5. SiSa

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 16 januari 2020

lenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer (SiSa tussen medeoverheden) Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01</i>	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen <i>Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02</i>	Overige bestedingen (jaar T) <i>Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03</i>	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen <i>Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04</i>	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen <i>Aard controle R Indicatornummer: E27B / 05</i>	
1		PZH-2010-226239790	€ 89.171	€ 0				
2								
3								
		Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 06</i>	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 07</i>	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 08</i>	Toelichting <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 09</i>	Eindverantwoording Ja/Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden <i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 10</i>	
1		PZH-2010-226239790	€ 384.226	€ 0			Ja	
2								
3								

SZW	G2B	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_deel openbaar lichaam 2019 Openbaar lichaam o.g.v. Wgr (SiSa tussen medeoverheden) Het openbaar lichaam verantwoordt hier per gemeente over het deel van de regeling dat in (jaar T) door het openbaar lichaam is uitgevoerd.	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ				
			Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam				
			I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)					
Aard controle R Indicatornummer: G2B / 01			Aard controle R Indicatornummer: G2B / 02		Aard controle R Indicatornummer: G2B / 03		Aard controle R Indicatornummer: G2B / 04		Aard controle R Indicatornummer: G2B / 05		Aard controle R Indicatornummer: G2B / 06	
1	060482	Gemeente Alblasserdam	€ 4.643.730	€ 45.865	€ 332.199	€ 1.009	€ 12.247					
2	060505	Gemeente Dordrecht	€ 52.735.863	€ 1.267.373	€ 2.685.336	€ 19.922	€ 201.445					
3	060523	Gemeente Hardinxveld-Giessendam	€ 1.910.565	€ 43.683	€ 115.854	€ 247	€ 21.334					
4	060531	Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	€ 4.389.708	€ 113.723	€ 141.142	€ 3.395	€ 37.611					
5	060590	Gemeente Papendrecht	€ 6.545.245	€ 106.910	€ 356.456	€ 1.355	€ 30.996					
6	060610	Gemeente Sliedrecht	€ 5.985.054	€ 105.288	€ 444.579	€ 14.883	€ 41.461					
7	060642	Gemeente Zwijndrecht	€ 14.846.485	€ 299.795	€ 889.443	€ 1.685	€ 64.737					
Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G2B / 01			Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)						
In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen			Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam	Deel openbaar lichaam						
Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2B / 07			I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)						
Aard controle R Indicatornummer: G2B / 08			Aard controle R Indicatornummer: G2B / 09		Aard controle R Indicatornummer: G2B / 10		Aard controle R Indicatornummer: G2B / 11					
1	060482	Gemeente Alblasserdam	€ 965	€ 725	€ 1.125	€ 0						
2	060505	Gemeente Dordrecht	€ 1.618	€ 129.422	€ 53.519	€ 0						
3	060523	Gemeente Hardinxveld-Giessendam	€ 0	€ 6.183	€ 0	€ 0						
4	060531	Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	€ 0	€ 22.274	€ 8.542	€ 0						
5	060590	Gemeente Papendrecht	€ 0	€ 93.149	€ 35.352	€ 0						
6	060610	Gemeente Sliedrecht	€ 824	€ 28.879	€ 10.435	€ 0						
7	060642	Gemeente Zwijndrecht	€ 0	€ 6.238	€ 0	€ 0						
Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2B / 12			Aard controle R Indicatornummer: G2B / 13		Aard controle R Indicatornummer: G2B / 14							
1	060482	Gemeente Alblasserdam	€ 247.183	€ 4.011								
2	060505	Gemeente Dordrecht	€ 2.738.137	€ 43.586								
3	060523	Gemeente Hardinxveld-Giessendam	€ 140.131	€ 0								
4	060531	Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	€ 187.665	€ 673								
5	060590	Gemeente Papendrecht	€ 415.328	€ 6.183								
6	060610	Gemeente Sliedrecht	€ 442.755	€ 1.212								
7	060642	Gemeente Zwijndrecht	€ 690.679	€ 7.047								

SZW	G3B	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_deel openbaar lichaam 2019	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3B / 01</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3B / 02</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3B / 03</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3B / 04</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3B / 05</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3B / 06</i>
			1 060482 Gemeente Alblasserdam	€ 5.182	€ 0	€ 4.803	€ 8.593	€ 2.175
			2 060505 Gemeente Dordrecht	€ 158.446	€ 0	€ 62.877	€ 97.816	€ 21.310
			3 060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	€ 0	€ 0	€ 0	€ 13.961	€ 2.175
			4 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	€ 24.321	€ 25.400	€ 1.561	€ 30.026	€ 14.355
			5 060590 Gemeente Papendrecht	€ 32.431	€ 0	€ 28.317	€ 7.788	€ 6.090
			6 060610 Gemeente Sliedrecht	€ 12.074	€ 0	€ 4.006	€ 748	€ 870
			7 060642 Gemeente Zwijndrecht	€ 8.544	€ 0	€ 6.604	€ 26.827	€ 9.570
			Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3B / 01	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004		
			In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3B / 07</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3B / 08</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3B / 09</i>	<i>Aard controle R Indicatornummer: G3B / 10</i>		
			1 060482 Gemeente Alblasserdam	€ 0	€ 0	€ 0		
			2 060505 Gemeente Dordrecht	€ 0	€ 0	€ 0		
			3 060523 Gemeente Hardinxveld-Giessendam	€ 0	€ 0	€ 0		
			4 060531 Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	€ 0	€ 0	€ 0		
			5 060590 Gemeente Papendrecht	€ 0	€ 0	€ 0		
			6 060610 Gemeente Sliedrecht	€ 0	€ 0	€ 0		
			7 060642 Gemeente Zwijndrecht	€ 0	€ 0	€ 0		

OVERIGE GEGEVENS

5. Controleverklaring

T: +31 (0)10 24 24 600
E: rotterdam@bdo.nl
www.bdo.nl

BDO Audit & Assurance B.V.
K.P. van der Mandelelaan 40, 3062 MB Rotterdam
Nederland

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

RA12319

Aan: de Drechtraad van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden te Dordrecht gecontroleerd.

WIJ CONTROLEERDEN	ONS OORDEEL
De jaarrekening bestaande uit: 1. het overzicht van baten en lasten over 2019 (pagina 77 tot en met pagina 79); en 2. de balans per 31 december 2019 (pagina 84 tot en met pagina 85); 3. de toelichting (pagina 89 tot en met pagina 97) met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen (pagina 86 tot en met pagina 88); 4. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen (pagina nr. 98 tot en met pagina 100); en 5. de bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld (pagina nr. 104).	<p>Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken op pagina 77 tot en met pagina 100 en pagina 104 opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden op 31 december 2019 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).</p> <p>Naar ons oordeel zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het door de Drechtraad vastgestelde normenkader van 3 december 2019.</p>

Statutair gevestigd te Eindhoven en ingeschreven in het handelsregister onder nummer 17171186.
BDO Audit & Assurance B.V. is lid van BDO International Ltd, een rechtspersoon naar Engels recht met beperkte aansprakelijkheid, en maakt deel uit van het wereldwijde netwerk van juridisch zelfstandige organisaties die onder de naam "BDO" optreden.
BDO is de merknaam die wordt gebruikt ter aanduiding van het BDO netwerk en van elk van de BDO Member Firms.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de Drechtstraad op 3 december 2019, en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2019. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op EUR 3.192.520. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2019. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de Drechtstraad overeengekomen dat wij aan de Drechtstraad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de EUR 125.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa of WNT-redenen relevant zijn.

Benadrukking van de impact van COVID-19

Wij wijzen op de toelichting opgenomen onder de "gebeurtenissen na balansdatum" in de toelichting op de jaarrekening (pagina 97) en de toelichting opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen in het jaarverslag (pagina 56 tot en met 61) waarin het Drechtstedenbestuur de impact van de effecten van het coronavirus (COVID-19) op de baten en lasten en de financiële positie van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden heeft beschreven. Ons oordeel is niet aangepast met betrekking tot deze aangelegenheid.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- ▶ jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- ▶ met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het Drechtstedenbestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Drechttraad voor de jaarrekening

Het Drechtstedenbestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het Drechtstedenbestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder de verordeningen van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden, zoals opgenomen in de door Drechttraad vastgestelde normenkader van 3 december 2019.

In dit kader is het Drechtstedenbestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het Drechtstedenbestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het Drechtstedenbestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het Drechtstedenbestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De Drechtraad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de Drechtraad op 3 december 2019, het Controleprotocol WNT 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- ▶ het identificeren en inschatten van de risico's
 - ▷ dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - ▷ dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,
- ▶ het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- ▶ het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- ▶ het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- ▶ het vaststellen dat de door het Drechtstedenbestuur gehanteerde afweging dat de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen.

Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden de financiële risico's niet kan opvangen;

- ▶ het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- ▶ het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de Drechtraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 23 juni 2020

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g. C.M. Steehouwer MSc RA

6. Vaststelling

Dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur heeft ingestemd met de jaarrekening en het jaarverslag 2019 op 4 juni 2020.

Het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden:

De secretaris,

drs. C.H.W.M. Post Mcm

De voorzitter,

mr. A.W. Kolff

Algemeen bestuur

Vastgesteld door het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden op 7 juli 2020.

De regiogriffier,

Mevr. mr. J. Heijmans

De voorzitter,

mr. A.W. Kolff

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht investeringen 2019

In dit onderdeel wordt de stand van zaken over 2019 en prognose van de beschikbaar gestelde kredieten opgenomen. Tevens wordt aangegeven of het krediet kan worden afgesloten. De activeringsgrens van investeringen is € 50.000. De stand van zaken van de investeringen is als volgt:

(bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Drecht-raad d.d.	Oorspronkelijk krediet	Beschikbaar krediet 2019	Uitgegeven	Restant per 31-12-2019	Meenemen naar 2020	Voortgang t.o.v. planning
Werkplein gebouw Hellingen SDD	jul-17 jul-18	500	380	-	380	Ja	Aanpassingen aan het werkplein en de aangrenzende ruimte. De uitnutting van dit krediet zal naar verwachting in 2020 plaatsvinden.
IT SDD	jul-18	150	150	-	150	Ja	Vervanging van bestaande mobile devices én investering in mobiel device management. De uitnutting van dit krediet zal naar verwachting in 2020 plaatsvinden.
Bedrijfsvoering-krediet SCD	jan-14	500	350	-45	305	Ja	Krediet is benodigd voor de reguliere bedrijfsvoering van het SCD. Bij uitgaven op dit krediet dienen de hieruit voortvloeiende kapitaallasten binnen de reguliere begroting van het SCD worden gedekt.
ICT jaarschijf 2017	jul-16	8.800	5.276	-1.582	3.694	Ja	Betreft projecten die deel uit maken van het ICT meer-jaren investeringsplan (MIP) jaarschijf 2017. Deels zijn projecten, in het kader van het IT-sourcingtraject, aangehouden.
ICT jaarschijf 2018	jul-17	1.530	791	-791	-	Nee	Betreft projecten die deel uit maken van het ICT meer-jaren investeringsplan (MIP) jaarschijf 2018. Deels zijn projecten, in het kader van het IT-sourcingtraject, aangehouden.
ICT jaarschijf 2019	jul-18	4.100	4.100	-	4.100	Nee	Betreft projecten die deel uit maken van het ICT meer-jaren investeringsplan (MIP) jaarschijf 2019. Dit krediet zal in het kader van ICT Verandert! niet worden benut en kan worden afgesloten.
Totaal		15.580	11.047	-2.418	8.629		

Bijlage 2: Overzicht van lasten en baten per taakveld 2019

(bedragen x € 1.000)

Programma Taakveld	Begroting 2019			Begroting na wijziging (2e burap 2019)			Realisatie 2019		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Beleid en Bestuur									
0.1 Bestuur	2.309	4.314	2.005	1.932	4.072	2.140	2.198	4.073	1.875
0.4 Overhead	2.005	-	-2.005	2.115	-	-2.115	2.196	-5	-2.201
0.10 Mutaties reserves	-	-	-	225	400	175	225	400	175
2.1 Verkeer en vervoer	693	693	-	1.281	1.081	-200	989	1.104	115
2.5 Openbaar vervoer	728	728	-	750	750	-	876	839	-37
3.1 Economie	1.545	1.545	-	1.470	1.470	-	1.328	1.412	84
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.4 Milieubeheer	175	175	-	377	377	-	550	590	40
8.1 Ruimtelijke ordening	75	75	-	150	150	-	228	150	-78
8.3 Wonen en bouwen	360	360	-	300	300	-	397	485	88
Totaal Beleid en Bestuur	7.890	7.890	-	8.599	8.599	-	8.987	9.048	61
Sociale Dienst Drechtsteden									
0.4 Overhead	19.242	-	-19.242	19.270	-	-19.270	19.399	129	-19.270
0.10 Mutaties reserves	-	-	-	-	209	209	-	30	30
6.3 Inkomensregelingen	118.384	123.918	5.534	121.012	127.622	6.610	120.419	126.991	6.572
6.4 Begeleide participatie	29.837	30.903	1.066	30.776	31.554	778	30.853	31.638	785
6.5 Arbeidsparticipatie	15.592	21.597	6.005	15.464	21.264	5.800	15.246	21.133	5.887
6.6 Maatwerkvoorzieningen WMO	4.116	4.750	634	4.232	4.831	599	4.665	5.257	592
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	53.010	58.586	5.576	59.616	64.510	4.894	59.755	64.780	5.025
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	358	785	427	515	894	379	501	880	379
Totaal Sociale Dienst Drechtsteden	240.539	240.539	-	250.885	250.885	-	250.837	250.837	-
Bedrijfsvoering									
0.1 Bestuur	920	1.010	90	877	1.088	211	1.048	1.259	211
0.4 Overhead	50.059	47.572	-2.487	56.590	52.331	-4.259	55.719	52.435	-3.284
0.8 Overige baten	-	-	-	-	-	-	-	377	377
0.10 Mutaties reserves	-	147	147	-	147	147	-	147	147
2.1 Verkeer en vervoer	6.100	8.000	1.900	7.100	9.000	1.900	7.197	8.936	1.739
0.61 OZB woningen	378	402	24	276	448	172	382	449	67
0.62 OZB niet woningen	1.511	1.607	96	1.013	1.794	781	1.193	1.794	601
0.63 Parkeerbelasting	170	181	11	100	201	101	92	202	110
0.64 Belastingen overig	88	94	6	687	455	-232	881	588	-293
3.3 Bedrijfsloket en -regelingen	3	3	-	8	3	-5	16	3	-13
7.2 Riolering	1.204	1.281	77	722	1.427	705	695	1.427	732
7.3 Afval	809	861	52	482	961	479	477	960	483
8.1 Ruimtelijke ordening	1.331	1.416	85	1.345	1.345	-	1.704	1.596	-108
Totaal Bedrijfsvoering	62.573	62.573	-	69.200	69.200	-	69.404	70.173	769
Algemene dekkingsmiddelen									
0.5 Treasury	-	-	-	-	-	-	34	34	-
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-	-	-	-	34	34	-
Totaal	311.002	311.002	-	328.683	328.683	-	329.262	330.092	830

Bijlage 3: Gemeentelijke bijdragen 2019 per gemeente per programma

(bedragen x € 1.000)

	Alblasserdam	Dordrecht	Hardinxveld Giessendam	H.I. Ambacht	Papendrecht	Sliedrecht	Zwijndrecht	Totaal
Bureau Drechtsteden								
Algemene inwonerbijdrage	325	1.928	292	492	526	408	724	4.696
Regionaal Platform Verkeersveiligheid	6	36	5	9	10	7	13	86
Waterbus	43	369	36	56	74	59	114	750
Walstroom	5	32	5	8	9	7	12	77
Bestuur en staf	127	750	114	191	205	158	281	1.825
CIO office	89	529	80	135	144	112	198	1.287
Afrekening projectsubsidie HVG	-2	-11	0	-3	-3	-2	-4	-25
Totaal Bureau Drechtsteden	594	3.631	532	889	964	748	1.338	8.697
Regiogriffie	22	131	20	34	35	28	49	320
Sociale Dienst Drechtsteden								
Werk en Inkomen								
Inkomensondersteuning	4.971	56.175	2.324	4.901	7.433	6.793	16.201	98.799
Participatie	383	7.888	154	242	647	690	1.550	11.553
WSW	1.356	19.738	-	909	1.910	2.296	3.424	29.634
Impuls statushouders	49	287	24	72	78	61	109	680
Minimabeleid								
Minimabeleid	264	3.291	161	273	419	337	918	5.663
Bewindvoering	126	1.718	48	112	204	222	359	2.790
Maatwerkvoorz. Inkomenssteun	123	843	107	138	197	204	309	1.920
WMO								
Huishoudelijke ondersteuning	1.101	7.787	865	1.282	1.775	1.398	2.885	17.092
Hulpmiddelen	237	1.411	238	311	408	301	818	3.723
Vervoer	343	3.097	310	518	697	694	1.182	6.842
Begeleiding en kortdurend verblijf	1.622	11.200	1.384	1.905	2.628	2.721	4.080	25.541
Budgetadvies en schuldbemiddeling								
Schuldhelpverlening	1	9	0	1	2	1	3	17
Apparaats- en uitvoeringskosten								
Apparaatslasten	1.719	22.515	862	1.645	2.830	2.492	5.551	36.719
Totaal Sociale Dienst Drechtsteden	12.296	135.960	6.478	12.309	19.227	18.209	37.387	241.867
Servicecentrum Drechtsteden								
Basispakket	1.597	13.976	2.138	1.881	3.256	2.388	4.299	29.535
Plus- en additioneel pakket	-	2.427	213	-	-	-	397	3.037
Gemeentebelastingen Drechtsteden								
Belastingactiviteiten	13	3.961	-	671	506	517	1.004	6.672
Basispakket OCD	61	359	55	92	98	76	135	875
Algemene dekkingsmiddelen	2	14	2	4	4	3	5	34
Totaal	14.584	160.460	9.438	15.881	24.090	21.969	44.614	291.037